



รายงานฉบับสมบูรณ์
โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน

โดย
นายอรุช นวราช สอนสามพราน
และคณะ

กันยายน 2554

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน

คณะผู้วิจัย

- | | |
|-------------------------|-------------------------|
| 1.คุณอรุณ นวราช | หัวหน้าโครงการวิจัย |
| 2.คุณดิษยา ยศพล | สวนสามพราน |
| 3.คุณสุทิศ จิราวุฒิมงคล | สวนสามพราน |
| 4.คุณวิชัย มีสวัสดิ์ | สวนสามพราน |
| 5.คุณสุพจน์ สุขสมงาม | สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ |

ที่ปรึกษา

- | | |
|------------------------|------------------------------------|
| 1.คุณสุชาดา ยุวบูรณ์ | ประธานบริหารสวนสามพราน |
| 2.รศ.จุฑาทิพย์ ภัทรวาท | ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ |

โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน
ภายใต้ชุดโครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก.
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 คำถามวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 กรอบคิดการดำเนินวิจัย	4
1.6 ขั้นตอนและวิธีการวิจัย	6
บทที่ 2 การพัฒนาระบบการจัดการความรู้สู่ชุมชนของกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า	8
2.1 การพัฒนากลุ่มเป้าหมายธุรกิจเชิงคุณค่า	8
2.2 กระบวนการวางแผนการจัดการองค์ความรู้	9
2.3 กระบวนการวางแผนจัดการกลไกตลาดในการขับเคลื่อนตลาดสุขใจ	27
2.4 การถ่ายทอดองค์ความรู้สู่การขับเคลื่อนตลาดสุขใจ	33
2.5 ข้อค้นพบจากการพัฒนาองค์ความรู้สู่ชุมชนของกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า	35
บทที่ 3 รูปแบบและแนวทางการยกระดับคุณภาพการผลิตสู่เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์	39
3.1 การตรวจรับรองคุณภาพสินค้าเกษตร	39
3.2 การประชุมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	46
3.3 สื่อประชาสัมพันธ์ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตร	50
3.4 กิจกรรมตลาดสุขใจยกระดับการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร	55
3.5 ความร่วมมือของภาคีเครือข่าย	57
3.6 ข้อค้นพบ	58

บทที่ 4 รูปแบบและแนวทางการจัดใช้อุปทานสินค้าเกษตรปลอดภัย	60
ผู้สินค้าเกษตรอินทรีย์	
4.1 การจัดใช้อุปทานการผลิตสินค้าเกษตร	60
4.2 การจัดการใช้อุปทานการตลาดในรูปแบบของกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า	62
4.3 ผลตอบรับของผู้บริโภคที่มีต่อตลาดสุขใจ	67
บทที่ 5 รูปแบบและแนวทางการใช้อุปทานเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์	70
5.1 การพัฒนากลุ่มเป้าหมายธุรกิจเชิงคุณค่า	70
5.2 กระบวนการวางแผนจัดการกลไกตลาดในการขับเคลื่อนตลาดสุขใจ	71
5.3 รูปแบบและแนวทางการยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรสู่เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์	72
5.4 การจัดการใช้อุปทานการผลิตสินค้าเกษตรในรูปแบบของกลุ่มธุรกิจ	73
ภาคผนวก	
ภาคผนวกที่ 1 : ตารางกิจกรรม	77
ภาคผนวกที่ 2 : ตารางการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร	87
ภาคผนวกที่ 3 : ระเบียบการใช้พื้นที่ ตลาดสุขใจ	89
ภาคผนวกที่ 4 : ใบสมัครจำหน่ายสินค้า	92
ภาคผนวกที่ 5 : ใบรายรับตลาดสุขใจ	94
ภาคผนวกที่ 6 : แบบสอบถามความเห็นภาคีเครือข่ายตลาดสุขใจ	96
ภาคผนวกที่ 7 : บันทึกการรับตลาดสุขใจ	107
ภาคผนวกที่ 8 : ปฏิทินการถ่ายทอดองค์ความรู้	111

คำนำ

รายงานวิจัย “เครือข่ายธุรกิจเชิงคุณค่า” ฉบับนี้เป็นการมุ่งเน้นการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน โดยมี สวนสามพราน เป็นแกนนำในการในการขับเคลื่อน สร้างตัวแบบการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ เป็นการต่อยอดและขยายผลจากต้นทุนเดิมของกลุ่มธุรกิจ ทั้งในส่วนของ การส่งเสริมการผลิต การตลาด การรับรองคุณภาพ การจัดการความรู้ การสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับ โดยในการวิจัยจะให้ความสำคัญในการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานสำหรับสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อพัฒนาไปสู่เกษตรอินทรีย์ ในอนาคต โดยการใช้เวทีเรียนรู้เป็นเครื่องมือพัฒนาไปสู่การเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ภายใต้ทีมพี่เลี้ยงผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านกิจกรรมต้นน้ำ (การผลิตและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว) กิจกรรมกลางน้ำ (การพัฒนาาระบบโลจิสติกส์ และการรับรองมาตรฐานคุณภาพ) กิจกรรมปลายน้ำ ได้แก่ การพัฒนาช่องทางการตลาดต่าง ๆ เพื่อนำผลผลิตไปสู่ผู้บริโภค อาทิ การบริหารจัดการตลาดในกลุ่มพันธมิตรของโรงแรมสวนสามพราน การบริหารจัดการตลาดสุขใจ และพัฒนาไปสู่การทำธุรกิจอย่างเป็นระบบมีแบบแผน

จากการดำเนินโครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า มีทีมพี่เลี้ยงที่คอยให้คำปรึกษาแนะนำเกษตรกรผู้ผลิตโดยตรงและต่อเนื่อง เพื่อให้รู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและกระบวนการแก้ไขตลอดจนการพัฒนาสู่ระบบสินค้าอินทรีย์ได้ในอนาคต ทั้งนี้ต้องได้รับความร่วมมือจากเกษตรกรผู้ผลิตโดยตรงในการพัฒนาสินค้าเกษตรของตนเพื่อการยกระดับสู่เกษตรอินทรีย์ได้อย่างแท้จริง ตลอดจนเกษตรกรผู้ผลิตสามารถวางแผนกระบวนการผลิต การจัดการผลผลิต การจำหน่าย สู่ผู้บริโภคโดยตรง ตลอดจนส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรผู้ผลิตโดยทีมพี่เลี้ยงและปราชญ์ผู้เชี่ยวชาญในแขนงต่างๆ เพื่อให้เกษตรกรผู้ผลิต ซึ่งนำมาเป็นผลงานในงานวิจัยชิ้นนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิจัย ที่ขาดไปเสียมิได้ขอขอบคุณประธานบริหารโรงแรมสวนสามพราน ที่เอื้อเฟื้อพื้นที่ให้ใช้ประโยชน์ในการทำโครงการวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ทำให้โครงการวิจัยครั้งนี้สำเร็จ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การดำเนินงานโครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาเกษตรกรผู้ผลิตระบบสินค้าเกษตรเพื่อการยกระดับสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่ระบบสินค้าเกษตรอินทรีย์ได้ในอนาคต

หัวหน้าโครงการวิจัย

กันยายน 2554

บทสรุปผู้บริหาร

การขับเคลื่อนโครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพรานในปีที่ 2 เป็นการต่อยอดจากผลการวิจัยในปีที่หนึ่ง ซึ่งมีต้นทุนเดิมโดยมีโรงแรมสวนสามพรานเป็นศูนย์กลางร่วมกับภาคี 6 เครือข่าย ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการสนับสนุนองค์ความรู้ โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 3 ประการ คือ เพื่อพัฒนาระบบการจัดการความรู้สู่ชุมชนของกลุ่มธุรกิจ, เพื่อศึกษารูปแบบและแนวทางการยกระดับคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรสู่สินค้าเกษตรปลอดภัยและสินค้าเกษตรอินทรีย์และเพื่อศึกษารูปแบบและแนวทางการจัดการใช้อุปทานเกษตรปลอดภัย สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีส่วนช่วยในการสนับสนุนองค์ความรู้ความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ไปยังกลุ่มภาคีเครือข่ายเป็นแกนกลางในการประสานงานและส่งผ่านองค์ความรู้ในด้านต่างๆ โดยมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นเครื่องมือ เกษตรอินทรีย์ภายใต้การดำเนินงานในรูปของกลุ่มธุรกิจโดยมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นเครื่องมือพัฒนาสินค้าเกษตรยกระดับเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์ภายใต้ทีมพี่เลี้ยง เพื่อสร้างตัวแบบการเปลี่ยนแปลงให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ทั้งในส่วนของ การส่งเสริมการผลิต การตลาด การรับรองคุณภาพ การจัดการความรู้ การสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับ โดยในการวิจัยจะให้ความสำคัญในการบริหารจัดการใช้อุปทานสำหรับสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อพัฒนาไปสู่เกษตรอินทรีย์ในอนาคต

การพัฒนาเครือข่ายต้นน้ำจะใช้กลไกของศูนย์เรียนรู้ในการยกระดับความรู้และทักษะในการพัฒนาการผลิตแก่เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรของภาคีเครือข่าย ในระยะยาวของโครงการวิจัย คือ ค่อยๆ ปรับเปลี่ยนยกระดับการทำเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์ สิ่งสำคัญที่สุดที่นักวิจัยคาดหวังคือการทำความเข้าใจให้เกษตรกรมีจิตสำนึก มีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพเกษตร นักวิจัยได้ดำเนินการขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้สู่ชุมชน โดยการจัดองค์ความรู้ในแขนงต่างๆ เป็นปฏิทินเรียนรู้ประจำเดือน โดยมีการติดต่อประสานวิทยากรผู้ที่มีความเชี่ยวชาญหรือชำนาญการเฉพาะทาง มาเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ ทั้งนักวิชาการจากหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนประชาชนชาวบ้านผู้มีประสบการณ์มาเป็นผู้ถ่ายทอด เพื่อให้ได้ประโยชน์ทั้งตัวเกษตรกรผู้ผลิตและตัวผู้บริโภค ให้รู้และตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและกระบวนการแก้ไข ตลอดจนการพัฒนาสู่ระบบสินค้าเกษตรอินทรีย์ได้ในอนาคต ได้แก่ การปลูกผักอินทรีย์และวิถีเกษตรธรรมชาติ, น้ำผักข้าว ต้านมะเร็ง, พืชสมุนไพรกับการป้องกันแมลงศัตรูพืช, การปลูกผักคอนโต, ภัยของสารเคมีมีผลกระทบต่อระบบต่างๆของร่างกายอย่างไร, ถังหมักแก๊สหุงต้มชีวภาพจากเศษอาหารในครัวเรือน และการจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว ทั้งนี้ต้องได้รับความร่วมมือจากเกษตรกรผู้ผลิตโดยตรงในการพัฒนาสินค้าเกษตร

ของตน ตลอดจนเกษตรกรผู้ผลิตสามารถวางแผนกระบวนการผลิต การจัดการผลผลิต การจำหน่าย สู่ ผู้บริโภคโดยตรง

กระบวนการวางแผนจัดการกลไกตลาด ตลาดสุขใจเป็นศูนย์รวมสินค้าเกษตร และอาหารปลอดภัย เกิดจากการร่วมมือร่วมใจ อันประกอบไปด้วยภาคีเครือข่าย สวนสามพราน นักวิจัย สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และกลุ่มเกษตรกรที่รักในวิถีเกษตรธรรมชาติ ภายใต้ปณิธานร่วมกัน โดยมุ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ตลาดสุขใจจะเป็นศูนย์กลางและเป็นแบบอย่างของระบบการค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยของประเทศ เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย จากเกษตรกรผู้ผลิตสู่ผู้บริโภค มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่เกษตรกรผู้ผลิตได้มีโอกาสนำผลผลิตที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย มาจำหน่ายถึงมือผู้บริโภคในราคาที่เป็นธรรม เป็นตลาดที่เกิดจากความร่วมมือและบริหารร่วมกันระหว่างกลุ่มภาคีเครือข่าย เป็นตลาดที่ให้ความรู้แก่ผู้บริโภคถึงมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย มีกระบวนการตรวจสอบ ณ จุดขาย และมีการเพิ่มพูนองค์ความรู้ในด้านต่างๆ เปิดบริการทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ตั้งแต่เวลา 10.00-17.00 น.

รูปแบบและแนวทางการยกระดับคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรสู่เกษตรกรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์ มีการการตรวจรับรองมาตรฐานคุณภาพสินค้าเกษตรระดับต้นน้ำ โดยการลงพื้นที่สู่ชุมชนกลุ่มภาคีเครือข่าย เพื่อส่งเสริมแนะนำถ่ายทอดแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับกลุ่มเกษตรกรภาคีเครือข่าย เรื่องการจัดการและการปฏิบัติดูแลรักษาผลผลิตตั้งแต่การปลูก ดูแลรักษาควบคุมโรคและแมลงโดยชีววิธี และวิถีทางชีวภาพ ตลอดจนการจัดการผลผลิตก่อนออกสู่ตลาดจนถึงมือผู้บริโภค โดยยึดหลักการนำทรัพยากรทางธรรมชาติมาประยุกต์ใช้ในการจัดการกระบวนการผลิต เพื่อให้เกิดความเข้าใจและปฏิบัติจัดการผลผลิตโดยยึดหลักเกษตรกรอินทรีย์ เพื่อให้ผลผลิตที่ได้เข้าสู่ตลาดสุขใจมีคุณภาพและความปลอดภัยถึงมือผู้บริโภคโดยตรงในราคายุติธรรม

การตรวจรับรองคุณภาพสินค้าเกษตรระดับปลายน้ำ เป็นกระบวนการตรวจรับรองคุณภาพสินค้าผลผลิตทางการเกษตรของกลุ่มภาคีเครือข่ายที่เข้ามาในตลาดสุขใจ จะมีการสุ่มตรวจทุก 2 สัปดาห์ นักวิจัยจะใช้ชุดตรวจ TM Kit และ M J P K เป็นชุดทดสอบสารพิษตกค้างในผักผลไม้ ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจว่าผลผลิตทางการเกษตรที่นำเข้าสู่ตลาดสุขใจ เป็นผลผลิตที่มีความปลอดภัย มีคุณภาพ หากมีการตรวจพบสารเคมีตกค้างในผลผลิตทางการเกษตรชนิดใด จะห้ามมิให้จำหน่ายสินค้าเกษตรประเภทนั้นทันที และเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร หากมีการตรวจพบอีกจะถูกตัดสิทธิ์เข้าร่วมกับตลาดสุขใจทันที ถือว่าภาคีเครือข่ายขาดความซื่อสัตย์ และเป็น การเพิ่มความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภคว่าสินค้าเกษตรของตลาดสุขใจมีคุณภาพและปลอดภัยอย่างแน่นอน

การประชาสัมพันธ์ตลาดสุขใจผ่านสื่อแขนงต่างๆ เป็นกลไกขับเคลื่อนระบบตลาดที่ส่งผลให้ตลาดสุขใจเริ่มเป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไปเพิ่มมากขึ้น เป็นแรงจูงใจดึงดูดให้บุคคลทั่วไปอยากเข้ามาสัมผัสใช้บริการตลาดสุขใจตามกระแสสื่อแขนงต่างๆที่ถ่ายทอดออกไป ทำให้ร้านค้าภาคีเครือข่ายจำหน่ายสินค้าของตนเองได้มากขึ้น เกิดกระบวนการเรียนรู้ระบบการจัดการการจัดจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรและสินค้าปลอดภัยจากผู้ผลิตสู่ผู้บริโภคโดยตรงในราคายุติธรรม เมื่อมีผู้สนใจมากขึ้นยิ่งส่งผลให้มีการขยายแนวคิด เกิดเป็นต้นแบบแก่ผู้สนใจสามารถนำไปขยายผลในพื้นที่อื่นๆของประเทศไทย อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นเตือนให้สังคมไทยเห็นความสำคัญของตลาดชุมชน เกิดการพัฒนากระบวนการเศรษฐกิจในระดับชุมชนท้องถิ่นได้อีกทางหนึ่ง

การจัดการโซ่อุปทานผู้ผลิตสินค้าเกษตรในรูปของกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า มุ่งเน้นกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่าย กลุ่ม องค์กร ชุมชน ภายใต้แกนนำ คือ สอนสามพราน เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมแนวทางการเชื่อมโยงโซ่อุปทานในกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชน กระบวนการวิจัยได้จัดให้มีเวทีเรียนรู้ระหว่างผู้นำชุมชน ผู้นำเครือข่าย ได้ก่อให้เกิดแนวทางการขับเคลื่อนในรูปของกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า เกิดต้นแบบการบริหารจัดการธุรกิจเชิงคุณค่ารูปแบบใหม่ที่สามารถลดข้อจำกัดของระบบการบริหารจัดการธุรกิจเชิงคุณค่าแบบเดิมที่เน้นกฎระเบียบ เงื่อนไข เป็นกลไกในการขับเคลื่อนมาใช้เป้าหมายและปณิธานร่วมในการขับเคลื่อนธุรกิจสู่ความสำเร็จร่วมกัน

การจัดการโซ่อุปทานการตลาดในรูปของกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า ตลาดสุขใจเป็นตลาดทางเลือกสำหรับคนรักสุขภาพ เป็นแหล่งรวบรวมสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย เป็นตลาดที่รองรับผลผลิตทางการเกษตรปลอดภัยของเกษตรกรภาคีเครือข่ายในพื้นที่จังหวัดนครปฐมที่สามารถผลิตผักและผลไม้ที่ปลอดภัย ซึ่งในอนาคตเป็นการสร้างกระแสให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคตระหนักเห็นคุณค่าของการผลิตสินค้าปลอดภัยและนำไปสู่การผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอนาคต เป็นการรวมกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมาจำหน่ายเองสู่ผู้บริโภคโดยตรง ตลาดสุขใจเป็นศูนย์รวมสินค้าเกษตรปลอดภัย

ในระยะยาวจะเป็นการต่อยอดการวิจัยจากต้นทุนเดิม โดยใช้กลไกของศูนย์เรียนรู้ในการพัฒนาไปสู่ระบบธุรกิจที่มีโรงแรมสอนสามพรานเป็นแกนกลาง ซึ่งจะมีกิจกรรมสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาเครือข่ายในระดับต้นน้ำ จะใช้กลไกของศูนย์เรียนรู้ในการยกระดับความรู้และทักษะในการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรแก่เกษตรกรผู้ผลิตที่เป็นสมาชิกของภาคีเครือข่าย จากการผลิตสินค้าเกษตรพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรกรอินทรีย์ โดยจะพิจารณาตามศักยภาพและความพร้อมของตัวเกษตรกรผู้ผลิตเป็นสำคัญ ตลอดจนการทำแปลงตัวอย่างเพื่อเป็นศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย 2) การพัฒนาเครือข่ายกลางน้ำ จะเป็นการพัฒนารูปแบบโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าภายใต้ปณิธานที่กำหนดเพื่อการบรรลุเป้าหมายร่วมของกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า

3) การพัฒนาเครือข่ายระดับปลายน้ำ จะเป็นเรื่องของการพัฒนา กลไกการบริหารจัดการตลาดสุขใจ ปรับเปลี่ยนระเบียบข้อตกลง พัฒนารูปลักษณ์ตลาดให้จูงใจผู้บริโภค เพื่อเป็นแนวทางหลักปฏิบัติให้แก่ภาคี เครือข่ายในการยกระดับสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่สินค้าเกษตรเกษตรอินทรีย์ อย่างชัดเจนขึ้น เพื่อให้ภาคี เครือข่ายได้เล็งเห็นความแตกต่างและระดับขั้นของการพัฒนาสินค้าเกษตรสู่เกษตรอินทรีย์ ตลอดจนการ เชื่อมโยงภาคีเครือข่ายใหม่ที่สนใจอยากมีส่วนร่วมในการยกระดับสินค้าเกษตรของตนเพิ่มมากขึ้น

Executive Summary

Sampran Co-op Research Project, in its second year, is a continuity of the first year's project where Suan Sampran (Rose Garden Riverside) is the core of 6 community network groups with support from Kasetsart University and Thailand Research Fund. The Project has 3 main objectives: to develop system of knowledge transfer to the community, to find ways to upgrade agricultural products to organic status and to study ways to develop supply chains for organic agricultural products. The Co-operative Academic Institute of Kasetsart University plays an important role in the knowledge transfer from organic farming techniques to farmers at the start of the supply chain, through to production, harvest, packaging and marketing at the end of the supply chain. Forms of training vary from group lectures on certain topics related to organic farming through to hands-on training at the community network farms.

Development at the start of the supply chain is a gradual process, whereby researchers expect to sought farmers with honest consciousness who would remain with the Project in the long run. Monthly group lectures are organized at the Sukjai Community Market, Suan Sampran, where speakers are university lecturers, government officials, experienced farmers or local experts. Past topics include organic farming techniques, pest control, production methods and holistic health. Visitors to the market are welcomed to join as it is important to educate the consumers to have more awareness with organic agricultural products.

Sukjai Community Market was established in November 2010, primarily as a venue to promote organic products for the community network groups. It's opened every weekend from 10am – 5pm where visitors can find organic vegetables, fruits, herbs and homemade local

delicacies. As mentioned earlier, there is a monthly open lecture on topics related to organic farming and natural health.

Ways to upgrade farming methods to certified organic level is a long term process. Researchers would regularly visit network farms giving them advice on organic techniques as well as checking if any chemical products are used. At the end of the supply chain, random tests on chemical residues are carried out at the Sukjai Market every two weeks. Severe action is taken to vendors found with products containing harmful chemicals. This reassures product quality to consumers and weeds out dishonest farmers.

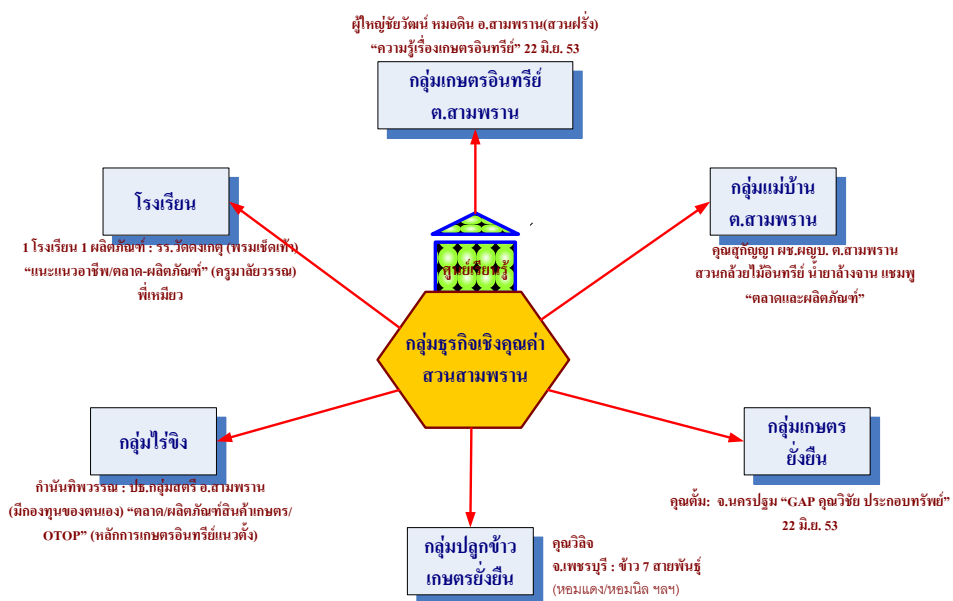
Thus, the Project promotes organic farming to the Sampran community and fair trade by connecting directly producers to consumers. It's a model where development and knowledge transfer in a community is enhanced with the help from a local private enterprise as a core. In the long term, we hope to see the following developments with the Project: 1. Upgrading certain farms from chemical-free status to certified organic. 2. Development of management of the middle of supply chain of the network group. 3. Development of Sukjai Community market with products accreditation and expansion of its network.

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

การริเริ่มโครงการเครือข่ายคุณค่าสวนสามพรานในปีที่ผ่านมา ซึ่งมุ่งเน้นไปที่กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่าย กลุ่ม องค์กร ชุมชน ภายใต้แกนนำ คือ โรงแรมสวนสามพราน เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมแนวทางการเชื่อมโยงโซ่คุณค่าในกลุ่มสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ และสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชน กระบวนการวิจัยได้จัดให้มีเวทีเรียนรู้ระหว่างผู้นำชุมชน ผู้นำเครือข่าย โรงเรียน ผู้ประกอบการ รายย่อยที่สนใจเข้าร่วมโครงการ 16 ครั้ง ได้ก่อให้เกิดแนวทางการขับเคลื่อนกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน โดยมีเครือข่ายเข้าร่วมจำนวนทั้งสิ้น 6 เครือข่าย (รูปที่ 1) ประกอบด้วย 1. เครือข่ายคลองจินดาพัฒนายั่งยืน (กลุ่มเกษตรยั่งยืน ร่วมกับกลุ่มเกษตร 2000) 2. กลุ่ม OTOP ไร่ชิง 3. กลุ่มผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ต. สามพราน 4. กลุ่ม 1 โรงเรียน 1 ผลิตภัณฑ์ จ. นครปฐม 5. กลุ่มเกษตรอินทรีย์ ต. ยายชา และ 6. เครือข่ายกลุ่มปลูกข้าวอินทรีย์ 16 จังหวัด



รูปที่ 1 เครือข่ายพันธมิตรของกลุ่มธุรกิจสามพราน

ผลของการจัดเวทีเรียนรู้และการตกผลึกความคิดหลายครั้ง ในที่สุดที่ประชุมผู้แทนเครือข่ายได้ร่วมกันกำหนดกรอบทิศทางการทำงานเพื่อการบรรลุเป้าหมายร่วมกัน โดยเห็นชอบร่วมกันที่จะใช้เวทีเรียนรู้ปลูกจิตสำนึกเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ โดยมีโรงแรมสวนสามพรานเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการโซ่อุปทานเพื่อการบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ภายใต้ชื่อกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน ดังรายละเอียดในรูปที่ 2



รูปที่ 2 กรอบทิศทางการทำงานของกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน

มติของที่ประชุมฯ เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2553 เห็นชอบที่จะขับเคลื่อนการดำเนินการโครงการนำร่องรับซื้อสินค้าจากเกษตรกรเครือข่าย เช่น ฝรั่ง มะพร้าว น้ำหอม มะพร้าวแห้ง และมะนาว ภายใต้กลไกของฝ่ายจัดซื้อโรงแรม เพื่อการทดสอบระบบการทำธุรกิจร่วมกันระหว่างกลุ่มเครือข่าย และโรงแรม เป็นเวลา 3 เดือน และจะได้ดำเนินการติดตามประเมินผลโดยนักวิจัยเพื่อการปรับปรุงต่อไป ในส่วนของกลุ่มเครือข่ายคลองจินดาพัฒนาที่ยั่งยืนได้มอบหมายให้แกนนำจัดทำระบบฐานข้อมูลเกษตรกรที่เป็นสมาชิกเพื่อการเตรียมการในอนาคต

ผลการดำเนินการวิจัยในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ซึ่งให้เห็นปัญหาการประกอบอาชีพของเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรที่เป็นอยู่ ได้แก่ การขาดองค์ความรู้เรื่องการผลิตพืชผลเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และการเก็บรักษาผลผลิตก่อนนำสู่

ตลาด โดยมีโรงแรมสวนสามพรานในฐานะองค์การธุรกิจที่เห็นคุณค่าของการทำธุรกิจเพื่อสังคมและความสำคัญของการขับเคลื่อนธุรกิจสำหรับสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ชุมชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในระยะต่อไป ในรูปแบบของการพัฒนาระบบธุรกิจเชิงคุณค่า โดยการขับเคลื่อนกระบวนการเติมเต็มความรู้แก่เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่องภายใต้ทีมพี่เลี้ยง ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญที่จะก่อให้เกิดสินค้าปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์อย่างแท้จริง ดังนั้นการจัดทำแปลงทดลองเรียนรู้ เพื่อฝึกความชำนาญก็มีความจำเป็น ปัญหาด้านการตลาดก็เป็นสิ่งที่สำคัญ ที่กลุ่มธุรกิจจะประสานกับหน่วยงานพันธมิตรและผู้ประกอบการให้เกิดเป็นช่องทางการตลาดต่างๆ ในการกระจายสินค้าของเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการในอนาคต นอกจากนั้น ปัญหาเรื่องการรับรองคุณภาพของสินค้าปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ก็มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องจัดการอย่างมีแบบแผน ที่จะไปอำนวยความสะดวกแก่ผู้ผลิต และสร้างความมั่นใจแก่ผู้บริโภค

การขับเคลื่อนงานวิจัยในระยะต่อไปจึงเป็นการต่อยอดและขยายผลจากต้นทุนเดิมของกลุ่มธุรกิจ ทั้งในส่วนของการส่งเสริมการผลิต การตลาด การรับรองคุณภาพ การจัดการความรู้ การสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับ โดยในการวิจัยจะให้ความสำคัญในการบริหารจัดการใช้อุปทานสำหรับสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อพัฒนาไปสู่เกษตรอินทรีย์ ในอนาคตโดยจะใช้เวทีเรียนรู้ การจัดทำโครงการนำร่องในแปลงทดลองสำหรับเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นศูนย์เรียนรู้เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ภายใต้ทีมพี่เลี้ยงผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านกิจกรรมต้นน้ำ (การผลิตและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว) กิจกรรมกลางน้ำ (การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ และการรับรองมาตรฐานคุณภาพ) กิจกรรมปลายน้ำ ได้แก่ การพัฒนาช่องทางการตลาดต่าง ๆ เพื่อนำผลผลิตไปสู่ผู้บริโภค ได้แก่ การบริหารจัดการตลาด Farmer's market และการทำตลาดขายตรง (Direct Marketing) ในกลุ่มพันธมิตรของโรงแรมโรสการ์เด้น โดยคาดหวังว่าการฝึกกำลังการทำงานร่วมกันในลักษณะดังกล่าวจะนำไปสู่การทำธุรกิจอย่างเป็นระบบมีแบบแผน มีสมรรถนะที่สามารถเผชิญอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ที่แข่งขันอย่างรุนแรงร่วมกัน อีกทั้งเกิดเป็นสังคมเรียนรู้ และมีแนวทางปฏิบัติที่ดีของการดำเนินธุรกิจร่วมกันของชุมชนอำเภอสามพราน และภาคีเครือข่ายพันธมิตรของกลุ่มธุรกิจสามพรานเพื่อการเป็นต้นแบบที่ดีสำหรับธุรกิจฐานสังคมที่ใช้หลักการพึ่งพาและร่วมมือกันมาแก้ปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตร และการทำธุรกิจร่วมกัน

2. คำถามวิจัย

1. การยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรสู่ระดับปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ในรูปแบบของกลุ่มธุรกิจที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างการผลิต และการตลาดอย่างยั่งยืน ควรเป็นอย่างไร
2. การขับเคลื่อนการบริหารจัดการกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า ให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิกภายใต้เป้าหมายร่วม ควรดำเนินการอย่างไร
3. แนวทางการสนับสนุนจากภาครัฐวิชาการ และภาครัฐควรเป็นอย่างไร

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบการจัดการความรู้สู่ชุมชนของกลุ่มธุรกิจ
2. เพื่อศึกษารูปแบบและแนวทางการยกระดับคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรสู่สินค้าเกษตรปลอดภัยและสินค้าเกษตรอินทรีย์
3. เพื่อศึกษารูปแบบและแนวทางการจัดการโซ่อุปทานเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ ภายใต้การดำเนินงานในรูปแบบของกลุ่มธุรกิจ

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกิดเป็นสังคมเรียนรู้เกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยโดยมีโรงแรมสวนสามพรานเป็นแกนนำ
2. การยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรจากสินค้าเกษตรทั่วไปเป็นสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ภายใต้ศักยภาพของเกษตรกรที่เข้าร่วมในเครือข่ายของภาคีพันธมิตร
3. เกิดตัวแบบการบริหารจัดการธุรกิจสหกรณ์รูปแบบใหม่ที่สามารถลดข้อจำกัดของระบบการบริหารจัดการธุรกิจสหกรณ์แบบเดิมที่เน้นที่กฎระเบียบ เงื่อนไข เป็นกลไกในการขับเคลื่อนมาใช้เป้าหมายและปณิธานร่วมในการขับเคลื่อนธุรกิจสู่ความสำเร็จร่วมกัน

4. กรอบคิดการดำเนินการวิจัย

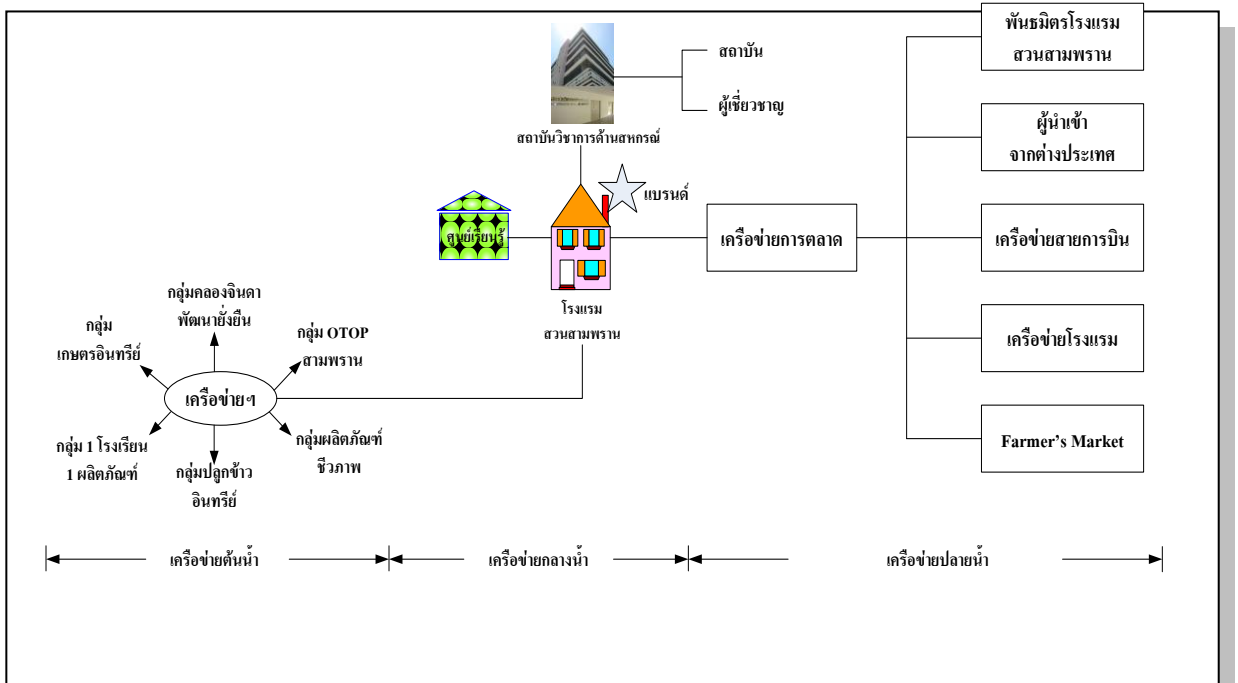
กรอบคิดการวิจัยในปีที่ 2 ของกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพรานนั้น จะเป็นการต่อยอดการวิจัยที่ผ่านมา โดยใช้กลไกของศูนย์เรียนรู้ในการพัฒนาไปสู่ระบบธุรกิจที่มีโรงแรมสวนสามพรานเป็นแกนนำ ซึ่งจะมีกิจกรรมสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่

1. การพัฒนาเครือข่ายในระดับต้นน้ำ ซึ่งประกอบไปด้วยภาคีเครือข่ายที่สำคัญ 6 กลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายคลองจินดาพัฒนายั่งยืน (กลุ่มเกษตรยั่งยืน และกลุ่มเกษตร 2000)

กลุ่ม OTOP ไร่ชิง กลุ่มผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ต.สามพราน กลุ่มโรงเรียน 1 ผลิตภัณฑ์ จ.นครปฐม กลุ่มเกษตรอินทรีย์ ต.ยายชา และเครือข่ายผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ 16 จังหวัด การพัฒนาเครือข่าย ต้นน้ำจะใช้กลไกของศูนย์เรียนรู้ในการยกระดับความรู้และทักษะในการพัฒนาการผลิตแก่ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกของภาคีเครือข่าย จากการผลิตสินค้าเกษตรทั่วไปไปสู่สินค้าเกษตร ปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ โดยจะพิจารณาตามศักยภาพและความพร้อมของตัวเกษตรกร เป็นสำคัญ

2. การพัฒนาเครือข่ายกลางน้ำ จะเป็นเรื่องของการพัฒนารูปแบบโครงสร้างและ ระบบการบริหารจัดการกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าภายใต้ปณิธานที่กำหนดเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ร่วมของกลุ่มธุรกิจ โดยมีทีมพี่เลี้ยงจากสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ให้การสนับสนุน

3. การพัฒนาเครือข่ายปลายน้ำ ได้แก่ การพัฒนาช่องทางการกระจายสินค้าของกลุ่มธุรกิจภายใต้ช่องทางการตลาดต่าง ๆ ได้แก่ เครือข่ายพันธมิตรของโรงแรม ประกอบด้วย สมาคมโรงแรม เครือข่ายสายการบิน ผู้ประกอบการ และการดำเนินงาน Farmer's Market ณ บริเวณพื้นที่โรงแรมสวนสามพรานในรูปแบบของตลาดขายตรง (Direct Marketing) สำหรับ ผู้ผลิตและผู้บริโภคที่สนใจสินค้าเกษตรปลอดภัย (รูปที่ 3)

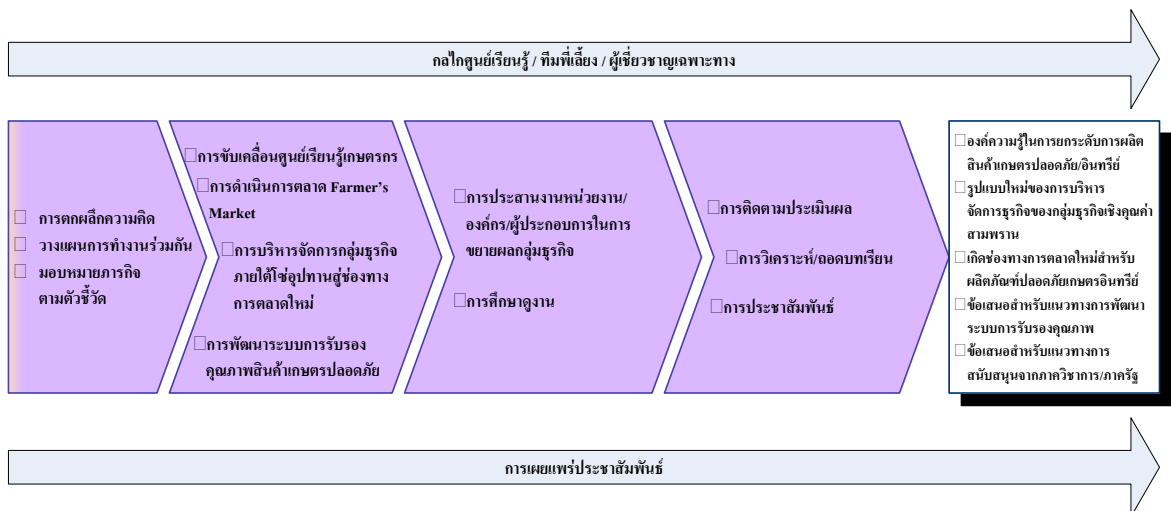


ภาพที่ 3 กรอบคิดการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน ปีที่ 2

5. ขั้นตอนและวิธีการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามขั้นตอน ดังนี้ (รูปที่ 4)

1. การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน การมอบหมายภารกิจ ตามตัวชี้วัดระหว่างภาคีสมาชิกในกลุ่ม
2. การขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้แก่เกษตรกร การดำเนินการ Farmer's Market การบริหารจัดการกลุ่มธุรกิจ และการพัฒนาระบบการรับรองคุณภาพสินค้าเกษตรปลอดภัย
3. การประสานงาน กับหน่วยงาน/องค์กร/ผู้ประกอบการ ในการขยายผล แก่ภาคีอื่นๆของ กลุ่มธุรกิจ การศึกษาดูงาน
4. การติดตามและประเมินผล การสังเคราะห์/ถอดบทเรียนร่วมกัน การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และประสานความร่วมมือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนกลุ่มธุรกิจร่วมกัน



6. แผนการวิจัย ปีที่ 2

ตารางที่ 1 แผนการวิจัย ปีที่ 2

กิจกรรม	เดือนที่												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1.การประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น													→
2. การเปิดตลาดช่องทางใหม่ (Farmer's market)				→	→	→	→	→	→	→	→	→	→
3. การดำเนินงานกลุ่มธุรกิจ	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→
4. การฝึกอบรม และศึกษาดูงาน ประสานงานในภาคี			✓			✓			✓			✓	
5. การจัดทำรายงานความก้าวหน้า						✓							
6. การติดตามประเมินผล					→	→	→	→	→	→	→	→	→
7. การสังเคราะห์/ถอดบทเรียน										→	→	→	→
8. การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์													→

จากการขับเคลื่อนงานวิจัยในช่วงปีที่ผ่านมาทางทีมนักวิจัยจึงขอเสนอรายงานการวิจัยในรูปแบบตามวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าระยะที่ 2 เป็นหัวข้อหลัก ดังนี้

บทที่ 2

การพัฒนากระบวนการจัดการความรู้สู่ชุมชนของกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า

2.1 การพัฒนากลุ่มเป้าหมายธุรกิจเชิงคุณค่า

ทีมนักวิจัยมีการประชุมวางแผนการขับเคลื่อนโครงการวิจัยในระยะที่ 2 ภายใต้การจัดการโซ่อุปทานที่มี สวนสามพรานเป็นศูนย์กลาง ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ในการดำเนินงานผ่านสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการสนับสนุนองค์ความรู้ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ เพื่อส่งไปยังกลุ่มภาคีเครือข่ายที่มีสวนสามพรานเป็นแกนกลางในการประสานงานและส่งผ่านองค์ความรู้ในด้านต่างๆ ผลจากการประชุมปรึกษาในแต่ละครั้งที่มนักวิจัยจะได้กรอบคิดและแนวทางในการทำงานร่วมกัน ระหว่างสวนสามพรานและภาคีเครือข่ายหรือกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า ตลอดจนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตกผลึกทางความคิด แลกเปลี่ยนถ่ายโอนข้อมูลที่แท้จริงใช้เป็นแนวทางการดำเนินโครงการวิจัย สำหรับสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อพัฒนาไปสู่เกษตรอินทรีย์ในอนาคต โดยมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นเครื่องมือพัฒนาไปสู่การเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ภายใต้ทีมพี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกที่อยู่ในตัวตนของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัยทุกฝ่าย กระตุ้นให้เกิดความกล้าที่จะแสดงออกทางความคิด ความรู้สึกที่เป็นตัวตนที่แท้จริง เข้าใจถึงหลักและปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดการระดมความคิดในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคทั้งทีมนักวิจัยตลอดจนภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งเป้าหมายไว้

การดำเนินโครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน จะเป็นการต่อยอดการวิจัยที่ผ่านมา โดยใช้กลไกของศูนย์เรียนรู้ในการพัฒนาไปสู่ระบบธุรกิจที่มีโรงแรมสวนสามพรานเป็นแกนนำ ซึ่งจะมีกิจกรรมการพัฒนากลุ่มเป้าหมาย แต่เดิมที่เริ่มโครงการวิจัยในระยะแรกกลุ่มเป้าหมายซึ่งประกอบไปด้วยภาคีเครือข่ายที่สำคัญ 6 กลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายคลองจินดาพัฒนายั่งยืน (กลุ่มเกษตรยั่งยืน และกลุ่มเกษตร 2000) กลุ่ม OTOP ไร่ชิง กลุ่มผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ตำบลสามพราน กลุ่มโรงเรียน 1 ผลิตภัณฑ์ จังหวัดนครปฐม กลุ่มเกษตรอินทรีย์ตำบลยายชา และเครือข่ายผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ 16 จังหวัด การพัฒนาเครือข่ายต้นน้ำจะใช้กลไกของศูนย์เรียนรู้ในการยกระดับความรู้และทักษะในการพัฒนาการผลิตแก่เกษตรกรที่เป็น

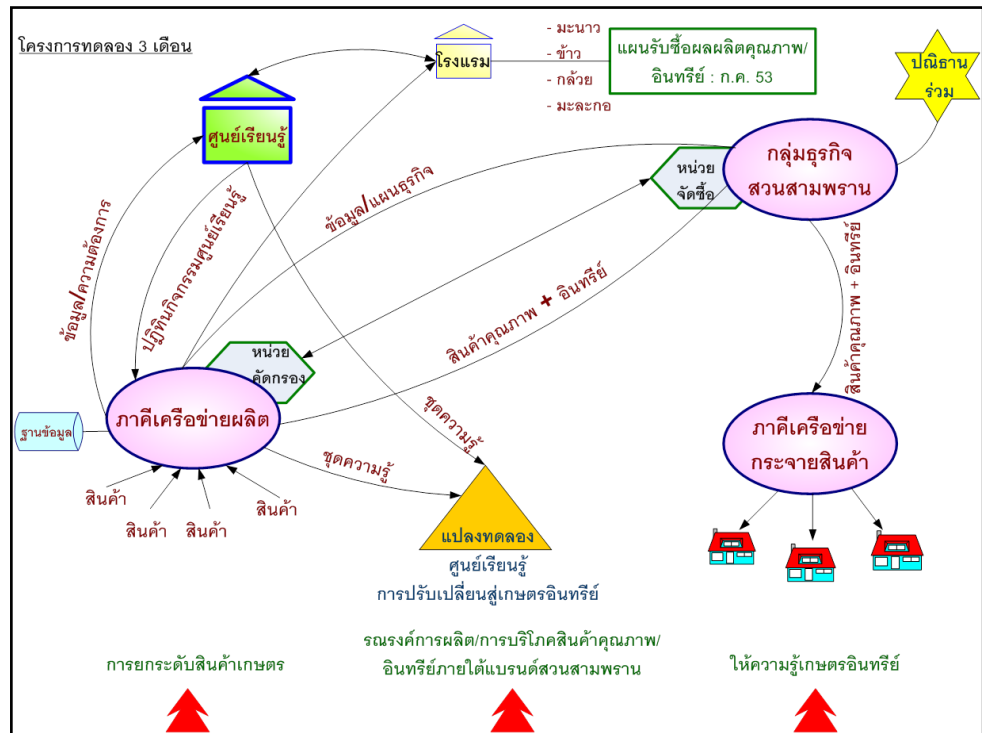
สมาชิกของภาคีเครือข่าย จากการผลิตสินค้าเกษตรทั่วไปไปสู่สินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ โดยจะพิจารณาตามศักยภาพและความพร้อมของตัวเกษตรกรเป็นสำคัญ ระยะเวลาที่ผ่านมากลุ่มเป้าหมายเหล่านี้บางกลุ่มก็ขอถอนตัวเนื่องจากไม่มีความพร้อมเท่าที่ควร เช่น กลุ่มผลิตภัณฑ์ชีวภาพตำบลสามพราน กลุ่มเกษตรตำบลยายชา กลุ่มโรงเรียน 1 ผลิตภัณฑ์ กลุ่มเครือข่ายผู้ปลูกข้าว 16 จังหวัด แต่ยังมีกลุ่มที่มีการเริ่มพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง คือกลุ่มธรรมชาติผลิตส้มโอ กลุ่มพัฒนายั่งยืนคลองจินดา ซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่ที่มีกลุ่มเกษตรกร ประกอบอาชีพด้านการเกษตรมากแต่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรผู้ผลิตแบบเกษตรเคมี มีเพียงรายย่อยไม่กี่รายที่มีการลดการใช้สารเคมีปรับเปลี่ยนสู่ชั้นเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ กลุ่มเกษตรกรรายย่อยเหล่านี้ทางทีมวิจัยเล็งเห็นความตั้งใจจริงของกลุ่มเป้าหมายรายย่อยเหล่านี้ ทีมนักวิจัยจึงเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยการใช้เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ทั้งกระบวนการจัดการปฏิบัติดูแลรักษา การจัดการผลผลิต ตลอดจนการจัดการด้านการจำหน่ายผลผลิต หลังจากโครงการดำเนินไปได้ระยะหนึ่งก็เริ่มมีกลุ่มเป้าหมายใหม่ที่สนใจเข้าร่วมดำเนินโครงการเพิ่มขึ้น อาทิ 1)มูลนิธิเกษตรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระบุรี 2) ศูนย์กิจกรรมธรรมชาติท่ามะขามจังหวัดกาญจนบุรี 3) ศูนย์เรียนรู้พี่น้อง 2 ตำบลจังหวัดนครปฐม 4)เครือข่ายตลาดสีเขียวกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ผลิตผักผลไม้ปลอดภัย สารพิษและเป็นแหล่งเผยแพร่ถ่ายทอดองค์ความรู้ในกระบวนการจัดการ

2.2 กระบวนการวางแผนจัดการองค์ความรู้

โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน ในปีที่ 2 กระบวนการวิจัยมุ่งเน้นกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยมีการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อให้เข้าใจถึงปัญหาจากความต้องการที่แท้จริง อีกทั้งเกิดการระดมความคิดเห็นในการหาแนวทางการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ตลอดจนร่วมกันพัฒนาเพื่อให้เกิดรูปแบบการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งเป้าหมายไว้

ภายใต้การสนับสนุนขององค์ความรู้ทางวิชาการระหว่างสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์และโรงแรมสวนสามพราน โดยมีอุดมการณ์ร่วมกัน คือ เชื่อมมั่นในเกษตรอินทรีย์ ห่วงใยผู้บริโภค เห็นชอบแนวความคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน เชื่อมมั่นในการพึ่งพาและร่วมมือกัน ตลอดจนกลุ่มภาคีเครือข่ายต้องมีปณิธานร่วมกัน คือ ภาคีทุกคนต้องเข้าใจและเข้าถึงเกษตรอินทรีย์ โดยมีสวนสามพรานเป็นเสาหลักในการให้ความรู้และปัญญาไปสู่ความกินดีอยู่ดี มีความสุขถ้วนหน้า โดยการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ควบคู่กับการพัฒนาตลาดสุขใจเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ให้แก่กลุ่มเครือข่าย และบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจในเรื่องเกษตรอินทรีย์และยกระดับการผลิตและการจำหน่ายเป็น

แหล่งรวมสินค้าและผลิตผลทางการเกษตรที่มีคุณภาพและมีความปลอดภัยในราคาที่เป็นธรรมให้มีปริมาณการผลิตต่อเนื่องเพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค



สวนสามพรานทำธุรกิจมากกว่า 50 ปีแล้ว ตั้งอยู่ในอำเภอสสามพราน ติดกับแม่น้ำท่าจีน ถือเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนของอำเภอสสามพราน มีพนักงานประมาณ 500 ที่เป็นคนท้องถิ่นชาวสามพราน นโยบายจุดแข็งของสวนสามพรานคือวิถีชีวิตของความเป็นไทย ที่ปลอดภัยและดี ในอดีตเมื่อ 40-50 ปีที่แล้วแถบแม่น้ำท่าจีนจะมีกุ้งตัวใหญ่สามารถดำลงไปจับได้ มีปลาตัวใหญ่ ซึ่งแตกต่างกับในปัจจุบันเนื่องจากสังคมและสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไปส่งผลให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตหันมาใช้สารเคมีส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม แม่น้ำท่าจีนเองก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน ตอนนี้อนาคตที่มาจากสวน ไร่ นา ต้นน้ำ เป็นตัวที่ทำให้แม่น้ำท่าจีนมีสารเคมี ปลาหรือกุ้งที่เคยตัวใหญ่ก็ลดน้อยลง ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตชาวสวนสามพรานอย่างแน่นอน จึงเป็นที่มาของนโยบายสวนสามพรานที่ต้องการจะคืนชีวิตความเป็นไทยในอดีตกลับมาอีกครั้งคือการปลูกเองกินเอง โดยสวนสามพรานได้เริ่มทำสวนเกษตรอินทรีย์ ซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะทำเกษตรอินทรีย์ 100 % เพราะว่า

สวนข้างๆก็ยังมีสารเคมีอยู่ ซึ่งอยู่ในระดับเกษตรปลอดภัย แต่อย่างไรก็ตามสวนสามพรานได้ดำเนินการจัดการเกษตรแบบยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

จากการดำเนินโครงการวิจัยทำให้สวนสามพรานเริ่มมีระบบสัมพันธ์กับชาวบ้านใกล้เคียงพื้นที่บางส่วนต้องการผลิตจัดการเป็นแบบเกษตรอินทรีย์ เพราะสาเหตุที่ทำให้ชาวบ้านขาดทุนก็มาจากต้นทุนจากสารเคมีที่ใช้ เกษตรกร/ชาวบ้านมีความตั้งใจในการปฏิบัติจริง แต่ขาดองค์ความรู้หรือที่เลี้ยงอย่างเป็นรูปธรรม จากการที่มีทีมพี่เลี้ยงลงไปสัมผัสกับเกษตรกรจึงได้รับข้อมูลตรงจากเกษตรกร ที่ว่า เคยมีหน่วยงานของรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นเกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ เกษตรตำบล หรือแม้แต่หมอดินอาสา เข้ามาส่งเสริมให้ความรู้เกษตรกร เกษตรกรถึงเรื่องเกษตรอินทรีย์ มาตามโครงการบังคับหรือมาซึ่งงบประมาณให้หมด มาสอนครั้งเดียวแล้วก็หายไปเลย ขาดการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เมื่อเกษตรกรปฏิบัติตามที่ได้เรียนรู้แต่พบปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการจัดการผลผลิตเกษตร เกษตรกรไม่สามารถหาที่ปรึกษาได้ ดังนั้นเกษตรกรจึงหันกลับสู่ระบบการผลิตแบบเคมีเหมือนที่เคยปฏิบัติ เพราะรู้เข้าใจว่าเมื่อพบปัญหาเรื่องโรคแมลงศัตรูก็ต้องสารเคมีอย่างเดียวจึงจะแก้ไขได้

ด้วยเหตุผลนี้โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า จึงมีเป้าหมายในระยะยาวของโครงการวิจัย คือค่อยๆ ปรับเปลี่ยนยกระดับการทำเกษตรอินทรีย์ สิ่งสำคัญที่สุดที่นักวิจัยคาดหวังคือการทำความเข้าใจให้เกษตรกรมีจิตสำนึก มีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพของตนเอง ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาที่นักวิจัยได้ดำเนินการขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้ โดยการจัดองค์ความรู้ในแขนงต่างๆ เป็นปฏิทินการอบรมประจำเดือน ในเรื่องที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์มาถ่ายทอดต่อผู้สนใจที่เข้าร่วมรับฟังการอบรมในแต่ละเดือนควบคู่กับทีมนักวิจัยลงพื้นที่ต้นน้ำ

การอบรมเรียนรู้ในแต่ละครั้งที่มีวิจัยมีการเชิญวิทยากรผู้ที่มีความเชี่ยวชาญหรือชำนาญในหลักสูตรนั้นมาเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ ทั้งนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนประชาชนชาวบ้านผู้มีประสบการณ์และมีการปฏิบัติองค์ความรู้นั้นอย่างต่อเนื่องมาเป็นผู้ถ่ายทอด เพื่อให้เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรนำเอาองค์ความรู้ที่ได้จากการอบรมในแต่ละครั้งมาปรับใช้กับกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรของตนเอง ซึ่งในแต่ละเดือนมีการจัดองค์ความรู้แขนงต่างๆแตกต่างกันออกไป เพื่อให้ได้ประโยชน์ทั้งตัวเกษตรกรผู้ผลิตและตัวผู้บริโภค กระบวนการวางแผนจัดการองค์ความรู้เป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่ามีการวางแผนจัดการกำหนดแผนการถ่ายทอดองค์ความรู้ทุกเสาร์สุดท้ายของแต่ละเดือน เดือนละ 1 ครั้ง ณ เรือนกิจกรรม สวนสามพราน

วัน/เดือน/ปี	หลักสูตร	วิทยากร	กลุ่มผู้ อบรม/ คน	จุดมุ่งหมาย	การ ประเมินผล	ข้อเสนอแนะ	กิจกรรม	การติดตามผล
27/11/53	การปลูกผักอินทรีย์และวิถีเกษตรธรรมชาติ	นายพัฒน์พงษ์ บุญเลิศ 087-1207679	30	ให้ความรู้เรื่องการปลูกผักอินทรีย์และวิถีเกษตรธรรมชาติ	-ประเมินความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมอบรม	-ความเห็นผู้เข้าร่วมอบรม	-ฟังบรรยาย -รับเอกสาร -อื่นๆ	-หลังจาก 1 เดือน ติดตามผล การนำไปใช้
9/01/54	เรื่องผักข้าวต๋ามมะเร็ง	นางทิวาพร ศรีวรกุล 081-8572500	30	ให้ความรู้เรื่องประโยชน์ของผักข้าวต๋ามกับการรักษาโรคมะเร็ง	-ประเมินความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมอบรม	-ความเห็นผู้เข้าร่วมอบรม	-ฟังบรรยาย -รับเอกสาร -อื่นๆ	-หลังจาก 1 เดือน ติดตามผล การนำไปใช้
27/03/54	พืชสมุนไพรกับการป้องกันแมลงศัตรูพืช	รศ.ดร.สุรพล วิเศษสรรค์	30	ให้ความรู้เรื่องพืชสมุนไพรกับการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช	-ประเมินความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมอบรม	-ความเห็นผู้เข้าร่วมอบรม	-ฟังบรรยาย -รับเอกสาร -อื่นๆ	-หลังจาก 1 เดือน ติดตามผล การนำไปใช้
30/04/54	การปลูกผักคอนโด	รศ.ดร. อรรควุฒิตักษณสองชั้น 081-4411219	30	ให้ความรู้เรื่องการปลูกผักไว้บริโภคเอง ตามบ้านที่ไม่มีพื้นที่เพาะปลูก	-ประเมินความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมอบรม	-ความเห็นผู้เข้าร่วมอบรม	-ฟังบรรยาย -รับเอกสาร -อื่นๆ	-หลังจาก 1 เดือน ติดตามผล การนำไปใช้
28/05/54	ภัยของสารเคมีมีผลกระทบต่อระบบต่างๆของร่างกายอย่างไร	ดร. สรวาวุฒิ รุ่งเมฆารัตน์ 085-1363449	30	ให้ความรู้ภัยของสารเคมีมีผลกระทบต่อระบบต่างๆของร่างกาย	-ประเมินความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมอบรม	-ความเห็นผู้เข้าร่วมอบรม	-ฟังบรรยาย -รับเอกสาร -อื่นๆ	-หลังจาก 1 เดือน ติดตามผล การนำไปใช้
25/06/54	เกษตรสิ่งแวดล้อมการทำน้ายาเอนกประสงค์	นายพัฒน์พงษ์ บุญเลิศ 087-1207679	30	ให้ความรู้เรื่องการทำน้ายาเอนกประสงค์	-ประเมินความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมอบรม	-ความเห็นผู้เข้าร่วมอบรม	-ฟังบรรยาย -รับเอกสาร -ดูการสาธิต -ฝึกปฏิบัติ	-หลังจาก 1 เดือน ติดตามผล การนำไปใช้
30/07/54	ถึงหมักแก๊สหุงต้มชีวภาพจากเศษอาหารในครัวเรือน	นายสังเวียน เอกจัน 089-8375230	30	ให้ความรู้เรื่องการทำถังหมักแก๊สและวิธีการปฏิบัติเศษอาหารที่เหลือจากการบริโภค	ประเมินความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมอบรม	ความเห็นผู้เข้าร่วมอบรม	-ฟังบรรยาย -รับเอกสาร -ดูการสาธิต -ฝึกปฏิบัติ -อื่นๆ	-หลังจาก 1 เดือน ติดตามผล การนำไปใช้
27/08/54	การจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว	ดร.อภिरตี อุทัยรัตน์กิจ 081-16990955	30	ให้ความรู้เรื่องการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต	-ประเมินความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมอบรม	-ความเห็นผู้เข้าร่วมอบรม	-ฟังบรรยาย -รับเอกสาร -อื่นๆ	-หลังจาก 1 เดือน ติดตามผล การนำไปใช้

อาทิ การฝึกอบรมเรื่องการปลูกผักอินทรีย์และวิถีเกษตรธรรมชาติ ณ เรือนกิจกรรม สวนสามพราน จังหวัดนครปฐม วันเสาร์ ที่ 27 พฤศจิกายน 2553 โดยนายพัฒน์พงษ์ บุญเลิศ วิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากมูลนิธิเกษตรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดสระบุรี ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการปลูกผักแบบอินทรีย์ไว้บริโภคเองในครัวเรือนโดยวิธีทางชีวภาพตลอดจนการเรียนรู้วิถีเกษตรธรรมชาติแบบรักษาสิ่งแวดล้อมโดยการประยุกต์ใช้จุลินทรีย์ชีวภาพในการรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นพื้นฐานให้แก่ผู้เข้าอบรมให้มีทัศนคติที่ดีต่อการทำเกษตรอินทรีย์ ซึ่งมีผู้สนใจเข้าร่วมรับฟังทั้งสิ้น 38 คน ผู้เข้าร่วมรับฟังได้รับความรู้วิถีเกษตรธรรมชาติแบบรักษาสิ่งแวดล้อมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ทั้งทางด้านการเกษตรกรรม การจัดการสิ่งแวดล้อมครัวเรือน อีกทั้งเป็นการลดค่าต้นทุนในการผลิตสินค้าเกษตรอีกด้วย



ภาพที่ 2.2.1 บรรยายเรื่องการปลูกผักอินทรีย์และวิถีเกษตรธรรมชาติ วันเสาร์ ที่ 27 พ.ย. 53

การฝึกอบรมให้ความรู้เรื่อง ผักข้าว ต้านมะเร็ง ณ เรือนกิจกรรม สวนสามพราน จังหวัดนครปฐม วันเสาร์ ที่ 9 มกราคม 2554 โดยนางทิวาพร ศรีวรกุล ผู้อำนวยการศูนย์กิจกรรมธรรมชาติท่ามะขาม จังหวัดกาญจนบุรี วิทยากรปราชญ์ชาวบ้านบรรยายให้ความรู้เรื่องประโยชน์ของผักข้าว ผักข้าว *Momordica cochinchinensis* (Lour.) Spreng. อยู่ในวงศ์แตงกวาและมะระคือวงศ์ Cucurbitaceae ชื่อเรียกอื่นคือ ชี้กาเครือ (ปัตตานี) ผักข้าว (ตาก ภาคเหนือ) มะข้าว (แพร่) แก้ก (Gac เวียดนาม) Baby Jackfruit, Spiny Bitter Gourd, Sweet Gourd, และ Cochin-chin Gourd)

ฟักข้าว มีถิ่นกำเนิดในประเทศจีน พม่า ไทย ลาว บังกลาเทศ มาเลเซียและฟิลิปปินส์ เป็นพืชที่ชาวเวียดนามใช้ประกอบอาหารมาก ในชนบทมีปลูกกันเกือบทุกบ้านเรือนฟักข้าวเป็นไม้เถาเลื้อยพัน มีมือเกาะ ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงแบบสลับ ใบรูปหัวใจหรือรูปไข่ กว้างยาวเท่ากัน ประมาณ ๖-๑๕ เซนติเมตร ขอบใบหยักเว้าลึกเป็นแฉก ๓-๕ แฉก ดอกเป็นดอกเดี่ยวพบที่ซอกใบ ต้นแยกเพศอยู่คนละต้น กลีบดอกสีขาวแกมเหลือง ตรงกลางมีสีน้ำตาลแกมม่วง ใบประดับมีขน ผลอ่อนมีสีเขียวอมเหลือง เจริญได้เองโดยไม่ต้อง ปลูกผสม เมื่อผลสุกจะมีสีแดง ขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ดหรือแยกรากปลูก ฟักข้าว เริ่มมีดอกหลังแยกรากปลูกประมาณ ๒ เดือน เริ่มผลิตดอกราวเดือนพฤษภาคมและให้ดอกจน ถึงราวเดือนสิงหาคม ผลสุกใช้เวลาประมาณ ๒๐ วัน และใน ๑ ฤดูกาลจะเก็บเกี่ยวผลฟักข้าว ได้ ๓๐-๖๐ ผล โดยเก็บผลสุกได้ตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ผลของฟักข้าว มี ๒ ชนิด ผลยาวมีขนาดยาว ๖-๑๐ เซนติเมตร ส่วนผลกลมยาว ๔-๖ เซนติเมตร เปลือกผลอ่อนสีเขียวมีหนามถี่ เปลี่ยนเป็นสีส้มแก่หรือแดง เมื่อผลสุก แต่ละผลหนักตั้งแต่ ๐.๕-๒ กิโลกรัม

เยื่อเมล็ดของฟักข้าว มีปริมาณบีตาแคโรทีนมาก กว่าแครอท ๑๐ เท่า มีไลโคพีน มากกว่ามะเขือเทศ ๑๒ เท่า และมีกรดไขมันขนาดยาวประมาณร้อยละ ๑๐ ของมวล การกินบีตาแคโรทีนจากฟักข้าวพบว่าดูดซึมในร่างกายได้ดีเพราะละลายได้ในกรดไขมันดังกล่าว ในงานวิจัยในประเทศเวียดนาม พบว่าเด็กในกลุ่มที่มีปริมาณบีตาแคโรทีนและไลโคพีนในพลาสมาสูงขึ้น และกลุ่มที่มีปริมาณความเข้มข้นของเฮโมโกลบินต่ำมีความเข้มข้น เพิ่มขึ้นด้วย จึงแนะนำให้ผู้มีเลือดจางกินข้าวหุงเยื่อเมล็ดฟักข้าวสุกด้วย ปัจจุบันมีผู้นำเยื่อเมล็ดนี้ผลิตเป็นเครื่องดื่มอาหารเสริมจำหน่ายในต่างประเทศไลโคพีนเป็นสารกลุ่มแคโรทีนอยด์ พบได้ในผักและผลไม้บางชนิด ทำหน้าที่เป็นรงควัตถุรวบรวมแสงให้แก่พืช และป้องกันพืชผักจากออกซิเจนโมเลกุลเดี่ยว (อนุมูลอิสระ) และแสงที่จ้าเกินไป การกินไลโคพีนที่มีฤทธิ์ต้านออกซิเดชั่นได้รับการพิสูจน์จากวงการแพทย์ว่ามีผลลดความเสี่ยงของการเกิดโรคหลอดเลือดหัวใจ โรคมะเร็งต่อมลูกหมาก มะเร็งปอด และมะเร็งกระเพาะอาหาร เนื่องจากเยื่อเมล็ดฟักข้าวมีไลโคพีน มากกว่าผลไม้อื่นๆ ทุกชนิด จึงถือว่าเป็นอาหารต้านมะเร็งที่ดีที่สุดชนิดหนึ่งจากฤทธิ์ของไลโคพีน จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นพบว่า ขณะนี้มีหลายประเทศนำฟักข้าวมาพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมการผลิต เป็นผลิตภัณฑ์เสริม สุขภาพหรือเครื่องสำอางราคาแพง การศึกษาฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระในส่วนต่างๆของฟักข้าวพบว่า ปริมาณสารไลโคพีนในกลุ่มเบต้าแคโรทีนของเยื่อหุ้มเมล็ดฟักข้าวสุกมีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระสูง และได้มีพัฒนาตำรับเครื่องดื่มสำอางชะลอความแก่โดยใช้สารสกัดเยื่อหุ้มเมล็ดฟักข้าว มีประสิทธิภาพการลดรอยเหี่ยวย่นได้ดี ตลอดจนบรรยายเกี่ยวกับการปลูก การปฏิบัติดูแลรักษา เพื่อให้ผู้เข้าร่วมฟังการ

บรรยายให้เห็นประโยชน์ของผักข้าวที่มีต่อร่างกายของผู้บริโภค ผู้เข้ารับฟังการบรรยายให้ความสนใจเป็นอย่างดี ซึ่งมีผู้เข้าร่วมฟังทั้งสิ้น 25 คน



ภาพที่ 2.2.2 บรรยายให้ความรู้เรื่อง ผักข้าว ด้านมะเร็ง วันเสาร์ ที่ 9 ม.ค. 54

การฝึกอบรมให้ความรู้เรื่อง พืชสมุนไพรกับการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช

การฝึกอบรมเรียนรู้ในครั้งนี้ จัดขึ้นในวันเสาร์ ที่ 27 มีนาคม 2554 ที่มหาวิทยาลัยได้เรียนเชิญ รศ. ดร.สุรพล วิเศษสรรค์ อาจารย์จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มาเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้แก่ผู้สนใจ เรื่องพืชสมุนไพรป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช มีกลุ่มเกษตรกรชาวสวนให้ความสนใจในการผลิตสารป้องกันแมลงศัตรูในแปลงเกษตรของตนเอง เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัด และยังเป็นการลงทุนในการผลิตเรื่องของการซื้อขายฆ่าแมลงมาใช้ในการป้องกันกำจัดได้อีกด้วย อีกทั้งยังไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบของร่างกายผู้ใช้วัสดุอุปกรณ์หรือตัววัตถุที่นำมาใช้ในการผลิต เกษตรกรก็สามารถหาได้จากแปลงพื้นที่ของตนเองในท้องถิ่น สามารถผลิตนำไปใช้ในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรู เช่น ข่า ตะไคร้หอม สะเดา ไซโล บอระเพ็ด ยาสูบ หรือแม้แต่วัชพืชต้นสาบเสือ หางไหล เหงือกหมู ก็สามารถนำมาผลิตได้เป็นต้น สมุนไพรแต่ละชนิดที่นำมาทำการหมักต้องเลือกชนิดพืชสมุนไพรให้ตรงกับแมลงศัตรูที่ระบาดอยู่ นำมาทำการหมักแล้วนำไปฉีดพ่นในสวนเกษตรเป็นการป้องกันแมลงศัตรูระบาดได้เป็นอย่างดี มีผู้สนใจเข้ารับฟัง จำนวน 40 คน



ภาพที่ 2.2.3 บรรยายเรื่อง พืชสมุนไพรกับการป้องกันกำจัดศัตรูพืช วันเสาร์ ที่ 27 มี.ค. 54

การฝึกอบรมให้ความรู้เรื่อง การปลูกผักคอนโต ณ เรือนกิจกรรม สวนสามพราน
จังหวัดนครปฐม วันเสาร์ ที่ 30 เมษายน 2554 โดยรศ.ดร.อรรควุฒิ ทักษ์สองชั้น อาจารย์จาก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มาเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการปลูกผักคอนโตวิทยากร บรรยายพร้อมภาพกระบวนการผลิตทำให้ผู้เข้าร่วมฟังบรรยายสามารถเข้าใจง่ายและสามารถ นำกลับไปประยุกต์ใช้ในบ้านของตนเองได้ เป็นวิธีการที่ง่ายและประหยัดตลอดจนรู้หลักและ วิธีการปลูกผักไว้บริโภคเองในครัวเรือน ถึงแม้ว่าจะไม่มีพื้นที่ปลูกผัก ก็ยังสามารถที่จะผลิตผัก ไว้บริโภคเองได้ อีกทั้งยังสามารถเป็นของประดับตกแต่งบ้านเรือนได้อีกทางหนึ่งด้วย และที่สำคัญที่สุด คือ การนำวัสดุที่เหลือใช้กลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น ยางรถยนต์ กระถางแตก โถงแตก เป็นต้น มีผู้เข้าร่วมฟังบรรยายทั้งสิ้น 45 คน มีองค์ความรู้ที่ว่า **การปลูก ผักคอนโตหรือการปลูกผักสวนครัวกระถาง** หมายถึง การปลูกผักพื้นที่จำกัดปรับแนวคิด ที่ว่าการปลูกผักมีพื้นที่มากมายและต้องเป็นเกษตรกรจึงจะทำได้ คนอยู่บนตึกไม่มีพื้นที่ทำ เพาะปลูกได้ อาศัยอยู่ไปวันๆ ความคิดข้างต้นของคนอยู่บนตึกจริงๆแล้วก็ไม่ผิด แต่ส่วนใหญ่ที่

จะเลือกซื้อต้นไม้มาปลูกจะเป็นพวกไม้ดอกไม้ประดับในกระถางที่มีความสีสนสวยงามและกลี
ส่วนหนึ่งสิ้นหวังหรือหดกับการนั่งดูต้นไม้ที่เขาเฝ้าทะนุถนอมเหี่ยวเฉาค่อยๆตายไปที่ละต้นสอง
ต้น(แม้ว่าจะซื้อมาชดเชยได้ก็ตาม) อาจจะเป็นสาเหตุทำให้คนที่อยู่ในห้องที่มีพื้นที่จำกัด ไม่คิดที่
จะเพิ่มพื้นที่สีเขียวก็เป็นได้ ทำให้ไม่เคยคิดถึงไม้ประดับที่รับประทานได้ที่เติบโตง่ายกว่าไม้
ดอกไม้ประดับทั่วไปก็ตาม **การเลือกผักที่จะปลูก** ควรเลือกปลูกผักที่ใช้บ่อย ดูแลรักษาง่าย
ไม่ยุ่งยาก เพื่อให้สามารถ เก็บผักรับประทานได้ และควรเป็นผัก ที่สมาชิกในบ้านชอบ ปลูกง่าย
เช่น ผักชี ผักชีฝรั่ง คื่นฉ่าย คะน้า ผักกาดเขียวปลี ตะไคร้ กะเพรา แมงลัก โหระพา สารชะนำ
พริก เป็นต้น ซึ่งผักจำพวกนี้มีอายุในการเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เร็ว การปลูกก็ทำได้ง่ายๆ คือการ
ใช้ปลูกแบบทั่วไปแต่เปลี่ยนจากพื้นดินเป็นการปลูกในกระถางหรืออาจจะใช้วัสดุที่เหลือใช้มา
เป็นวัสดุในการปลูกเช่นกระเช้า ยางรถยนต์ ถึงเวลาแล้วหรือยังที่จะให้เวลาให้กับตนเองเพิ่มขึ้น
อีกเพียงหนึ่งในสิบของชีวิต กับการหาความสุขส่วนตัวยามว่างกับครอบครัวแทนการเดินทาง
ศูนย์การค้าหรือช้อปปิ้งเปอร์มาเก็ต ด้วยการทำกิจกรรมเล็กๆน้อยๆจากหลายๆทางเลือกมาเป็น
การสร้างพื้นที่สีเขียวลดโลกร้อนเป็นการปลูกผักปลอดภัยไว้เป็นทั้งดอกและไม้กินได้ซึ่ง
สามารถทำได้ไม่ว่าจะอยู่บ้านเดี่ยวพื้นที่แคบๆทาวน์เฮาส์ แฟลต หรือคอนโดก็สามารถทำได้
แต่สำหรับผู้ที่มีพื้นที่กว้างขวางก็สามารถนำหลักการดังกล่าวนี้ไปปรับประยุกต์ใช้ให้สะดวก
ยิ่งขึ้นได้ ดังนั้น ความเป็นไปได้ในการปลูกผักในพื้นที่แคบๆ(ปลูกผักคอนโด)สร้างพื้นที่สีเขียว
แทนการปลูกไม้ประดับที่กินไม่ได้ มีความเป็นไปได้มากเพียงแต่ชุมชนเมืองคนที่อยู่บนตึกต้อง
เปลี่ยนความคิดที่ว่าไม่ได้มีความรู้เรื่องการเกษตรจะทำได้อย่างไรแล้วทำไมห้องอื่นๆเขายังไม่
ประดับกระถางได้สวยงามเขาก็ไม่มีความรู้เช่นกัน ความผิดพลาดและความเสียหายจากการที่
พืชผักโตช้าบางครั้งก็ตายก่อนกำหนดไม่ใช่เรื่องเลวร้ายอย่างน้อยเราก็ได้ความเพลิดเพลินกับ
การค่อยๆจากไปของผัก โดยไม่รู้ตัวด้วยความตั้งใจจริงการเริ่มปลูกใหม่ปรับเปลี่ยนวิธีการดูแล
ผักที่ปลูกใหม่หรือเปลี่ยนชนิดของพืชผักใหม่ เราก็จะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆด้วยความสุขใจ



ภาพที่ 2.2.4 บรรยายเรื่อง การปลูกผักคอนโด วันเสาร์ ที่ 30 เม.ย. 54

การฝึกอบรมให้ความรู้เรื่อง ภัยของสารเคมีตกค้างมีผลกระทบต่อระบบร่างกายอย่างไร การฝึกอบรมเรียนรู้ในครั้งนี้ จัดขึ้นในวันเสาร์ ที่ 28 พฤษภาคม 2554 ที่ม นักวิจัยได้เรียนเชิญ ดร. สรวุฒิ รุ่งเมฆารัตน์ อาจารย์จากภาควิชาพืชไร่นา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มาเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ มีกลุ่มผู้สนใจที่เป็นกลุ่มเกษตรกรทำสวนผลไม้ในจังหวัดนครปฐมเข้าร่วมรับฟังการบรรยาย ผู้เข้าร่วมรับฟังได้รับรู้ถึงโทษของสารเคมีที่เข้าสู่ร่างกายได้ทางใดบ้าง และมีผลต่ออวัยวะต่างๆของร่างกายอย่างไรที่ส่งผลให้ร่างกายเกิดการเจ็บป่วยได้ง่ายขึ้น ตลอดจนวิธีการป้องกันและการหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี ทำให้ผู้เข้าร่วมฟังบรรยายมีความเข้าใจและตระหนักถึงพิษภัยของสารเคมีมากขึ้น เห็นความสำคัญของวิถีเกษตรพอเพียงแบบยั่งยืนมากขึ้น อีกทั้งมีความปลอดภัยและลดปัญหาเรื่องเงินทุน ภาระหนี้สินในการลงทุนเรื่องสารเคมีในการจัดการผลิตผลทางการเกษตร ได้อีกด้วย หลักสำคัญของเนื้อหา คือการดูดซึมของสารพิษทางระบบทางเดินอาหาร 1)การ

ปนเปื้อนในอาหารหรือน้ำ 2) การกินยาเกินขนาด 3) จากอุบัติเหตุในเด็กหรือการแพ้ 4) สารอินทรีย์ที่เป็นกรด ถูกดูดซึมบริเวณกระเพาะอาหาร 5) สารที่เป็นเบส ถูกดูดซึมบริเวณลำไส้เล็ก เมื่อสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเข้าสู่ร่างกาย และจะส่งผลกระทบต่อระบบในร่างกายทั้งหมด เลือดจะพาสารเคมีเข้าสู่ทุกส่วนของร่างกาย และจะส่งผลต่อ ตา หัวใจ ปอด กระเพาะอาหาร ลำไส้ ตับไต กล้ามเนื้อ สมอง และประสาท อาการที่เกิดจากการได้รับพิษจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่อระบบต่าง ๆ ของร่างกายจะมีอาการเป็นพิษมากหรือน้อย และรวดเร็วเพียงใดขึ้นอยู่กับชนิดของสารเคมี เวลาที่สัมผัส ปริมาณหรือความเป็นพิษของสารเคมี นั้นว่ารุนแรงมากน้อยเพียงใด มีผู้สนใจเข้าร่วมฟังบรรยาย จำนวน 30 คน กลุ่มผู้เข้าร่วมอบรมครั้งนี้ส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกรผู้ผลิตทั้งในชุมชนและสวนหนึ่งเป็นพนักงานฝ่ายสวนของสวนสามพราน เพื่อให้กลุ่มผู้ผลิตเหล่านี้ได้ทราบถึงพิษภัยของสารเคมีเพื่อที่จะได้ถ่ายทอดให้ความรู้เบื้องต้นแก่เกษตรกรผู้ผลิตที่ยังคงใช้สารเคมีในการจัดการผลผลิตอยู่เพื่อให้เกษตรกรเหล่านั้นมีจิตสำนึกห่วงใยสุขภาพและหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีในการจัดการผลผลิตหันมาจัดการผลผลิตโดยวิธีทางชีวภาพโดยสิ้นเชิง



ภาพที่ 2.2.5 บรรยายเรื่อง ภัยของสารเคมีมีผลต่อร่างกายอย่างไร วันเสาร์ ที่ 28 พ.ค. 54

การฝึกอบรมให้ความรู้เรื่อง เกษตรสิ่งแวดล้อม การทำน้ำยาเอนกประสงค์ จัดขึ้นในวันเสาร์ ที่ 25 มิถุนายน 2554 ที่มณีกิจัยได้เรียนเชิญ นายพัฒนพงษ์ บุญเลิศ จากมูลนิธิเกษตรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดสระบุรี มาเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับเกษตรสิ่งแวดล้อมและการทำเกษตรพอเพียงแบบยั่งยืน ตลอดจนการรักษาสิ่งแวดล้อมโดยการประยุกต์ใช้จุลินทรีย์ชีวภาพในการจัดการระบบนิเวศน์และสิ่งแวดล้อมครัวเรือน การประยุกต์ใช้จุลินทรีย์ชีวภาพเป็นน้ำยาล้างจานและน้ำยาเอนกประสงค์ประเภทต่างๆ ผู้เข้ารับฟังการบรรยายได้รับความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนผลิตเป็นอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ครอบครัว มีผู้สนใจเข้าร่วมฟังบรรยายจำนวน 30 คน



ภาพที่ 2.2.6 บรรยายเรื่อง เกษตรสิ่งแวดล้อม การทำน้ำยาเอนกประสงค์ วันเสาร์ที่ 25 มิ.ย.

การฝึกอบรมให้ความรู้เรื่อง ถังหมักแก๊สหุงต้มชีวภาพจากขยะในครัวเรือน จัดขึ้นในวันเสาร์ ที่ 30 กรกฎาคม 2554 ที่มหาวิทยาลัยได้เรียนเชิญ นายสังเวียน เอกจีน ปรากฏชาวบ้าน จากศูนย์เรียนรู้พึ่งตนเองพี่น้องสองตำบล จังหวัดนครปฐม มาเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้เรื่องถังหมักแก๊สหุงต้มชีวภาพจากขยะครัวเรือน ซึ่งวิทยากรมีการนำวัสดุอุปกรณ์การสร้างถังหมักแก๊สหุงต้มอย่างง่ายและมีการสาธิตการถอดประกอบตลอดจนขั้นตอนวิธีการหมักปมจนเกิดเป็นแก๊สหุงต้ม และวิธีการแก้ไขปัญหาหากเกิดการอุดตันของถังหมักแก๊ส ผู้เข้ารับฟังการบรรยายให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะถังหมักสามารถประดิษฐ์ขึ้นเองได้ในครัวเรือน อีกทั้งเป็นการช่วยกำจัดขยะเปียกจากเศษอาหารให้เกิดประโยชน์ ลดการทิ้งทำให้เน่าเสียและเกิดกลิ่นอันมิพึงประสงค์ เป็นการช่วยบรรณรงค์เรื่องสิ่งแวดล้อมในครัวเรือนและชุมชนที่ดีได้อีกทางหนึ่งด้วย มีผู้สนใจเข้าร่วมฟังบรรยาย จำนวน 30 คน



ภาพที่ 2.2.7 บรรยายเรื่อง ถังหมักแก๊สหุงต้มชีวภาพจากขยะในครัวเรือน วันเสาร์ ที่ 30 ก.ค.

การอบรมเรื่องการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวผลิต จัดขึ้นในวันเสาร์ ที่ 27 สิงหาคม 2554 โดยได้รับการสนับสนุนวิทยากรผ่านทางสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ เชิญ ดร.อภิรดี อุทัยรัตนกิจ นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรี มาเป็นวิทยากร ถ่ายทอดองค์ความรู้ถึงกระบวนการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวผลิต ซึ่งเกษตรกรผู้เข้าร่วมได้ เรียนรู้กระบวนการจัดการผลผลิตของตนเองเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าและยืดอายุตลอดจนวิธีการ เก็บรักษา การขนส่งจำหน่ายสินค้าเกษตรสู่ผู้บริโภค มีผู้สนใจเข้าร่วมฟังบรรยาย จำนวน 21 คน



ภาพที่ 2.2.8 บรรยายเรื่องการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวผลิต วันเสาร์ ที่ 27 ส.ค. 54

กิจกรรมขับเคลื่อนศูนย์การเรียนรู้ นอกจากทางที่มวิจัยดำเนินการจัดการเผยแพร่ องค์ความรู้ในปฏิทินแต่ละเดือนแล้ว นอกเหนือจากนั้นยังมีหน่วยงานต่างๆ ที่มีความสนใจที่ อย่างจะศึกษาเรื่องวิถีเกษตรและการประยุกต์ใช้จุลินทรีย์ชีวภาพในแขนงต่างๆ เพื่อนำกลับไป ประยุกต์ใช้กับสถาบัน สถานประกอบการ หรือหน่วยงานของตนเอง อาทิ โรงเรียนเรียนต่างๆ

มหาวิทยาลัย องค์การบริหารงานตำบลต่างๆ เป็นต้น เพื่อเรียนรู้และนำองค์ความรู้เกี่ยวกับเกษตรแบบยั่งยืนกลับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ อาทิ ตัวแทนกลุ่มผู้นำเกษตรธรรมชาติประเทศต่างๆ ในแถบเอเชีย มีความสนใจในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของสวนสามพรานโดยระบบวิถีทางชีวภาพตลอดจนการทำเกษตรแบบอินทรีย์ และการตรวจรับรองมาตรฐานผลิตผลทางการเกษตรของตลาดสุขใจ โดยให้ความสำคัญกับชุดตรวจสอบหาสารเคมีตกค้างในผลิตผลทางการเกษตรของไทย ซึ่งภายในประเทศของตนไม่มีระบบการตรวจสอบเช่นนี้ ในการผลิตผลผลิตทางการเกษตรจึงเป็นที่ยอมรับและมีความมั่นใจในผลิตผลทางการเกษตรของไทย โดยเฉพาะผลผลิตของตลาดสุขใจที่ได้มีการตรวจสอบมาตรฐานผลิตผลทางการเกษตรอย่างต่อเนื่อง



ภาพที่ 2.2.9 ผู้นำเกษตรธรรมชาติประเทศต่างๆ ศึกษาดูงานสวนสามพราน วันที่ 21 ก.ค. 54

กลุ่มนักเรียนเยาวชนระดับประถมศึกษาโรงเรียนวัดราชฎร์บัวขาว กทม. และอีกหลากหลายโรงเรียนสนใจเรียนรู้การประยุกต์ใช้จุลินทรีย์ชีวภาพทางการเกษตรและสิ่งแวดล้อม โครงการศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่จำนวน 240 คน คณะครู 12 คน ณ เรือนกิจกรรม ทีมนักวิจัยนำองค์ความรู้เรื่องการประยุกต์ใช้จุลินทรีย์ชีวภาพในรูปแบบต่างๆ ในกับนักเรียน นักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจและมีการลงมือปฏิบัติจริงเพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์และสามารถเผยแพร่องค์ความรู้ต่อไปได้ เป็นต้น



ภาพที่ 2.2.10 นักเรียนเยาวชนระดับประถมศึกษาโรงเรียนวัดราชฎร์บัวขาว วันที่ 23 กรกฎาคม 54

กลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยเอเซียอาคเนย์ จำนวน 20 คน โครงการจิตอาสา ศึกษาเรียนรู้การประยุกต์ใช้จุลินทรีย์ชีวภาพด้านการรักษาสังแวดล้อมที่ทีมนักวิจัยได้นำองค์ความรู้เรื่องการประยุกต์จุลินทรีย์จากน้ำซาวข้าว และการทำลูกบอกลชีวภาพ เพื่อสามารถนำไปใช้

ประโยชน์ในการรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนทั้งด้านการเกษตร ด้านบำบัดกลิ่นเหม็นของสิ่งปฏิกูลต่างๆ ตลอดจนให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อที่จะสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับบุคคลอื่นได้ต่อไป เรียนรู้ประโยชน์และวิธีการนำไปใช้ในด้านต่างๆ ที่นอกเหนือกับการใช้ในการรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น การประยุกต์ใช้กับด้านการเกษตร เป็นต้น หลังจากการเรียนรู้ทางผู้บรรยายได้เตรียมลูกบอลชีวภาพ ให้สำหรับนักศึกษาในการโยนลงแม่น้ำท่าจีน เพื่อเป็นการรณรงค์เรื่องการบำบัดน้ำเสียของแม่น้ำลำคลอง เพื่อให้นักศึกษาได้รู้ถึงประโยชน์การนำไปใช้ในสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้



ภาพที่ 2.2.11 นักศึกษามหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์เรียนรู้การรักษาสิ่งแวดล้อม วันที่ 25 ก.ค.

การบรรยายให้ความรู้เรื่องการประยุกต์ใช้จุลินทรีย์ EM แก่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เพื่อให้ผู้รับฟังการบรรยายมีความรู้เรื่องการประยุกต์ใช้จุลินทรีย์ EM กับการทำเกษตรด้านต่างๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีการอธิบายให้ความหมาย และคุณสมบัติของจุลินทรีย์ EM แก่คณะสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่ว่า E.M. ย่อมาจากคำว่า Effective Micro-organisms หมายถึง กลุ่มจุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพคิดค้นพบโดยศาสตราจารย์ ดร.เทโรฮะ ฮิงะ (TEROU HIGA) แห่งมหาวิทยาลัยริวกิว เมืองโอกินาวา ประเทศญี่ปุ่น โดยใช้เทคนิคทางชีวภาพ รวบรวมเฉพาะกลุ่มจุลินทรีย์ หมวดสร้างสรรคที่มีอยู่ในธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ ช่วยปรับปรุงสภาพความสมดุลของสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น จุลินทรีย์หมวดสร้างสรรคที่มีใน EM ได้แก่ กลุ่มจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง แลกโตบาซิลัส เพนนิซิลีเยียม ไตรโคเดอมา ฟูซาเรียม สเตรปโตไมซิส อซิโตแบคเตอไรโซเปียม ยีสต์ รา ฯลฯ จุลินทรีย์ใน EM ส่วนใหญ่เป็นจุลินทรีย์ที่ไม่ต้องการอากาศ และมีพลัง “แอนติออกซิเดชั่น” ซึ่งเป็นพลังสร้างสรรคของชีวิต ป้องกันมิให้มีการทำลายชีวภาพที่สำคัญของ เซลล์ได้ป้องกันฤทธิ์ของสารพิษได้หลายชนิด รักษาสภาพธรรมชาติของเซลล์ ได้มิให้เสื่อมสภาพรักษาสุขภาพของคนและสัตว์ มิให้เป็นโรคหรือเจ็บป่วยได้ง่าย ลักษณะโดยทั่วไปของ EM เป็นของเหลวสีน้ำตาล กลิ่นหอมอมเปรี้ยวอมหวาน (เกิดจากการทำงานของกลุ่มจุลินทรีย์ต่าง ๆ ใน E.M.) เป็นกลุ่มจุลินทรีย์ที่มีชีวิต ไม่สามารถใช้ร่วมกับสารเคมีหรือ ยาปฏิชีวนะและยาฆ่าเชื้อต่าง ๆ ได้ โดยไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต เช่น คน สัตว์ พืช และแมลงที่เป็นประโยชน์ ช่วยปรับสภาพความสมดุลของสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม



ภาพที่ 2.2.12 การบรรยายให้ความรู้เรื่องการประยุกต์ใช้จุลินทรีย์ EM

2.3 กระบวนการวางแผนจัดการกลไกตลาดในการขับเคลื่อนตลาดสุขใจ

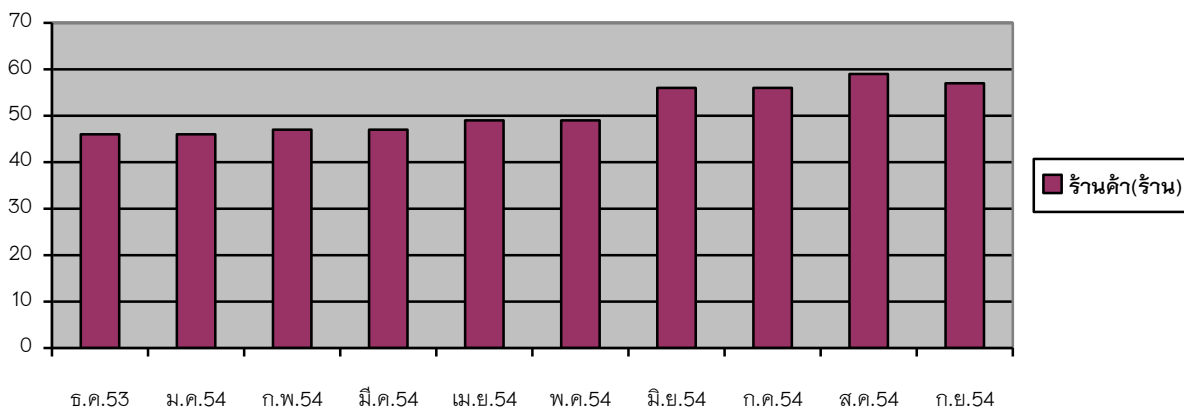
ความเป็นมา ตลาดสุขใจเป็นศูนย์รวมสินค้าเกษตร และอาหารปลอดภัย ส่งความสุขใจจากเกษตรกรสู่ผู้บริโภค เกิดจากการร่วมมือร่วมใจของการทำงานผ่านระยะเวลา 1 ปีของโครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน อันประกอบไปด้วยภาคีเครือข่าย สวนสามพราน นักวิจัย สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และกลุ่มเกษตรกรที่รักในวิถีเกษตรธรรมชาติ ภายใต้ปณิธานร่วมกัน โดยมุ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ตลาดสุขใจจะเป็นศูนย์กลางและเป็นแบบอย่างของระบบการค้าเกษตร และอาหารปลอดภัยของประเทศ เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าคุณภาพดี ปลอดภัยจากมือเกษตรกรสู่ผู้บริโภค ผ่านกระบวนการค้าที่เป็นธรรม มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่เกษตรกรได้มีโอกาสนำผลผลิตที่มีคุณภาพ ปลอดภัย มาจำหน่ายถึงมือผู้บริโภคในราคาที่เป็นธรรม เป็นตลาดที่เกิดจากความร่วมมือและบริหารร่วมกันระหว่างกลุ่มภาคีเครือข่าย เป็นตลาดที่ให้ความรู้แก่ผู้บริโภคถึงมาตรฐานอาหารปลอดภัย มีกระบวนการตรวจสอบ ณ จุดขาย และมีการเพิ่มพูนองค์ความรู้ในด้านต่างๆ ตลาดสุขใจเป็นตลาดทางเลือกสำหรับคนรักสุขภาพ และรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นแหล่งรวบรวมสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ของ โรงแรมโรสกาเด้นริเวอร์ไซด์ สวนสามพราน บริเวณด้านหน้า ถนนเพชรเกษม มีพื้นที่ประมาณ 5 ไร่ เพื่อให้เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตลาดสุขใจที่แตกต่างจากตลาดอื่นๆ ในพื้นที่ใกล้เคียง เป็นตลาดที่รองรับผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรพื้นที่จังหวัดนครปฐมที่สามารถผลิตผัก และผลไม้ที่ปลอดภัย ซึ่งในอนาคตเป็นการสร้างกระแสให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคตระหนักเห็นคุณค่าของการผลิตสินค้าปลอดภัยและนำไปสู่การปลอดสารเคมีในอนาคต เป็นการรวมกลุ่มผู้ผลิตสินค้าปลอดภัยมาจำหน่ายเองสู่ผู้บริโภคโดยตรง อีกทั้งเป็นการให้ข้อมูลทางกระบวนการผลิตโดยตรงแก่ผู้บริโภคเพื่อให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจยิ่งขึ้นในการซื้อผลผลิตและสินค้าต่างๆ ในตลาดสุขใจ ตลาดสุขใจจะเปิดบริการทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ตั้งแต่เวลา 10.00-17.00 น. จากการขับเคลื่อนตลาดสุขใจส่งผลให้เห็นกลไกการพัฒนาตลาด ดังนี้

2.3.1 จำนวนร้านค้าตลาดสุขใจ จากผลการดำเนินงานตลาดสุขใจเริ่มเปิดตั้งตั้งแต่วันที่ 27 พฤศจิกายน 2553 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบันรวม 10 เดือน ทีมนักวิจัยมีการเก็บข้อมูลต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อประเมินความก้าวหน้าของกิจกรรมการขับเคลื่อนตลาดสุขใจ ตั้งแต่เริ่มเปิดตลาดสุขใจ เริ่มเก็บข้อมูลเดือนธันวาคม 53 ถึงเดือนกันยายน 54 เป็นดังนี้

ตารางแสดงข้อมูลร้านค้าตลาดสุขใจ

ที่	เดือน	จำนวนร้านค้า (ร้าน)
1	ธันวาคม 53	46
2	มกราคม 54	46
3	กุมภาพันธ์ 54	47
4	มีนาคม 54	47
5	เมษายน 54	49
6	พฤษภาคม 54	49
7	มิถุนายน 54	56
8	กรกฎาคม 54	56
9	สิงหาคม 54	59
10	กันยายน 54	57

ตารางที่ 2.3.1 ตารางแสดงข้อมูลร้านค้าตลาดสุขใจ



กราฟที่ 2.3.1 กราฟแสดงจำนวนร้านค้าตลาดสุขใจ

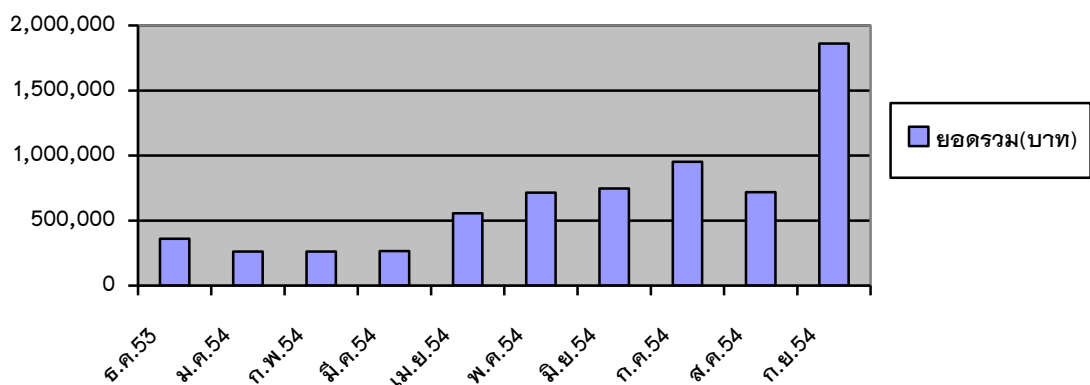
จากผลการเก็บข้อมูลจำนวนร้านค้า ตั้งแต่เริ่มเปิดตลาดจนถึงปัจจุบันจากกราฟแสดง จะเห็นได้ว่า มีร้านค้าเพิ่มขึ้นในแต่ละเดือนเนื่องจากตลาดสุขใจเริ่มเป็นที่รู้จักของกลุ่มเกษตรกรและกลุ่มชุมชนใกล้เคียงเริ่มสนใจและอย่างเข้าร่วมกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าเพิ่มขึ้นตามลำดับ

2.3.2 รายรับรวมหมุนเวียนภายในตลาดสุขใจ จากผลการเก็บข้อมูลโดยการบันทึกการขายรับของร้านค้าแต่ละร้านตั้งแต่เริ่มเปิดตลาดสุขใจ มีการจดบันทึกข้อมูลรายรับรวมแต่ละร้านแล้วเก็บคืนในวันอาทิตย์ เพื่อทำเป็นข้อมูลรายเดือน เป็นดังนี้

ตารางแสดงข้อมูลรายรับรวมหมุนเวียนภายในตลาดสุขใจ

ที่	เดือน	รายรับรวม (บาท)
1	ธันวาคม 53	360,473
2	มกราคม 54	171,497
3	กุมภาพันธ์ 54	262,025
4	มีนาคม 54	265,633
5	เมษายน 54	555,545
6	พฤษภาคม 54	714,311
7	มิถุนายน 54	747,114
8	กรกฎาคม 54	951,715
9	สิงหาคม 54	718,584
10	กันยายน 54	1,861,123

ตารางที่ 2.3.2 ตารางแสดงข้อมูลรายรับรวมหมุนเวียนภายในตลาดสุขใจ



กราฟที่ 2.3.2 กราฟแสดงรายรับรวมตลาดสุขใจ

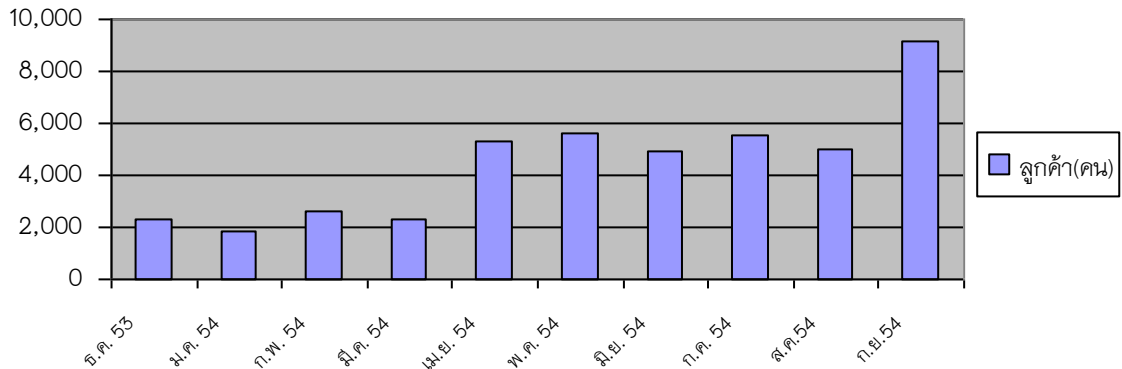
จากผลการเก็บข้อมูลรายรับรวมของแต่ละร้านจากกราฟแสดง จะเห็นได้ว่าช่วงเดือน ธันวาคม 53 เป็นช่วงของการเริ่มเปิดตลาดมีการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าในกลุ่มจึงทำให้ เดือนธันวาคมจึงมียอดขายรวม 360,473 บาท ในเริ่มลดลงในเดือนมกราคม-เดือนมีคม 54 จึงทำให้ทางทีมวิจัยและทางสวนสามพรานเล็งเห็นว่าควรต้องมีกิจกรรมส่งเสริมประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ตลาดสุขใจเป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้น มีการเชิญสื่อมวลชน รายการทีวีมาช่วยทำข่าว ประชาสัมพันธ์ หลังจากนั้นจะเห็นได้ว่าช่วงเดือนเมษายน 54 ยอดขายหรือรายรับรวมเริ่มเพิ่ม สูงขึ้นเป็น 555,545 บาท เนื่องจากรายการครอบครัวของ ม.ร.ว. ถนัดศรี ออกอากาศ ในวันที่ 10 เมษายน 54 เป็นผลให้ยอดขายสูงขึ้น วันที่ 15 พฤษภาคม 54 รายการครอบครัวของ ม.ร.ว. ถนัดศรี ออกอากาศเรื่องเห็ดที่มาจำหน่ายในตลาดสุขใจอีกครั้ง ส่งผลให้รายรับ ของตลาดเพิ่มขึ้นเป็น 714,311 บาท อย่างต่อเนื่องและหลังจากรายการตลาดสดสวนป่า ออกอากาศ ในวันที่ 4 กันยายน 54 ส่งผลให้รายรับของตลาดเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเป็น 1,861,123 บาท ทำให้เห็นว่าสื่อการประชาสัมพันธ์เป็นกลไกหนึ่งที่มีผลต่อระบบการขับเคลื่อน ตลาดเป็นอย่างมากเนื่องด้วยผู้บริโภคที่เข้ามาตลาดสุขใจเข้ามาตามสื่อที่ออกไปอย่างต่อเนื่อง

2.3.3 จำนวนลูกค้าที่เข้าใช้บริการตลาดสุขใจ จากผลการเก็บข้อมูลโดยการบันทึกจำนวนลูกค้าที่ใช้บริการตลาดสุขใจโดยวิธีการใช้เครื่องมือกนับจำนวน เป็นดังนี้

ตารางแสดงข้อมูลจำนวนลูกค้าที่เข้าใช้บริการตลาดสุขใจ

ที่	เดือน	รายรับรวม (บาท)
1	ธันวาคม 53	2,280
2	มกราคม 54	1,870
3	กุมภาพันธ์ 54	2,630
4	มีนาคม 54	2,280
5	เมษายน 54	5,270
6	พฤษภาคม 54	5,630
7	มิถุนายน 54	4,890
8	กรกฎาคม 54	5,527
9	สิงหาคม 54	4,989
10	กันยายน 54	9,192

ตารางที่ 2.3.2 ตารางแสดงข้อมูลจำนวนลูกค้าที่เข้าใช้บริการตลาดสุขใจ



กราฟที่ 2.3.3 กราฟจำนวนลูกค้าที่เข้าใช้บริการตลาดสุขใจ

จากกราฟแสดงลูกค้าที่เข้าใช้บริการซื้อสินค้าในตลาดสุขใจเห็นได้ว่าหลังจากที่มีการทำสื่อประชาสัมพันธ์ตลาดในด้านต่างๆออกไป ทำให้ตลาดสุขใจเริ่มเป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้นตั้งแต่เดือนเมษายน 54 เป็นต้นมา ส่งผลให้มีกำลังซื้อเพิ่มขึ้นส่งผลให้ยอดขายรวมของตลาดสุขใจเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในเดือนกันยายน 54

2.3.4 การจัดทำบอร์ดสื่อสารตลาดสุขใจ บริเวณตลาดสุขใจมีการจัดทำบอร์ดประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารองค์ความรู้ต่างๆ เพื่อให้ลูกค้าที่ใช้บริการตลาดสุขใจได้รับข้อมูลความเคลื่อนไหวกิจกรรมต่างๆที่จะเกิดขึ้นในตลาดสุขใจ อีกทั้งเป็นแหล่งรวมองค์ความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ และวิถีสุขภาพ แม้แต่ข้อมูลข่าวสารที่สื่อแขนงต่างๆได้มาทำข่าวหรือลงไว้ตามหน้าหนังสือพิมพ์ นิตยสาร มาเผยแพร่ให้ได้รับรู้ รวมถึงภาพกิจกรรมความร่วมมือของภาคีเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมตลาด อาทิ การมุ่งหลังคา กาซ่อมแซมหลังคารั่ว เป็นต้น ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ปฏิทินอบรมเรียนรู้ประจำเดือนให้แก่ลูกค้า หากลูกค้าสนใจเข้ารับการอบรมก็สามารถติดต่อลงทะเบียนล่วงหน้ากับเจ้าหน้าที่ในตลาดได้



ภาพที่ 2.3.4 การจัดทำบอร์ดสื่อสารตลาดสุขใจ

2.3.5 การใช้ประชาสัมพันธ์ประจำตลาดสุขใจ ตลาดสุขใจมีการประชาสัมพันธ์ภายในตลาดตลอดทั้งวันโดยใช้นักเรียนที่มีความสามารถด้านการพูดประชาสัมพันธ์อีกทั้งเป็นการสร้างรายได้ให้นักเรียนในช่วงวันหยุดเสาร์อาทิตย์เพื่อเป็นทุนการศึกษาของนักเรียน โฆษกประจำตลาดจะให้ข้อมูลแก่ลูกค้าว่าในตลาดสุขใจมีสินค้าอะไรบ้าง และสินค้ามาจากกลุ่มใด เข้าสู่ตลาดสุขใจได้อย่างไร ตลอดจนมีการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ทั้งด้านสุขภาพและด้านสิ่งแวดล้อม สลับกับการแนะนำร้านค้าภายในตลาด เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้แก่ลูกค้าที่เข้ามาครั้งแรกจะได้รู้จักตลาดสุขใจมากขึ้น หรือแม้แต่การประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่ร้านค้าอยากส่งเสริมการขาย อาทิ ช่วงโปรโมชั่นร้านค้าต่างๆที่มีส่วนลด และให้ข้อมูลแก่ลูกค้าถึงต้นกำเนิดของตลาดสุขใจว่าเกิดขึ้นมาได้อย่างไร หน่วยงานใดบ้างที่มีส่วนร่วม ทีมนักวิจัยสังเกตเห็นว่าการใช้โฆษกประชาสัมพันธ์ตลาดเป็นกลไกหนึ่งที่

สามารถสื่อให้ลูกค้าหรือบุคคลทั่วไปที่เข้าสู่ตลาดสุขใจแล้วได้รับข้อมูลเบื้องต้นจากการประชาสัมพันธ์ว่าตลาดสุขใจมีความแตกต่างจากตลาดอื่นอย่างไร



ภาพที่ 2.3.5 ประชาสัมพันธ์ประจำตลาดสุขใจ

2.4 การถ่ายทอดองค์ความรู้สู่การขับเคลื่อนตลาดสุขใจ สวนสามพรานทำหน้าที่เป็นแกนนำในการรวมกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า การถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อการขับเคลื่อนตลาดเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้เกิดเป็นตลาดอินทรีย์สินค้าเกษตรเพื่อสุขภาพสู่ผู้บริโภคอย่างแท้จริง มีการแลกเปลี่ยนทัศนคติของแต่ละกลุ่มเพื่อหาแนวทางการดำเนินกิจกรรมตลาดให้ขับเคลื่อนไปได้อย่างต่อเนื่อง แนะนำให้แต่ละร้านค้ารวบรวมข้อมูลสินค้าที่โดดเด่นของแต่ละร้านเพื่อจัดทำเป็นบอร์ดความรู้ไว้ที่ร้านของตนเองเป็นการให้ข้อมูลเพิ่มเติมแก่ลูกค้าเพื่อเพิ่มความมั่นใจให้แก่ลูกค้าในการเลือกซื้อสินค้าในตลาดสุขใจ หากเกิดกรณีร้านค้าใหม่ไม่เข้าใจในหลักระเบียบการปฏิบัติของตลาดสุขใจ ทีมนักวิจัยของสวนสามพรานถ่ายทอดองค์ความรู้ให้ทราบ

ถึงหลักการดำเนินงานของตลาดสุขใจเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน หลักการสำคัญ คือ ภาชนะบรรจุต้องมาจากวัสดุทางธรรมชาติที่สามารถย่อยสลายเองตามธรรมชาติได้ หลีกเลี่ยงการใช้ลวดเย็บกระดาษและถุงพลาสติกที่ไม่ย่อยสลาย สินค้าต้องไม่ซ้ำกัน มาจากแหล่งที่ผลิตเองหรือสมาชิกภายในกลุ่มผลิต ไม่ได้รับซื้อมาจากตลาดเข้ามาจำหน่าย กรณีเกิดมีสินค้าซ้ำซ้อนกันกับร้านค้าที่มีอยู่เดิม ทีมนักวิจัยให้หลักการว่าการเข้าร่วมเครือข่ายตลาดสุขใจสินค้าที่จะเข้าร่วมจะต้องไม่ซ้ำซ้อนกับร้านค้าเดิมที่มีอยู่เกิน 2 ร้าน วัตถุประสงค์เพื่อไม่ยากให้เกิดการแข่งขันกดราคากันเองในระบบร้านค้าจะก่อให้เกิดการแตกความสามัคคีของระบบตลาดได้ ส่วนเรื่องของสินค้าจะต้องมีการพิจารณามาตรฐาน และคุณภาพของสินค้า ตลอดจนผ่านการรับรองจากหน่วยงานที่เชื่อถือได้ในกรณีของผลิตภัณฑ์ สวนสามพรานมีการจัดอบรมการเป็นเจ้าบ้านที่ตีร่วมกับ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.) ขึ้นในวันจันทร์ ที่ 5 กันยายน 54 เป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านงานบริการให้แก่ภาคีเครือข่ายเพื่อเตรียมความพร้อมและพัฒนา งานบริการให้ลูกค้าที่ใช้บริการตลาดสุขใจเกิดความพึงพอใจมากที่สุด



ภาพที่ 2.4 การถ่ายทอดองค์ความรู้สู่การขับเคลื่อนตลาดสุขใจ

2.5 ข้อค้นพบจากการพัฒนาจัดการความรู้สู่ชุมชนของกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า

2.5.1 การจัดอบรมแต่ละครั้งจำนวนผู้เข้าอบรมไม่คงที่ การจัดวางแผนปฏิทินอบรมประจำเดือน หัวข้อเรื่องอาจไม่ตรงตามความต้องการและไม่น่าสนใจ ทีมนักวิจัยแก้ไขปัญหาคือให้ภาคีเครือข่ายเสนอเรื่องหรือเนื้อหาที่อยากได้รับองค์ความรู้เพิ่มเติม มีภาคีเครือข่ายได้นำเสนอเรื่องที่อยากได้ความรู้เพิ่มเติม อาทิ เรื่องการปลูกผักคอนโต การใช้พืชสมุนไพรป้องกันแมลงศัตรูพืช เป็นต้น ผู้เข้ารับการอบรมสามารถติดตามข้อมูลได้จากการประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์ บอร์ดประชาสัมพันธ์ จากร้านค้าตลาดสุขใจ ประชาสัมพันธ์ประจำตลาดสุขใจ



ภาพที่ 2.5.1 ป้ายประชาสัมพันธ์การอบรมเรียนรู้ล่วงหน้า

2.5.2 สื่อประชาสัมพันธ์ มีผลต่อตลาดสุขใจอย่างไร การประชาสัมพันธ์ตลาดสุขใจผ่านสื่อแขนงต่างๆ ส่งผลให้ตลาดสุขใจเริ่มเป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไปเพิ่มมากขึ้น เป็นแรงจูงใจดึงดูดให้บุคคลทั่วไปอยากเข้ามาสัมผัสใช้บริการตลาดสุขใจตามกระแสสื่อแขนงต่างๆ ที่ถ่ายทอดออกไป ทำให้ร้านค้าภาคีเครือข่ายจำหน่ายสินค้าของตนเองได้มากขึ้น เกิดกระบวนการเรียนรู้ระบบการจัดการการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรและสินค้าปลอดภัยจากผู้ผลิตสู่ผู้บริโภคโดยตรงในราคายุติธรรม มีผู้สนใจมากขึ้นเท่าใดยิ่งส่งผลให้มีกำลังการซื้อเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย แม้แต่ป้ายบอกทางเป็นสื่อ นำทางสู่ตลาด ทีมวิจัยใช้หลากหลายวิธีเพื่อให้ตลาดเป็นที่รู้จักและแวะเข้ามาชมตลาด มีการติดป้ายทั้งข้างทางก่อนถึงตลาด หรือแม้แต่สะพานลอยของถนนเพชรเกษมทั้งขาเข้าและขาออกยังมีการแขวนป้ายตลาดสุขใจเป็นสัญลักษณ์โดยใช้วิธีติดป้ายวันศุกร์และเก็บในวันจันทร์ เป็นต้น หรือบริเวณทั่วไปของสวนสามพรานก็จะมีป้ายประชาสัมพันธ์ตลาดสุขใจติดไว้เพื่อประชาสัมพันธ์ให้แก่นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการของสวน

สามพรานในช่วงวันเสาร์และวันอาทิตย์ นักท่องเที่ยวก็ยังสามารถมาใช้บริการตลาดสุขใจได้
อีกด้วย



ภาพที่ 2.5.1 ป้ายบอกทางตลาดสุขใจ

2.5.3 อะไรที่ทำให้ภาคีเครือข่ายมาขายสินค้าในตลาดสุขใจ แรงจูงใจสำคัญที่ทำให้ภาคีเครือข่ายเข้ามาจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรและสินค้าปลอดภัย คือ ได้เรียนรู้กระบวนการจัดการตลาดผลผลิตเนื่องจากภาคีเครือข่ายส่วนใหญ่เป็นเพียงผู้ผลิตผลผลิตทางการเกษตรและสินค้าเกษตรปลอดภัยไม่มีโอกาสได้ส่งผ่านผลผลิตโดยตรงสู่ผู้บริโภคได้สาเหตุเพราะเกิดระบบพ่อค้าคนกลางกั้นระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค ทำให้ผู้ผลิตถูกกดราคาผลผลิตทางการเกษตรของตนเองจากพ่อค้าคนกลางทำให้ผลผลิตที่ผลิตได้เมื่อจำหน่ายผ่านระบบพ่อค้าคนกลางแล้วเกิดการไม่คุ้มทุนถ้าเทียบกับต้นทุนการผลิต เมื่อเกิดตลาดสุขใจขึ้นเป็นการตัดวงจรพ่อค้าคนกลางออกจากระบบการตลาดของภาคีเครือข่ายทำให้ภาคีเครือข่ายผลิตสินค้าและจำหน่ายได้ในราคายุติธรรมสู่มือผู้บริโภคโดยตรง



ภาพที่ 2.5.3 ผลผลิตภาคีเครือข่ายสู่ตลาดสุขใจ

2.5.4 เหตุผลที่เกิดลูกค้าประจำของตลาดสุขใจ เป็นตลาดทางเลือกของคนรักสุขภาพ สินค้ามีราคาถูกเมื่อเทียบกับตลาดสินค้าปลอดสารแหล่งอื่นๆ มีพืชผักพื้นบ้านที่ไม่สามารถหาได้จากตลาดแหล่งอื่น เช่น ผักกูด, ใบบัวบก, ตำลึงหวาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภคได้โดยตรง สถานที่สะอาด ที่จอดรถสะดวก ภาคีเครือข่ายมีอัธยาศัยเป็นกันเองกับผู้บริโภค มีการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจในคุณภาพสินค้าระดับหนึ่งว่าเป็นสินค้าปลอดสารพิษและปลอดภัยเป็นแรงจูงใจให้ผู้บริโภคกลับมาตลาดสุขใจอีกครั้ง



ภาพที่ 2.5.4 ความพึงพอใจของลูกค้าตลาดสุขใจ

2.5.5 ข้อเสนอแนะจากผู้บริโภคที่ใช้บริการตลาดสุขใจ สินค้ายังไม่หลากหลาย เนื่องจากตลาดสุขใจมีการพิจารณาคัดเลือกสินค้าตามกฎหมายเกณฑ์ของตลาดสุขใจก่อนเข้าจำหน่ายในตลาดสุขใจเพื่อมิให้สินค้าซ้ำซ้อนกันเป็นสาเหตุก่อให้เกิดการแข่งขันกันเองของภาคีเครือข่ายเกิดการแตกความสามัคคีได้ภายหลัง สินค้าบางครั้งไม่เพียงพอเนื่องจากตลาดสุขใจผลผลิตจะมาจากเกษตรกรผู้ผลิตโดยตรงเก็บเกี่ยวผลผลิตเท่าที่มีมาจำหน่ายเตรียมพร้อมสำหรับวันเสาร์และวันอาทิตย์ หากบางสัปดาห์ผู้บริโภคมีมากในวันเสาร์ผลผลิตที่เหลือจะมีน้อยในวันอาทิตย์ ซึ่งเกษตรกรยังขาดการวางแผนที่ดีในการจัดการผลผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภคเพราะหากผลผลิตเหลือมากในวันอาทิตย์เกษตรกรไม่มีตลาดรองรับทำให้ผลผลิตเกษตรกรเน่าเสียหาย จากประสบการณ์ตรงจุดนี้ทำให้ภาคีเครือข่ายวางแผนจัดการสินค้าเกษตรให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภคตลอดทั้งวัน การขับเคลื่อนตลาดจึงเป็นไปได้ต่อเนื่องเพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค



บทที่ 3

รูปแบบและแนวทางการยกระดับคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรสู่เกษตรกร ปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

3.1 การตรวจรับรองมาตรฐานคุณภาพสินค้าเกษตร

3.1.1 การตรวจรับรองมาตรฐานคุณภาพสินค้าเกษตรระดับต้นน้ำ ทางที่ม

นักวิจัยได้มีการลงตรวจรับรองมาตรฐานระดับต้นน้ำโดยการลงพื้นที่สู่ชุมชนกลุ่มภาคีเครือข่าย เพื่อส่งเสริมและนำถ่ายทอดแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับกลุ่มเกษตรกรภาคีเครือข่าย ในเรื่อง การจัดการและการปฏิบัติดูแลรักษาผลผลิตตั้งแต่การปลูก ดูแลรักษาควบคุมโรคและแมลงโดยชีววิธี และวิถีทางชีวภาพ ตลอดจนการจัดการผลผลิตก่อนออกสู่ตลาดจนถึงมือผู้บริโภค แลกเปลี่ยน แนวความคิดวิถีเกษตรเคมี ลด ละ เลิก การใช้สารเคมีในการจัดการผลผลิตทางการเกษตร ค่อย ปรับเปลี่ยนวิถีเกษตรขั้นปลอดภัยสู่วิถีเกษตรอินทรีย์ ตั้งแต่กระบวนการปลูก การปฏิบัติดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และการจัดจำหน่าย โดยยึดหลักการนำทรัพยากรทางธรรมชาติมาประยุกต์ใช้ในการจัดการกระบวนการผลิต เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตให้มากที่สุด แลกเปลี่ยนเรียนรู้จาก ประสบการณ์ตรงของภาคีเครือข่ายด้านการผลิตผลผลิตทางการเกษตร อีกทั้งที่มนักวิจัยช่วย สืบค้นข้อมูลที่กลุ่มเกษตรกรภาคีเครือข่ายสนใจเพื่อเติม มีการติดต่อเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้านมาถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่กลุ่มเกษตรกรภาคีเครือข่าย เพื่อให้เกิดความเข้าใจและ ปฏิบัติจัดการผลผลิตโดยยึดหลักเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้ผลผลิตที่ได้เข้าสู่ตลาดสุขใจมีคุณภาพและ ความปลอดภัยถึงมือผู้บริโภคโดยตรงในราคายุติธรรม

นักวิจัยลงพื้นที่เข้าสู่ต้นน้ำโดยการแลกเปลี่ยนทัศนคติแนวคิดในการผลิตปุ๋ยชีวภาพใช้ เองแทนการซื้อปุ๋ยเคมีมาใช้ในการปฏิบัติดูแลรักษาผลผลิตผลทางการเกษตร นักวิจัยมีการแนะนำ วิธีการผลิตปุ๋ยชีวภาพโดยหาวัตถุดิบที่มีอยู่ตามชุมชนนำกลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และผลิตได้แล้ว ให้ทดลองใช้ด้วยตนเองก่อนเพื่อเป็นตัวอยางศึกษาแก่เกษตรกรรายอื่นๆ เป็นการช่วยประหยัด ต้นทุนการผลิตในการสั่งซื้อปุ๋ยเคมีมาใช้อีกทางหนึ่ง อีกทั้งไม่เป็นอันตรายต่อตัวเกษตรกรผู้ผลิต สินค้าเกษตรในการใช้อีกด้วย



ภาพที่ 3.1.1 การแลกเปลี่ยนแนวคิดการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพทดแทนการปุ๋ยเคมี

นักวิจัยลงพื้นที่แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการเริ่มทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรกรมีความสนใจในการทำเกษตรอินทรีย์ แต่ยังคงขาดองค์ความรู้ในทางปฏิบัติ เกษตรกรมีพื้นที่แต่ขาดการวางแผนการผลิตที่ดีว่าการทำเกษตรอินทรีย์นั้น จะต้องมีการดำเนินการอย่างไรบ้าง เนื่องจากเกิดความเคยชินกับการใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมี ที่นักวิจัยจึงมีการแนะนำให้มีการวางแผนที่ดีในการผลิตว่าจะผลิตพืชผัก ผลไม้อย่างไรให้มีผลผลิตหมุนเวียนตลอดฤดูกาล และตัวเกษตรกรเองก็ต้องใส่ใจกับการทำเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจังด้วย ทางที่นักวิจัยจะหาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาให้ความรู้แก่เกษตรกรผู้สนใจที่จะเลิกใช้สารเคมีอย่างแท้จริง



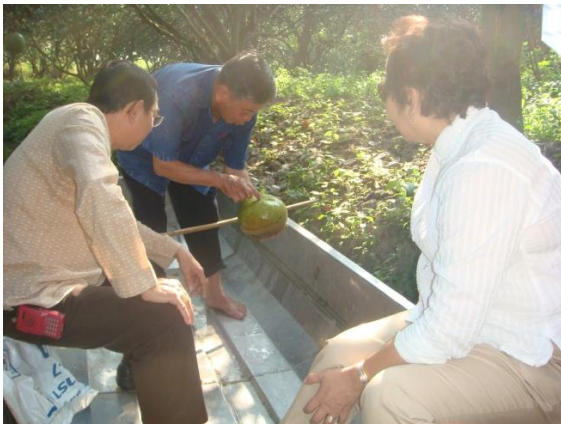
ภาพที่ 3.1.1 การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการเริ่มทำเกษตรอินทรีย์

ทีมนักวิจัยลงพื้นที่ศูนย์กสิกรรมธรรมชาติท่ามะขาม จ. กาญจนบุรี ทีมนักวิจัยลงพื้นที่ศูนย์กสิกรรมธรรมชาติท่ามะขาม ต. ท่ามะขาม อ. เมือง จ. กาญจนบุรี เพื่อเยี่ยมชมการทำเกษตรอินทรีย์อย่างแท้จริง เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดและองค์ความรู้ในการทำเกษตรอินทรีย์ โดยมีคุณทิวาพร ศรีวรกุล ผู้อำนวยการศูนย์ฯ เป็นผู้พาเยี่ยมชมและถ่ายทอดองค์ความรู้ในการทำเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนศูนย์แห่งนี้ยังเป็นแหล่งเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ให้แก่ผู้สนใจทั่วไปอีกด้วย อาทิ แปลงปลูกพืชผัก นาข้าว การเลี้ยงหมูหลุม การผลิตปุ๋ยชีวภาพ ความรู้เรื่องฟักข้าว แปลงเกษตรแบบผสมผสาน เป็นต้น



ภาพที่ 3.1.1 นักวิจัยลงพื้นที่ศูนย์กิจกรรมธรรมชาติท่ามะขาม จ. กาญจนบุรี

ทีมนักวิจัยได้ลงพื้นที่เยี่ยมชมสวนส้มโอไทยทิว อ. นครชัยศรี จ. นครปฐม โดยมีคุณ ทิม ไทยทิว เจ้าของสวนส้มโอ พันธุ์ขาวน้ำผึ้ง ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตส้มโอ GAP ตลอดจน การปฏิบัติดูแลรักษาส้มโอ โรคและแมลงศัตรูส้ม รวมไปถึงจนถึงช่องทางการจำหน่ายส้มโอ มีการ จำหน่ายทั้งภายในประเทศ อาทิ ห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต ตลาดสุขใจ และส่งจำหน่ายยัง ต่างประเทศ



ภาพที่ 3.1.1 ทีมนักวิจัยได้ลงพื้นที่เยี่ยมชมสวนส้มโอไทยทิว อ. นครชัยศรี จ. นครปฐม

3.1.2 การตรวจรับรองคุณภาพสินค้าเกษตรระดับปลายน้ำ ทีมนักวิจัยมี กระบวนการตรวจรับรองคุณภาพสินค้าผลผลิตทางการเกษตรของกลุ่มภาคีเครือข่ายตลาดสุขใจ จะมีการสุ่มตรวจทุก 2 สัปดาห์ นักวิจัยจะใช้ชุดตรวจ TM Kit และ M J P K เป็นชุดทดสอบสารพิษ ตกค้างในผักผลไม้ ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้ผู้บริโภคมีความ

มั่นใจว่าผลผลิตทางการเกษตรที่นำเข้าสู่ตลาดสุขใจ เป็นผลผลิตที่มีความปลอดภัย มีคุณภาพ หากมีการตรวจพบสารเคมีตกค้างในผลผลิตทางการเกษตรชนิดใด และเป็นของเกษตรกรกลุ่มใด ทางตลาดสุขใจจะห้ามมิให้จำหน่ายสินค้าเกษตรประเภทนั้นทันที และเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร หากมีการตรวจพบอีกจะถูกตัดสิทธิ์เข้าร่วมกับตลาดสุขใจทันที ถือว่าภาคีเครือข่ายความซื่อสัตย์ นักวิจัยจะทำการสุ่มสินค้าเกษตรในแต่ละร้านทั้งสิ้น 10 ชนิด และนำมาทำการตรวจหาสารเคมีตกค้างในผักผลไม้ต่างๆ ตามขั้นตอนและวิธีการของชุดตรวจ การสุ่มตรวจรับรองจะไม่ระบุว่าเป็นวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ เพื่อมิให้เกิดการคาดเดาของกลุ่มภาคีเครือข่ายที่ไม่มีความซื่อสัตย์ทำผิดระเบียบตลาดโดยการรับซื้อผักผลไม้จากตลาดแหล่งอื่นในจังหวัดนครปฐมมาจำหน่ายในตลาดสุขใจโดยผลผลิตมิได้มาจากกลุ่มของเกษตรกรที่ผลิตเอง การดำเนินการสุ่มตรวจรับรองมาตรฐานทางที่นักวิจัยได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ผลปรากฏที่ออกมาพบว่า ในระที่เริ่มเปิดตลาดครั้งแรกมีการตรวจพบสารเคมีตกค้าง 1 ครั้ง ในฝรั่งกิมจูของกลุ่มพัฒนายั่งยืน และได้มีการเตือนเป็นลายลักษณ์อักษรและมีให้จำหน่ายในสัปดาห์นั้น หากเกิดการตรวจพบอีกครั้งก็จะถูกตัดสิทธิ์ทันที หลังจากเหตุการณ์นั้นก็ไม่มีมีการตรวจพบสารเคมีตกค้างในผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรกลุ่มใดเลย อีกทั้งหากลูกค้านำผักผลไม้ที่ซื้อมาจากแหล่งอื่น อยากจะตรวจทดลอง ถ้ามาตรงช่วงระยะเวลาที่ทำการตรวจอยู่ ที่นักวิจัยก็สามารถที่จะทำการตรวจให้กับลูกค้าได้โดยตรวจไปพร้อมกันกับสินค้าที่นักวิจัยสุ่มตรวจในตลาดสุขใจ เพื่อเป็นการเพิ่มความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภคในการบริโภคผักผลไม้ของตลาดสุขใจ และทำให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคเพิ่มมากยิ่งขึ้นอีกด้วย



ภาพที่ 3.1.2 การตรวจรับรองมาตรฐานคุณภาพสินค้าเกษตรระดับปลายน้ำ

ตารางการสุ่มตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรตลาดสุขใจ

ที่	วัน/เดือน/ปี	สินค้าเกษตรสุ่มตรวจ	ผลการตรวจ
1	5/3/54	กวาดตุง, แดงกวา, ผักกาดขาว, ถั่วฝักยาว, ชมพู, ฝรั่งกิมจู, ฝรั่งไร้เมล็ด	ไม่พบสารตกค้าง
2	19/3/54	ผักบุ้ง, ถั่วพู, มะเขือยาว, คื่นช่าย, หอม, ผักชี, มะเขือ, มะม่วง, ผักหวาน	ไม่พบสารตกค้าง
3	27/3/54	ถั่วฝักยาว, มะระจีน, บวบ, กวางตุ้ง, ชมพู, มะเขือเปราะ, ฝรั่งกิมจู, โสน	ไม่พบสารตกค้าง
4	9/4/54	กะหล่ำปลี, ผักกาดขาว, ผักสลัด, แดงกวา, ชุนฉ่าย, ตั้งโอ๋, คื่นช่าย, ฝรั่ง, มังคุด	ไม่พบสารตกค้าง
5	17/4/54	บวบ, ผักบุ้งน้ำ, ผักบุ้งจีน, ผักหวานบ้าน, ถั่วฝักยาว, หอม, ผักชี, กวางตุ้ง, ชมพู, มะม่วง	ไม่พบสารตกค้าง
6	30/4/54	ถั่วฝักยาว, มะระ, มะเขือยาว, สลัด, ชุดผักแกงส้ม, ฝรั่งกิมจู, เผือก, ลองกอง	ไม่พบสารตกค้าง
7	7/5/54	กะหล่ำปลี, กวางตุ้ง, ผักกาดขาว, ผักกาดหอม, ชุนฉ่าย, แดงกวา, ชมพู, ฝรั่ง	ไม่พบสารตกค้าง
8	15/5/54	ชะอม, หอม, ผักชี, คื่นช่าย, ผักบุ้งน้ำ, ตั้งโอ๋, หน่อไม้ฝรั่ง, ถั่วฝักยาว, มังคุด	ไม่พบสารตกค้าง
9	28/5/54	ถั่วฝักยาว, สลัด, คื่นช่าย, ผักหวาน, พริกชี้ฟ้า, มะม่วง, สลัด, เผือก	ไม่พบสารตกค้าง
10	11/6/54	กวาดตุง, กะหล่ำปลี, ผักกาดขาว, ชะอม, พริกชี้ฟ้า, มะม่วง, สลัด, เผือก	ไม่พบสารตกค้าง
11	25/6/54	ถั่วฝักยาว, กวางตุ้ง, แดงกวา, มะเขือ, ผักหวาน, ตั้งโอ๋, ฝรั่งกิมจู, มังคุด	ไม่พบสารตกค้าง
12	9/7/54	กวาดตุง, มะระ, หน่อไม้ฝรั่ง, คื่นช่าย, หอม, ผักชี, ผักกาดหอม, ผักหวาน	ไม่พบสารตกค้าง
13	23/7/54	คื่นช่าย, ถั่วฝักยาว, ผักกาดขาว, สลัด, ผักบุ้งจีน, ผักบุ้งน้ำ, ถั่วพู, โสน	ไม่พบสารตกค้าง
14	30/7/54	ชะอม, หน่อไม้ฝรั่ง, หอม, ผักชี, บวบ, มะเขือยาว, ผักหวานบ้าน, ชมพู, ฝรั่งไร้เมล็ด	ไม่พบสารตกค้าง
15	14/8/54	คื่นช่าย, ถั่วฝักยาว, กวางตุ้ง, ถั่วแขก, ผักกาดขาว, ผักกาดหอม, ตั้งโอ๋, ฝรั่งกิมจู, เผือก	ไม่พบสารตกค้าง
16	28/8/54	คื่นช่าย, ผักกาดขาว, ผักบุ้งจีน, ผักบุ้งน้ำ, ถั่วพู, หน่อไม้ฝรั่ง, แดงกวา	ไม่พบสารตกค้าง
17	4/9/54	ผักกาดขาว, หอม, ผักชี, กวางตุ้ง, คื่นช่าย, ชุนฉ่าย, ชมพู, ฝรั่งกิมจู	ไม่พบสารตกค้าง
18	10/9/54	ผักบุ้งน้ำ, กวางตุ้ง, หน่อไม้ฝรั่ง, ถั่วฝักยาว, ผักกาดเขียวปลี, โสน, ชมพู, มะม่วง, ฝรั่ง	ไม่พบสารตกค้าง

3.2 การประชุมเวทีแลกเปลี่ยนเวทีเรียนรู้ภาคีเครือข่ายทุกสัปดาห์ การประชุมภาคีเครือข่ายทุกวันอาทิตย์ หลังตลาดปิด เป็นการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลที่ภาคีเครือข่ายได้รับข้อเสนอแนะโดยตรงจากลูกค้า หรือข้อเสนอแนะที่ร้านค้าแต่ละร้านได้สัมผัสหรือได้พูดคุยกับลูกค้าโดยตรง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขหรือนำมาพัฒนาตลาดให้มีการพัฒนาไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง หากร้านค้าหรือภาคีเครือข่ายท่านใด มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นการพัฒนาตลาดก็สามารถเสนอแนะและร่วมกันพิจารณาในการประชุมแต่ละครั้ง ตลอดจนแจ้งข้อมูลข่าวสารความก้าวหน้า และข้อมูลข่าวสารที่จะเกิดขึ้นในสัปดาห์ถัดไป เพื่อให้ภาคีทุกคนได้รับข้อมูลข่าวสารที่ตรงกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกันเป็นการพบปะพูดคุยกัน อาทิ

3.2.1 เรื่องป้ายบอกทางยังไม่ชัดเจนและยังไม่สะดวก ทางที่มวิจัยแก้ไขเรื่องป้ายโดยการจัดทำป้ายบอกทางให้มีขนาดใหญ่ขึ้นสีส้มสะดวกตาติดเป็นระยะก่อนถึงทางเข้าตลาดสุขใจ เพื่อให้ลูกค้าเข้าตลาดได้อย่างถูกต้อง ส่วนค่าใช้จ่ายในการจัดทำป้ายบอกทางภาคีเครือข่ายจะมีส่วนร่วมในการออกค่าใช้จ่ายครั้งหนึ่งโดยเฉลี่ยร้านละเท่าๆกัน ค่าใช้จ่ายอีกส่วนหนึ่งสวนสามพรานเป็นผู้ออกให้ เพื่อให้ภาคีทุกคนมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของร่วมกัน



ภาพที่ 3.2.1 ป้ายบอกทาง

3.2.2 รปภ. ทางเข้าควรมี 2 คน ทางสวนสามพรานแก้ไขปัญหโดยการจ้าง รปภ.เพิ่มอีก 1 คน เพื่อดูแลความเรียบร้อยบริเวณทางเข้าออกและลานจอดรถ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้า

3.2.3 ร้านค้าบางร้านยังไม่มีป้ายกระดานบอกชื่อร้าน ที่มนักวิจัยได้มีการจัดทำป้ายกระดานดำสำหรับเขียนติดไว้ให้ประจำทุกร้าน ร้านค้าสามารถเขียนบอกชื่อร้านหรือรายละเอียดสินค้าที่จำหน่ายได้เพื่อเป็นการบ่งบอกให้ลูกค้าทราบว่าเป็นร้านขายสินค้าอะไร มาจากแหล่งใด



ภาพที่ 3.2.3 ป้ายกระดานบอกชื่อร้านภาคีเครือข่าย

3.2.4 ที่นั่งพักสำหรับลูกค้าไม่เพียงพอ ทีมวิจัยได้ทำการสั่งซื้อแคร่ไม้ไผ่สำหรับนั่งพักเพิ่มเติมอีก 6 ตัว วางกระจายบริเวณตลาดสุขใจ เพื่อเป็นที่พักผ่อนและนั่งรับประทานอาหารสำหรับลูกค้าที่มาใช้บริการตลาดสุขใจ



ภาพที่ 3.2.4 ป้ายกระดานบอกชื่อร้านภาคีเครือข่าย

3.2.5 การต่อหลังคาตลาดเพิ่มเติม ตลาดสุขใจดำเนินการได้ประมาณ 3 เดือน พื้นที่ที่รองรับจำนวนร้านค้าภาคีเครือข่ายและรองรับการใช้บริการของลูกค้ายังไม่เพียงพอ ทางสวนสามพรานจึงมีการต่อเติมหลังคาตลาดเพิ่ม และให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการมุงหลังคาตัวแทนภาคีเครือข่ายที่มีความสามารถในการมุงหลังคาจากได้ร่วมมือกันมุงหลังคาที่ต่อเติมใหม่จนสำเร็จ เพื่อรองรับร้านค้าภาคีเครือข่ายและลูกค้าที่มาใช้บริการตลาดสุขใจ กิจกรรมนี้ส่งเสริมให้เห็นว่าภาคีเครือข่ายมีความสามัคคีตลาดสุขใจภาคีทุกคนเป็นเจ้าของ



ภาพที่ 3.2.4 บ้ายกระดานบอกชื่อร้านภาคีเครือข่าย

3.2.6 ร้านค้าภาคีเครือข่ายที่ขาดบ่อยครั้งโดยไม่แจ้งกรมตลาดก่อนล่วงหน้า ทีมวิจัยแก้ไขปัญหาโดยแจ้งในที่ประชุมว่าร้านค้าที่ขาดโดยไม่แจ้งก่อนล่วงหน้าถือว่าทำผิดระเบียบของตลาดจะถูกพิจารณาตัดสิทธิ์ในการจำหน่ายสินค้าในตลาดสุขใจ ส่งผลให้ร้านค้าส่วนจะใช้วิธีการนำสินค้ามาและให้ร้านค้าข้างเคียงจำหน่ายให้แทนหรือหาตัวแทนมาขายหากเกิดกรณีไม่สามารถมาขายได้จริงๆ เพื่อป้องกันมิให้ร้านค้าว่างลง

3.2.7 กรณีสินค้าไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค เนื่องจากสินค้าเกษตรปลอดภัยและสินค้าเกษตรอินทรีย์มีจำนวนจำกัด พื้นที่ปลูกมีจำกัดบางอย่างก็เก็บตามริ้วสวนหลังบ้าน ปริมาณของสินค้าเกษตรจึงไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค และมีการตรวจมาตรฐานสินค้าเกษตรถึงเรื่องคุณภาพและความปลอดภัย ทำให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจในสินค้าเกษตรตลาดสุขใจ ส่งผลให้ปริมาณของผู้บริโภคเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องด้วย ทีมนักวิจัยให้การ

แนะนำภาคีเครือข่ายเรื่องการวางแผนการจัดการผลผลิตของตนเองให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค ควรมีการวางแผนการผลิตล่วงหน้าอย่างน้อย 1 เดือน เนื่องจากตลาดสุขใจเปิดทุกสัปดาห์สินค้าก็ควรจะต้องมีให้เพียงพอในทุกสัปดาห์ด้วย

3.2.8 ที่จอดรถไม่เพียงพอ ทีมนักวิจัยแก้ไขโดยให้รถภาคีเครือข่ายให้ไปจอดในที่จอดของสวนสามพรานส่วนที่จอดบริเวณตลาดสุขใจไว้ไว้รองรับรถผู้ที่มาใช้บริการตลาดสุขใจ เนื่องจากผู้มาใช้บริการจอดเพื่อซื้อสินค้าแล้วออกไปไม่ได้จอดตลอดทั้งวันดังนั้นการอำนวยความสะดวกด้านการจราจรก็จะเพียงพอและสามารถถ่ายเทเข้าออกได้ต่อเนื่อง



ภาพที่ 3.2 เวทีแลกเปลี่ยนเวทีเรียนรู้ภาคีเครือข่ายทุกสัปดาห์

3.3 สื่อประชาสัมพันธ์ส่งผลในการยกระดับคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ปลอดภัยสู่เกษตรกรอินทรีย์ ตลอดระยะเวลาที่เริ่มเปิดตลาดสุขใจ ตั้งแต่งานแถลงข่าวเปิดตลาดสุขใจจนถึงปัจจุบัน การประชาสัมพันธ์กิจกรรมการดำเนินการตลาดสุขใจเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสื่อมวลชน และสื่อสิ่งพิมพ์แขนงต่างๆ ได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นตลาดทางเลือกของคนรักสุขภาพแห่งใหม่และมีการบริหารจัดการดำเนินการโดยภาคีเครือข่ายร่วมกัน เป็นการช่วยให้เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรได้มีโอกาสจำหน่ายผลผลิตที่ปลอดภัยของตนเองสู่ผู้บริโภคได้โดยตรงการประชาสัมพันธ์ก็เป็นช่องทางให้ผู้บริโภคได้ทราบข้อมูลเบื้องต้น เป็นการจูงใจให้ผู้บริโภคที่ใส่ใจเรื่องของคุณภาพเข้ามาสนใจสินค้าเกษตรปลอดภัยภายในตลาดสุขใจมากขึ้นเกษตรกรมีโอกาสได้สัมผัสกับผู้บริโภคโดยตรง ซึ่งจะแตกต่างจากเดิม ที่มีแต่พ่อค้าคนกลางเข้ามาจับซื้อผลผลิตถึงในสวนของเกษตรกร และเกิดการกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง ทำให้เกษตรกรจำเป็นต้องจำหน่ายให้แก่พ่อค้าคนกลางในราคาที่พ่อค้าคนกลางกำหนดให้เท่านั้น ก่อให้เกิดการไม่คุ้มทุนเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนการผลิต เกษตรกรส่วนใหญ่จึงเกิดการขาดทุน และเกิดหนี้สินขึ้น จากการผลิตและจำหน่ายผลผลิตผ่านพ่อค้าคนกลาง การเปิดตลาดสุขใจจึงเป็นช่องทางการกระจายผลผลิตของเกษตรกรอีกทางหนึ่ง โดยมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป

3.3.1 การจัดแถลงข่าวการเปิดตลาดสุขใจ การจัดงานแถลงข่าวจัดขึ้นในวันอังคาร ที่ 23 พฤศจิกายน 2553 เวลา 10.00-12.00 น. ณ ห้องนพรัตน์ สวนสามพราน โรสกาเด้นริเวอร์ไซด์ มีผู้เข้าร่วมงานการแถลงข่าวตัวแทนภาคีเครือข่าย คณะสื่อมวลชน เจ้าหน้าที่สวนสามพรานก่อนเริ่มงานแถลงข่าว นายไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม ประธานกรรมการ มูลนิธิหัวใจอาสา ปาฐกถาในหัวข้อ “กินอยู่ปลอดภัย สุขใจ สบายกาย” หลังจากนั้นเริ่มงานแถลงข่าว การเปิดตลาดสุขใจ โดยมีผู้ร่วมแถลงข่าวการเปิดตลาดสุขใจดังนี้

ดร. สีสากรณ์ บัวสาย รองผู้อำนวยการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย แถลงในหัวข้อ “บทบาทของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยในการดำเนินงานตลาดสุขใจ” กล่าวว่ ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่สนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ โดยใช้การวิจัยเป็นกลไกสร้างฐานความรู้สำหรับการแก้ปัญหาให้สังคม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยพบว่าการมีปฏิบัติการร่วมมือโดยใช้ความรู้ผ่านการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นเครื่องมือที่มีพลังมากในการสร้างการเปลี่ยนแปลง เพราะเกิดการสานสัมพันธ์ในระหว่างคนที่แตกต่างกันได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาไปด้วยกัน ในกรณีของ ตลาดสุขใจ เป็นรูปธรรมหนึ่งของการสร้าง

ความสัมพันธ์ระหว่างภาคธุรกิจเอกชน กลุ่มเกษตรกร และสถาบันวิชาการ เพื่อศึกษาว่าการเติบโตด้วยกันจะเป็นไปได้หรือไม่ มีปัจจัยเงื่อนไขอะไรที่จะทำให้ยั่งยืน

รศ. จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แถลงในหัวข้อ “บทบาทของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในการดำเนินงานตลาดสุขใจ” เปิดเผยว่า การจัดตั้งและการดำเนินงานตลาดสุขใจ เป็นไปภายใต้ความร่วมมือของภาคีเครือข่าย นักวิจัย ภายใต้โครงการ “กลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน” ซึ่งประกอบไปด้วย กลุ่มพัฒนายั่งยืนตำบลคลองจินดา มูลนิธิเกษตรกรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดสระบุรี เครือข่ายคนกินข้าวเปลือกชาวนา กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรมมหาสวัสดิ์ เครือข่ายข้าวหอมมะลิไทย ศูนย์กสิกรรมธรรมชาติท่ามะขาม จังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มตลาดสีเขียว กลุ่มชาวนาคุณธรรม โดยมี สวนสามพราน โรสกาเดิน ริเวอร์ไซด์ จังหวัดนครปฐม ให้การสนับสนุนสถานที่และจัดตั้งตลาดขึ้นมารองรับ ในส่วนของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ จะเข้ามาช่วยสนับสนุนด้านวิชาการ เพื่อพัฒนาให้เป็นตลาดต้นแบบสินค้าอาหารปลอดภัยต่อสุขภาพ โดยจะมีจุดตรวจสอบสินค้าไว้บริการแก่ลูกค้า เพื่อให้มั่นใจว่าสินค้าที่นำมาจำหน่ายมีความปลอดภัยตามมาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุข นอกจากนี้ สวนสามพราน โรสกาเดิน ริเวอร์ไซด์ ยังสนับสนุนให้มีศูนย์การเรียนรู้สำหรับเกษตรกรและผู้นำชมชุมชน โดยมีแผนงานที่จะเชิญปราชญ์ชาวบ้านและครูทั้งหลายมาให้ความรู้ทุกวันหยุดสุดสัปดาห์

นายวิไล เตชะไพบุลย์ ที่ปรึกษาสภาเครือข่ายองค์กรเกษตรแห่งประเทศไทย “ตลาดสุขใจ จะช่วยสนับสนุนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตร และอาหารที่ปลอดภัยต่อสุขภาพได้อย่างไร” กล่าวว่า ผมเองมองเห็นถึงความตั้งใจดีของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและร่วมกันทำตลาดสุขใจแห่งนี้ขึ้นมา และยินดีที่จะเข้าร่วมโดยสินค้าที่ทางกลุ่มจะนำเข้ามาเป็นข้าวอินทรีย์เป็นหลัก ผมเชื่อว่าตลาดแห่งนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นเล็กๆของการพัฒนาระบบการค้าพืชผลเกษตรที่เป็นธรรมกับเกษตรกรและเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ดีระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภคในตลาดเกษตรอินทรีย์

นายอรุช นวราช กรรมการผู้จัดการ สวนสามพราน โรสกาเดิน ริเวอร์ไซด์ “บทบาทของสวนสามพราน โรสกาเดิน ริเวอร์ไซด์ ในฐานะให้การสนับสนุนด้านสถานที่” กล่าวว่า สวนสามพรานเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของตลาดสุขใจเพราะมีความสอดคล้องกับนโยบายของทางสวนสามพราน โรสกาเดิน ริเวอร์ไซด์ ในด้านธรรมชาติและวัฒนธรรมแบบไทย และนอกจากจะเป็นแหล่งจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตรและอาหารปลอดภัยต่อผู้บริโภค แล้วยังจัดเป็นจุดท่องเที่ยวเชิงเรียนรู้แห่งใหม่สำหรับคนรักสุขภาพ เพราะทุกเดือนจะมีการจัดกิจกรรม

เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตเกษตรอินทรีย์ซึ่งจะเป็นความรู้ ประสบการณ์แก่ผู้บริโภคด้วย การเกษตรแบบธรรมชาติและการค้าโดยตรงระหว่างผู้ผลิตและผู้ซื้อ เป็นวิถีดั้งเดิมของไทย เช่น สมัยก่อนชาวสวนก็จะนิยมหาบหรือพายเรือเอาสินค้าไปขายให้ผู้ซื้อ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมกันพัฒนา ตลาดสุขใจจึงหวังว่าจะรักษาวินิฉัยนี้เอาไว้ และเพิ่มกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้แบบเพลิดเพลินเข้าไปด้วยเพื่อให้ตลาดสุขใจเป็นสถานที่พักผ่อนวันหยุดไปในตัว



ภาพที่ 3.3.1 การจัดแถลงข่าวการเปิดตลาดสุขใจ

3.3.2 การจัด Press Tour คณะสื่อมวลชน กิจกรรม Press Tour ของคณะสื่อมวลชนมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการให้คณะสื่อมวลชน เข้าไปสัมผัสวิถีชีวิตของเกษตรกรผู้ผลิต ผลผลิตทางการเกษตร ตลอดจนกระบวนการผลิตจนถึงกระบวนการจัดจำหน่ายของเกษตรกรเอง โดยไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง ในราคาที่เป็นธรรมส่งตรงถึงมือผู้บริโภค คณะสื่อมวลชนสามารถสอบถามข้อมูลได้โดยตรงจากเกษตรกรผู้ผลิตและได้ชมพื้นที่เพาะปลูกสินค้าทางการเกษตรของกลุ่มเกษตรกร อาทิ **กลุ่มส้มโอไทยทวี** อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ของนายทิม ไทยทวี สวนส้มไทยทวีเป็นสวนที่มีการผลิตส้มโอที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP และ GI เพื่อการส่งออก ผลผลิตจำหน่ายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ผลผลิตส่วนหนึ่งจะนำมาจัดจำหน่ายยังตลาดสุขใจ ด้วยเหตุนี้ที่ทีมวิจัยเห็นตรงกันว่าสวนส้มโอไทยทวีน่าจะพร้อมและเหมาะสมสำหรับการต้อนรับคณะสื่อมวลชนและสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ตรงในการผลิตส้มโอให้แก่คณะสื่อมวลชนได้เป็นอย่างดี **ศูนย์กิจกรรมธรรมชาติท่ามะขาม** ตำบลท่ามะขาม อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ทางทีมวิจัยเล็งเห็นว่าควรนำมาถ่ายทอดให้ผู้สนใจวิถีเกษตรพอเพียงได้รับรู้ ศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้เป็นการสร้างวิถีเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแหล่งเรียนรู้ของ

หน่วยงาน องค์กรต่างๆ กลุ่มเกษตรกร ที่สนใจด้านเกษตรอินทรีย์ ภายในศูนย์ฯ มีฐานการเรียนรู้ ถึง ๘ ฐาน คือ 1)ฐานเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง 2)ฐานน้ำยาอเนกประสงค์ 3)ฐานน้ำส้มควันไม้ 4) ฐานปุ๋ยชีวภาพ/สมุนไพรไล่แมลง 5)ฐานก๊าซชีวภาพ 6)ฐานเกษตรธรรมชาติ 7)ฐานหมุ่หลุม 8)ฐานแปรรูปอาหาร และมีสถานที่ฝึกอบรมพร้อมที่พักสามารถรองรับผู้เข้ารับการอบรมได้ ๕๐-๑๐๐ คนศูนย์เรียนรู้มีการจัดการทั้งด้านการผลิตผักผลไม้อินทรีย์ การจัดการด้านการเลี้ยงสัตว์ และด้านการประมง เมื่อคณะสื่อมวลชนได้เข้าไปสัมผัสศูนย์ฯกิจกรรมธรรมชาติท่ามะขาม จังหวัดกาญจนบุรี นางทิวาพร ศรีวรกุล ผู้อำนวยการศูนย์ฯให้การต้อนรับคณะสื่อมวลชนเป็นอย่างดีและถ่ายทอดองค์ความรู้ เหตุผลที่จัดตั้งศูนย์ฯขึ้นมา ตลอดจนการเข้าร่วมเครือข่ายกับตลาดสุขใจ เนื่องจากตลาดสุขใจมีแนวคิดที่ตรงกันกับศูนย์ของตนเองและอย่าถ่ายทอดสู่ชนรุ่นหลังถึงเรื่องวิถีเกษตรและเรื่องของสุขภาพ และเป็นการกระจายสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ศูนย์ผลิตให้ผู้บริโภคได้บริโภคพืชผักที่ปลอดภัยจริงๆ จึงเป็นเหตุผลที่อยากเข้าร่วมเป็นภาคีเครือข่ายตลาดสุขใจ



ภาพที่ 3.3.2 การจัด Press Tour คณะสื่อมวลชน

3.3.3 การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อแขนงต่างๆ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร หนังสือแมกซีน เว็บไซต์ต่างๆ สถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์ ตลอดจนระยะเวลาที่เริ่มเปิดตลาดสุขใจ ตั้งแต่งานแถลงข่าวเปิดตลาดสุขใจจนถึงปัจจุบัน การประชาสัมพันธ์กิจกรรมการดำเนินงานของตลาดสุขใจเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสื่อมวลชน และสื่อสิ่งพิมพ์แขนงต่างๆได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ทำให้ตลาดสุขใจเริ่มมีคนรู้จักเพิ่มขึ้น แต่ยังไม่มากเท่าที่ควร เนื่องจากเป็นตลาดทางเลือกของคนรักสุขภาพแห่งใหม่ มีสินค้าไม่หลากหลายเหมือนตลาดนัดทั่วไป และมีการบริหารดำเนินการโดยภาคีเครือข่ายร่วมกัน ภาคีทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกัน การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อแขนงต่างๆเหล่านี้ มีอิทธิพลต่อตลาดสุขใจ ทำให้ตลาดสุขใจเริ่มเป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป และในเดือนเมษายน 54 ตลาดสุขใจได้มีรายการครอบจักรวาล

ของ ม.ร.ว. ถนัดศรี สวัสดิวัตน์ ออกอากาศทาง ททบ.5 ทำให้ตลาดสุขใจเริ่มเป็นที่รู้จักและมี
ผู้สนใจเข้ามาซื้อสินค้าเกษตรอาหารปลอดภัยมากขึ้น ส่งผลให้ภาคีเครือข่ายจำหน่ายสินค้าเกษตร
มากขึ้นในระยะ 2 เดือนหลังจากออกรายการ ทำให้ตลาดเริ่มคึกคักเป็นที่รู้จักเพิ่มขึ้น กำลังการซื้อ
เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจนนคือในช่วงเดือนกันยายน 54 เนื่องจากรายการตลาดสดสนามเป้า
ออกอากาศทาง ททบ.5 สัปดาห์หลังรายการออกอากาศไป ผู้บริโภคที่ใส่ใจเรื่องสุขภาพเริ่มเข้าสู่
ตลาดสุขใจ ส่งผลให้สินค้าเกษตรในตลาดสุขใจไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภคเนื่องจาก
ผู้บริโภคมีมากกว่าที่ได้คาดเดาไว้ สินค้าเกษตรจึงขายหมดแค่เพียงครึ่งวัน ผู้บริโภคที่เข้ามาในช่วง
บ่ายจึงไม่ได้สินค้าตามที่ต้องการกลับไป ที่นักวิจัยจำเป็นต้องให้ประชาสัมพันธ์ประจำตลาดสุขใจ
ช่วยประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลถึงสาเหตุที่ผลิตสินค้าในตลาดสุขใจมีไม่เพียงพอ เนื่องจากมีผู้บริโภค
เข้ามามากสินค้าจึงไม่เพียงพอ จึงขอให้ผู้บริโภคเข้ามาใหม่ในสัปดาห์ถัดไป และขอให้ภาคีเครือข่าย
เตรียมสินค้ามาให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภคด้วย ด้วยเหตุผลนี้การประชาสัมพันธ์ผ่าน
สื่อเป็นช่องทางหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานขับเคลื่อนตลาดสุขใจ



ภาพที่ 3.3.3 การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อแขนงต่างๆ

3.4 กิจกรรมตลาดสุขใจยกระดับคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตร

3.4.1 การบริการตะกร้าจ่ายตลาด กิจกรรมภายในตลาดสุขใจ มีการรณรงค์เรื่องการลดมลภาวะโลกร้อน และให้คงความเป็นไทยสมัยโบราณ ทางตลาดสุขใจจึงได้มีการจัดเตรียมตะกร้าไม้ไผ่ไว้บริการลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการตลาดสุขใจสำหรับเดินเลือกซื้อสินค้าตลาดสุขใจตามความพอใจ เมื่อได้สินค้าตามความต้องการก็นำสินค้าไปใส่รถและคืนตะกร้าไว้ ณ จุดคืนตะกร้า มีจุดคืนตะกร้าทั้งที่ลานจอดรถ และบริเวณตลาด เหตุผลที่ทีมนักวิจัยเตรียมตะกร้าบริการเพื่อลดการใช้ถุงพลาสติกในการบรรจุสินค้าให้แก่ลูกค้าให้มีการใช้ถุงพลาสติกให้น้อยที่สุดเท่าที่จำเป็น หากลูกค้าที่ถือถุงผ้า หรือตะกร้ามาจากที่บ้าน ทางตลาดสุขใจจะมีรางวัลเป็นบัตรเข้าชมสวนสามพรานให้ฟรี 1 ใบ ให้แก่ลูกค้าเพื่อเป็นการส่งเสริมช่วยกันรณรงค์เรื่องของการลดมลภาวะโลกร้อน ซึ่งผลจากมีการบริการตะกร้าจ่ายตลาดในตลาดสุขใจในการอำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้าสามารถถือเดินเลือกซื้อสินค้าได้อย่างสะดวก ได้รับผลตอบรับที่ดีจากลูกค้าจนทำให้ตะกร้าที่เตรียมไว้บริการลูกค้าไม่เพียงพอเป็นผลจากการเพิ่มจำนวนมากขึ้นของลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการตลาดสุขใจ



ภาพที่ 3.4.1 การบริการตะกร้าจ่ายตลาดของตลาดสุขใจ

3.4.2 กิจกรรมสาธิตการสานตะกร้าจากทางมะพร้าว การสาธิตการสานตะกร้าจากทางมะพร้าวเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อจูงใจให้กับผู้สนใจทั่วไปเข้ามาตลาดสุขใจอีกทั้งเป็นการรณรงค์และสืบสานภูมิปัญญาชาวบ้าน ผู้ที่สนใจอยากเรียนสานตะกร้าก็สามารถที่จะเรียนได้มีผู้เชี่ยวชาญคอยให้คำแนะนำปฏิบัติไปพร้อมกันกับการสาธิต มีผู้สนใจเข้าร่วม 12 คน อีกทั้งยัง

สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริงใช้จัดเป็นนกระเช้าของขวัญในงานพิธีต่างๆ หรือเป็นกระเช้าของฝากผู้ใหญ่ได้อีกด้วย การสร้างกิจกรรมนี้เป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย เป็นการปลูกฝังให้เยาวชนได้เรียนรู้และสืบสานภูมิปัญญาไทยให้ยังคงอยู่ต่อไป



ภาพที่ 3.4.2 สาธิตการสานตะกร้าจากทางมะพร้าว

3.4.3 มนเสน่ห์แห่งมะพร้าว กิจกรรมมนต์เสน่ห์แห่งมะพร้าว มีวัตถุประสงค์จัดขึ้นเพื่อสร้างสีสันให้กับตลาดสุขใจ เป็นเสน่ห์ของตลาดแบบเก่าๆ และเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาชนบทรรมนิยมประเพณีไทยให้ยังคงอยู่คู่กับคนไทย การแข่งขันปอกมะพร้าวขูดมะพร้าว มีกติกา คือการปอกและขูดมะพร้าวต้องทำให้เสร็จในเวลาจำกัด 10 นาที และวัดน้ำหนักของเนื้อมะพร้าวที่ได้ การขูดจะใช้กระต่ายไม้ขูดมะพร้าวแบบโบราณ มีผู้สนใจเข้าร่วมการแข่งขันปอกมะพร้าวขูดมะพร้าวจำนวน 10 คน เป็นชาย 6 คน หญิง 4 คน การแข่งขันเป็นรอบคัดเลือกผู้ที่ได้อเนื้อมะพร้าวน้ำหนักมากที่สุด 2 อันดับ เพื่อมาแข่งขันกันในรอบสุดท้ายหาผู้ชนะที่ได้เนื้อมะพร้าวน้ำหนักมากที่สุด บรรยากาศของการแข่งขันมีผู้ให้ความสนใจอย่างมากมายทั้งร้านค้าและลูกค้าที่เข้ามาในตลาดสุขใจต่างพากันเชียร์และให้กำลังใจผู้เข้าแข่งขัน บรรยากาศเป็นไปอย่างสนุกสนาน ทุกคนต่างมีความสุขในกิจกรรมนี้ ทั้งผู้แข่งขันและผู้ชม เป็นการแสดงให้เห็นถึงวิถีของคนไทยในการปอกและขูดมะพร้าวโดยใช้กระต่ายขูดมะพร้าวเพื่อใช้ในการเตรียมประกอบอาหาร ให้ยังคงมีอยู่ให้เยาวชนรุ่นใหม่ได้เห็น



ภาพที่ 3.4.3 กิจกรรมมนต์เสน่ห์แห่งมะพร้าว

3.5 ความร่วมมือของภาคีเครือข่ายในตลาดสุขใจ การต่อหลังคาตลาดเพิ่มเติม ตลาดสุขใจดำเนินการได้ประมาณ 3 เดือน พื้นที่ที่รองรับจำนวนร้านค้าภาคีเครือข่ายและรองรับ การใช้บริการของลูกค้ายังไม่เพียงพอ ทางสวนสามพรานจึงมีการต่อเติมหลังคาตลาดเพิ่ม และให้ ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการมุงหลังคาตัวแทนภาคีเครือข่ายที่มีความสามารถในการมุงหลังคา จากได้ร่วมมือกันมุงหลังคาที่ต่อเติมใหม่จนสำเร็จเพียงวันเดียว เพื่อรองรับร้านค้าภาคีเครือข่าย และลูกค้าที่มาใช้บริการตลาดสุขใจ ตลอดจนการปรับปรุงซ่อมแซมหลังคาจากของตลาดสุขใจ เพื่อกันฝนรั่ว ภาคีเครือข่ายทุกคนให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี เห็นได้จากการร่วมมือกัน ซ่อมแซมหลังคาจากตลาดสุขใจเมื่อนัดวันและเวลาที่จะดำเนินการซ่อมแซม ภาคีเครือข่ายก็มาทัน อย่างพร้อมเพียงตามวันและเวลาที่กำหนด ส่งผลให้การซ่อมแซมหลังคาจากตลาดสุขใจ ดำเนินการสำเร็จเพียงวันเดียว ส่วนค่าใช้จ่ายในการการซื้ออุปกรณ์การซ่อมแซม ทางภาคี เครือข่ายจะมีส่วนร่วมในการออกค่าใช้จ่ายค่าอุปกรณ์โดยเฉลี่ยร้านละเท่าๆกันทุกร้าน บ่งชี้ให้เห็น ว่าภาคีเครือข่ายมีความสามัคคี มีความร่วมมือกันเป็นอย่างดี เพราะภาคีเครือข่ายทุกคนเป็น เจ้าของตลาดร่วมกัน



ภาพที่ 3.5 ความร่วมมือของภาคีเครือข่ายตลาดสุขใจ

3.6 ข้อค้นพบการยกระดับคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

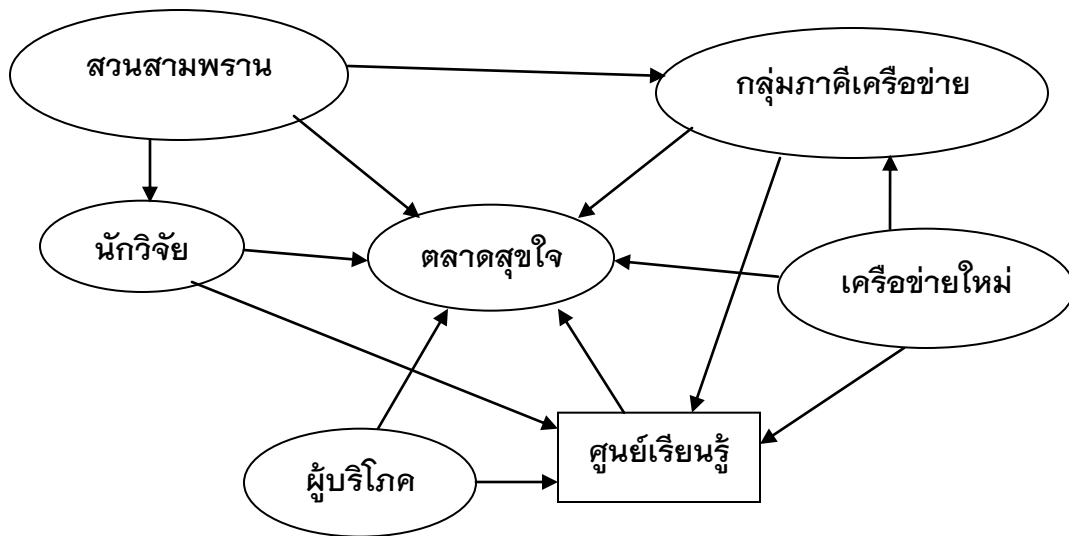
3.6.1 สิ่งที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การถ่ายทอดแลกเปลี่ยนองค์ความรู้แก่ภาคีเครือข่ายเพื่อให้ภาคีเครือข่ายได้มีการจัดการที่มีการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรยกระดับสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์ เชื่อมโยงประสานงานหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน หรือชุมชนต่าง ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรสู่ภาคีเครือข่าย เชื่อมโยงแหล่งองค์ความรู้เพื่อใช้เป็นศูนย์เรียนรู้ให้ภาคีเครือข่ายในการพัฒนาระดับคุณภาพสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์

3.6.2 เกษตรกรพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางของการยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่ขั้นเกษตรอินทรีย์ ต้องมีการเรียนรู้เรื่องการจัดการระบบการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยในพื้นที่ของตนเองให้ตรงตามมาตรฐานตรวจรับรอง เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร ต้องมีทีมพี่เลี้ยงเข้าไปแนะนำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดเป็นแรงกระตุ้นให้เกษตรกรยกระดับพัฒนาสินค้าเกษตรสู่เกษตรอินทรีย์ได้ และสามารถเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรอื่นได้ศึกษานำไปปรับใช้กับพื้นที่ของตนเองได้อีกทางหนึ่ง

3.6.3 ภาคิครือข่ายที่ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภ้ยมีการพัฒนาระดับสูงูเกษตรอินทรีย์ มีระบบกระบวนการจัดการสินค้าเกษตรปลอดภ้ยอย่างไร ภาคิครือข่ายสามารถถ่ายทอดหรือ เชื่อมโยงภาคิครือข่ายอื่นที่อยากจะยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายในเขต พื้นที่ชุมชนใกล้เคียง รอบสวนสามพรานเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก

3.6.4 การขอการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภ้ยหรือมาตรฐาน (Q) ให้กับภาคิครือข่ายที่มีการพัฒนาระดับสินค้าเกษตรปลอดภ้ยสูงูเกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มความมั่นใจให้กับ ผู้บริโภคถึงคุณภาพของสินค้าเกษตร

3.6.5 ความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงกลุ่มภาคิครือข่ายในแต่ละกลุ่มจากการวิจัยครั้งนี้ ได้ผลความสัมพันธ์เป็นดังนี้



ภาพที่ 3.6.5 แสดงความสัมพันธ์กระบวนการพัฒนาระดับกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า

บทที่ 4

รูปแบบและแนวทางการจัดโซ่อุปทานเกษตรปลอดภัยสู่สินค้าเกษตรอินทรีย์ ภายใต้การดำเนินงานในรูปของกลุ่มธุรกิจ

4.1 การจัดการโซ่อุปทานการผลิตสินค้าเกษตรในรูปของกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า

4.1.1 ผู้ผลิต มุ่งเน้นไปที่กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่าย กลุ่ม องค์กร ชุมชน ภายใต้แกนนำ คือ สวนสามพราน เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมแนวทางการเชื่อมโยงโซ่อุปทานในกลุ่มเกษตรสู่สินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชน กระบวนการวิจัยได้จัดให้มีเวทีเรียนรู้ระหว่างผู้นำชุมชน ผู้นำเครือข่าย ได้ก่อให้เกิดแนวทางการขับเคลื่อนในรูปของกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า ผลของการจัดเวทีเรียนรู้และการตกผลึกความคิดหลายครั้ง ในที่สุดได้ร่วมกันกำหนดกรอบทิศทางการทำงานเพื่อการบรรลุเป้าหมายร่วมกันโดยเห็นชอบร่วมกันที่จะใช้เวทีเรียนรู้ปลูกจิตสำนึกเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ โดยมีสวนสามพรานเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการโซ่อุปทานเพื่อการบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

ภาคีทุกคนต้องเข้าใจและเข้าถึงเกษตรอินทรีย์โดยมีสวนสามพรานเป็นเสาหลักในการให้ความรู้และปัญญาไปสู่ความกินดีอยู่ดี มีความสุขถ้วนหน้า เชื่อมมั่นในเกษตรอินทรีย์ ห่วงใยผู้บริโภค เห็นชอบแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน เชื่อมมั่นในการพึ่งพาและร่วมมือกัน เกิดตัวแบบการบริหารจัดการธุรกิจเชิงคุณค่ารูปแบบใหม่ที่สามารถลดข้อจำกัดของระบบการบริหารจัดการธุรกิจเชิงคุณค่าแบบเดิมที่เน้นกฎระเบียบ เงื่อนไข เป็นกลไกในการขับเคลื่อนมาใช้เป้าหมายและปณิธานร่วมในการขับเคลื่อนธุรกิจสู่ความสำเร็จร่วมกัน ผู้ผลิตสินค้าเกษตรต้องคำนึงถึงความปลอดภัยทั้งตัวผู้ผลิตและผู้บริโภค ในด้านผู้ผลิตคำนึงถึงการจัดการผลผลิตหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีในการจัดการผลผลิตจนถึงอายุที่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ส่งเสริมให้ผู้ผลิตจัดการผลผลิตโดยวิธีทางชีวภาพโดยการนำทรัพยากรธรรมชาติมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ทดแทนการใช้สารเคมี ซึ่งไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางร่างกายผู้ผลิตและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ผลผลิตที่ได้ออกสู่ผู้บริโภคมีคุณภาพและมีความปลอดภัยจากการปนเปื้อนของสารเคมีชนิดต่างๆ ผู้บริโภคสามารถเลือกบริโภคได้อย่างมั่นใจและได้สินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ

4.1.2 นักวิจัย จากการดำเนินการวิจัยในรอบปีที่ผ่านมา ซึ่งให้เห็นปัญหาการประกอบอาชีพของเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรที่เป็นอยู่ ยังต้องการองค์ความรู้เรื่องการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และการเก็บรักษาผลผลิตก่อนนำสู่ตลาด สวนสามพรานในฐานะองค์การธุรกิจที่เห็นคุณค่าของการทำธุรกิจเพื่อสังคมและความสำคัญของการขับเคลื่อนกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า สำหรับสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ชุมชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงมีการขับเคลื่อนกระบวนการเติมเต็มองค์ความรู้แก่เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่องภายใต้ทีมพี่เลี้ยง ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญที่จะก่อให้เกิดสินค้าเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์อย่างแท้จริง มีการทำแปลงเกษตรอินทรีย์ตัวอย่างเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่กลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า อีกทั้งส่งเสริมกลุ่มที่ธุรกิจที่มีการทำเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์ให้ได้ ภายใต้การตรวจรับรองมาตรฐานระดับต้นน้ำโดยทีมนักวิจัยการลงพื้นที่สู่ชุมชนกลุ่มภาคีเครือข่ายผู้ผลิตสินค้าเกษตร

นักวิจัยเข้าไปส่งเสริมแนะนำแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับกลุ่มเกษตรกรภาคีเครือข่ายผู้ผลิต ในเรื่องการจัดการและการปฏิบัติดูแลรักษาผลผลิตตั้งแต่การปลูก ดูแลรักษาควบคุมโรคและแมลงศัตรูโดยชีววิธีและวิธีทางชีวภาพ ตลอดจนการจัดการผลผลิตก่อนออกสู่ตลาดจนถึงมือผู้บริโภค แลกเปลี่ยนแนวความคิดวิถีเกษตรเคมี ลด ละ เลิก การใช้สารเคมีในการจัดการผลผลิตทางการเกษตร ตลอดจนโทษของสารเคมีตกค้างในระบบต่างๆของร่างกายว่ามีผลกระทบอย่างไรต่อตัวผู้ผลิต จูงใจกลุ่มผู้ผลิตให้ค่อยปรับเปลี่ยนการผลิตโดยวิธีทางเคมี มาสู่วิถีเกษตรขั้นปลอดภัยและวิถีเกษตรอินทรีย์ ตั้งแต่กระบวนการปลูก การปฏิบัติดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และการจัดจำหน่าย โดยยึดหลักการนำทรัพยากรทางธรรมชาติมาประยุกต์ใช้ในการจัดการกระบวนการผลิตเพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตให้มากที่สุด แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงของภาคีเครือข่ายด้านการผลิตผลผลิตทางการเกษตร อีกทั้งทีมนักวิจัยช่วยสืบค้นองค์ความรู้ที่กลุ่มเกษตรกรภาคีเครือข่ายสนใจเพื่อเติม มีการประสานผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่กลุ่มเกษตรกรภาคีเครือข่ายผู้ผลิตสินค้าเกษตร เพื่อให้เกิดความเข้าใจและจัดการผลผลิตโดยยึดหลักเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพและมีความปลอดภัยถึงมือผู้บริโภคโดยตรงในราคายุติธรรม

4.2 การจัดการใช้อุปทานการตลาดในรูปแบบของกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า

4.2.1 เป้าหมายในการจัดการตลาดสุขใจ ตลาดสุขใจเป็นตลาดทางเลือกสำหรับคนรักสุขภาพและรักสิ่งแวดล้อม เป็นแหล่งรวบรวมสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ของสวนสามพราน บริเวณด้านหน้า ถนนเพชรเกษม มีพื้นที่ประมาณ 5 ไร่ เพื่อให้เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตลาดสุขใจที่แตกต่างจากตลาดอื่นๆ ในพื้นที่ใกล้เคียง เป็นตลาดที่รองรับผลผลิตทางการเกษตรปลอดภัยของเกษตรกรภาคีเครือข่ายในพื้นที่จังหวัดนครปฐมที่สามารถผลิตผักและผลไม้ที่ปลอดภัย ซึ่งในอนาคตเป็นการสร้างกระแสให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคตระหนักเห็นคุณค่าของการผลิตสินค้าปลอดภัยและนำไปสู่การผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอนาคต เป็นการรวมกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมาจำหน่ายเองสู่ผู้บริโภคโดยตรง ตลาดสุขใจเป็นศูนย์รวมสินค้าเกษตรปลอดภัย ส่งความสุขใจจากเกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่ผู้บริโภค โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า อันประกอบไปด้วยกลุ่มธุรกิจภาคีเครือข่าย สวนสามพราน นักวิจัย สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และกลุ่มเกษตรกรที่รักในวิถีเกษตรธรรมชาติ ภายใต้ปณิธานร่วมกัน โดยมุ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ตลาดสุขใจจะเป็นศูนย์กลางและเป็นแบบอย่างของระบบการค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยของประเทศ เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าคุณภาพดี ปลอดภัยจากผู้ผลิตสู่ผู้บริโภค ผ่านกระบวนการค้าที่เป็นธรรม มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่เกษตรกรได้มีโอกาสนำผลผลิตที่มีคุณภาพปลอดภัย เป็นตลาดที่เกิดจากความร่วมมือและบริหารร่วมกันระหว่างกลุ่มธุรกิจภาคีเครือข่าย เป็นตลาดที่ให้ความรู้แก่ผู้บริโภคถึงมาตรฐานอาหารปลอดภัย มีกระบวนการตรวจสอบ ณ จุดขาย และมีการเพิ่มพูนองค์ความรู้ในด้านต่างๆ

4.2.2 ระบบการจัดการตลาดสุขใจ ตลาดสุขใจเกิดจากความร่วมมือและบริหารร่วมกันระหว่างกลุ่มธุรกิจภาคีเครือข่าย เป็นตลาดที่ให้ความรู้แก่ผู้บริโภคถึงมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยและอาหารปลอดภัย มีกระบวนการตรวจสอบคุณภาพมาตรฐาน ณ จุดขาย และมีการเพิ่มพูนองค์ความรู้ในด้านต่างๆ ในรูปแบบของปฏิทินการถ่ายทอดองค์ความรู้ประจำเดือน ผู้ผลิตจำหน่ายผลผลิตตรงสู่ผู้บริโภค โดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง

ในโครงการวิจัย มุ่งเน้นให้ภาคีเครือข่ายค่อยๆปรับเปลี่ยนยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์ สิ่งสำคัญที่สุดที่นักวิจัยคาดหวังคือการทำความเข้าใจให้กลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่ามีจิตสำนึกที่ดี มีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพของตนเอง นอกจากจัดการกลไกด้านตลาดแล้ว ยังเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์มาถ่ายทอดต่อกกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า มีการ

ติดต่อประสานวิทยากรผู้ที่มีความเชี่ยวชาญหรือชำนาญเฉพาะทางมาเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ ทั้งนักวิชาการจากหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนปราชญ์ชาวบ้านผู้มีประสบการณ์ความชำนาญมา เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้แก่ภาคีเครือข่ายในการพัฒนายกระดับคุณภาพสินค้าเกษตร ปลอดภัยสู่สินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างมีระบบ

4.2.3 ระเบียบการปฏิบัติการขับเคลื่อนระบบตลาด ตลาดสุขใจมีระบบการ ดำเนินการโดยกลุ่มธุรกิจภาคีเครือข่ายร่วมกันเป็นเจ้าของ เพื่อให้ตลาดสุขใจขับเคลื่อนไปได้อย่าง ต่อเนื่องจึงมีการใช้ระเบียบข้อตกลงร่วมกันให้ภาคีทุกคนถือปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน ดังนี้

1. ตลาดจะเปิดทุกวันเสาร์ – อาทิตย์ เวลาทำการ 10.00–17.00 น. ภาคีเครือข่าย สามารถ มาจัดสถานที่ได้ตั้งแต่เวลา 08.00 น. เป็นต้นไปและต้องออกหลังตลาดปิด ภายใน 1 ชั่วโมง
2. การบริหารตลาดจะเป็นไปตามมติของคณะกรรมการบริหารตลาด
3. สินค้าที่นำมาขายจะต้องเป็นสินค้าปลอดภัยต่อสุขภาพ ตามมาตรฐานกรมวิทยาศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งผ่านการพิจารณาจากกรรมการตลาดแล้ว จะมีจุดตรวจสุขภาพที่ลูกค้าสามารถ นำสินค้ามาตรวจสุขภาพได้ ในกรณีที่สินค้าไม่ผ่านมาตรฐานการตรวจสอบ ทางคณะกรรมการตลาด สามารถยกเลิกสิทธิ์การขายได้โดยไม่มีภาระโต้แย้ง
4. ประเภทของสินค้าจะต้องเป็นสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย สินค้าที่ได้มาจากภูมิปัญญา เช่น สมุนไพรแปรรูป, เครื่องเล่นเด็กที่ทำจากวัสดุธรรมชาติ, งานหัตถกรรมที่ทำจากสินค้าทางการเกษตรและอื่นๆ เป็นต้น
5. อาหารหรือขนมจะต้องเป็นผลผลิตในครัวเรือน ไม่ใช่ของสำเร็จที่ซื้อมาขาย หรือบรรจุมา ในหีบห่อสำเร็จรูป หรือมีส่วนผสมของวัสดุกันเสีย ผงชูรส หรือสีสังเคราะห์ ภายใต้การพิจารณาของ กรรมการบริหารตลาด หรือมีหน่วยงานรับรองมาตรฐานสินค้า
6. ภาชนะที่บรรจุจะต้องใช้วัสดุธรรมชาติ เช่น ถุงกระดาษ, ใบตอง ถ้าจะใช้กล่องโฟม กล่อง โฟมจะต้องทำจากชานอ้อย หรือมันสำปะหลัง ถุงพลาสติก ต้องเป็นถุงพลาสติกที่สามารถย่อยสลายได้ (เพื่อความเป็นระเบียบและสวยงาม ทางตลาดจะจัดเตรียมถุงพลาสติกแบบย่อยสลายไว้ให้จำนวนหนึ่ง หากต้องการเพิ่มร้านค้าสามารถซื้อได้ในราคาทุน)
7. ที่ตั้งร้านค้าขายเป็นสิทธิเฉพาะตัวของภาคีเครือข่าย ที่ผ่านการคัดเลือก ไม่สามารถโอน สิทธิให้กับผู้อื่นได้

8. ภาคีเครือข่าย จะต้องรับผิดชอบในการจัดหาสินค้าตามมาตรฐานมาขายในวันที่ตลาดเปิดตลาดอย่างต่อเนื่อง ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ จะต้องแจ้งให้คณะกรรมการบริหารตลาดทราบล่วงหน้า 5 วัน ก่อนวันขาย ทางคณะกรรมการสามารถหาสินค้าอื่นมาทดแทนได้ในวันที่ไม่สามารถมาขายได้ หากไม่มาใช้พื้นที่ต่อเนื่อง หรือขาด 2 ครั้งในระยะเวลา 1 เดือน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร จะถูกตัดสิทธิ์

9. การเปลี่ยนแปลงสินค้าจากรายการที่ระบุไว้ในใบสมัคร จะต้องแจ้งให้คณะกรรมการทราบ และได้รับความยินยอมก่อน จึงจะนำสินค้ามาขายได้

10. การเลือกที่ตั้งร้าน อยู่ภายใต้การพิจารณาของกรรมการบริหารตลาด

11. ในกรณีที่ผู้ค้าไม่นำสินค้ากลับ ทางเจ้าของพื้นที่จะไม่รับผิดชอบในการสูญหาย หรือเสียหาย

12. ภาคีเครือข่าย จะต้องชำระค่าบริการสาธารณูปโภค วันละ 70.-บาท ในวันที่ทำการขาย โดยทางตลาดจะจัดโต๊ะวางผลผลิต ให้จำนวน 1 ตัว, ไฟแสงสว่างในบริเวณร้านค้า, น้ำประปา, ค่าใช้จ่ายในการทำความสะอาดบริเวณ, ถุงพลาสติกแบบย่อยสลายให้จำนวนหนึ่ง, เจ้าหน้าที่จัดการจราจร และดูแลความปลอดภัยในบริเวณ รวมทั้งการทำประชาสัมพันธ์ตลาด

13. ภาคีเครือข่าย จะต้องจัดเตรียมถุงขยะใส่สำหรับใส่ขยะ และนำไปทิ้งยังที่ได้จัดไว้ให้หลังตลาดเลิกทุกครั้ง

14. ภาคีเครือข่าย จะต้องวางสินค้าในแนวที่จัดให้เท่านั้น ไม่สามารถล้ำออกมานอกบริเวณ

15. ภาคีเครือข่าย ไม่สามารถดัดแปลง หรือต่อเติมพื้นที่ขายที่ทางเจ้าของพื้นที่จัดให้

16. หากมีการทะเลาะวิวาท หรือส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น คณะกรรมการบริหารตลาด จะตัดสิทธิในการขาย ไม่อนุญาตให้ใช้เครื่องขยายเสียง กรณีที่อยู่ในข้อตกลงสามารถแจ้งประชาสัมพันธ์กลางได้

17. การจอดรถ ภาคีเครือข่าย เมื่อเอาของลงแล้วจะต้องนำรถไปจอดด้านนอก เพื่อสงวนที่จอดรถไว้สำหรับลูกค้า

18. เมื่อเลิกทำการค้าแต่ละวัน กรรมการบริหารตลาด จะประชุมกับภาคีเครือข่าย เพื่อสรุปปัญหา และหาข้อปรับปรุงเพื่อการพัฒนาตลาด ถ้าไม่ร่วมอาจถูกตัดสิทธิ์ (การนัดประชุมแล้วแต่กรรมการบริหารตลาดระบุ)

19. ภาคีเครือข่าย ที่ไม่สามารถปฏิบัติตามกฎของตลาดได้ จะถูกยกเลิกสิทธิทันทีโดยไม่มีข้อโต้แย้ง

20. ทางเจ้าของพื้นที่ และคณะกรรมการบริหาร สามารถเปลี่ยนกฎระเบียบได้ตามความเหมาะสม

21. ไม่อนุญาตให้นำอุปกรณ์ไฟฟ้ามาใช้

4.2.4 การตรวจรับรองคุณภาพสินค้าเกษตรระดับปลายน้ำ ทีมนักวิจัยมีกระบวนการตรวจรับรองคุณภาพสินค้าผลผลิตทางการเกษตรของกลุ่มภาคีเครือข่ายตลาดสุขใจ เพื่อเพิ่มความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าเกษตรของตลาดสุขใจ จะมีการสุ่มตรวจทุก 2 สัปดาห์ โดยใช้ชุดตรวจ TM Kit และ ชุดตรวจ M J P K เป็นชุดทดสอบสารพิษตกค้างในผักผลไม้ ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจว่าผลผลิตทางการเกษตรที่นำเข้าสู่ตลาดสุขใจ เป็นผลผลิตที่มีความปลอดภัย มีคุณภาพ หากมีการตรวจพบสารเคมีตกค้างในผลผลิตทางการเกษตรชนิดใด และเป็นของเกษตรกรกลุ่มใด ทางตลาดสุขใจจะห้ามมิให้จำหน่ายสินค้าเกษตรประเภทนั้นทันที และเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร หากมีการตรวจพบอีกจะถูกตัดสิทธิ์เข้าร่วมกับตลาดสุขใจทันที ถือว่าภาคีเครือข่ายความซื่อสัตย์ นักวิจัยจะทำการสุ่มสินค้าเกษตรในแต่ละร้านทั้งสิ้น 10 ชนิด และนำมาทำการตรวจหาสารเคมีตกค้างในผักผลไม้ต่างๆ ตามขั้นตอนและวิธีการของชุดตรวจ การสุ่มตรวจรับรองจะไม่ระบุว่าเป็นวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ เพื่อมิให้เกิดการคาดเดาของกลุ่มภาคีเครือข่ายที่ไม่มีความซื่อสัตย์ทำผิดระเบียบตลาดโดยการรับซื้อผักผลไม้จากตลาดแหล่งอื่นในจังหวัดนครปฐมมาจำหน่ายในตลาดสุขใจโดยผลผลิตมิได้มาจากกลุ่มของเกษตรกรที่ผลิตเอง การดำเนินการสุ่มตรวจรับรองมาตรฐาน ทางทีมนักวิจัยได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ผลปรากฏที่ออกมาพบว่าในระที่เริ่มเปิดตลาดครั้งแรกมีการตรวจพบสารเคมีตกค้าง 1 ครั้ง ในฟรังกิมจูของกลุ่มพัฒนายั่งยืน และได้มีการเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร และมีให้จำหน่ายในสัปดาห์นั้น หากเกิดการตรวจพบอีกครั้งก็จะถูกตัดสิทธิ์ทันที หลังจากเหตุการณ์นั้นก็มิมีการตรวจพบสารเคมีตกค้างในผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรกลุ่มใดเลย อีกทั้งหากลูกค้านำผักผลไม้ที่ซื้อมาจากแหล่งอื่น อยากรจะตรวจทดลอง ถ้ามาตรงช่วงระยะเวลาที่ทำการตรวจอยู่ ทีมนักวิจัยก็สามารถที่จะทำการตรวจให้กับลูกค้าได้โดยตรวจไปพร้อมกันกับสินค้าที่นักวิจัยสุ่มตรวจในตลาดสุขใจ

ตารางการสุ่มตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรตลาดสุขใจ

ที่	วัน/เดือน/ปี	สินค้าเกษตรสุ่มตรวจ	ผลการตรวจ
1	5/3/54	กวางตุ้ง, แดงกวา, ผักกาดขาว, ถั่วฝักยาว, ชมพู, ฟรุ้งกิมจู, ฟรุ้งไร่เมล็ด	ไม่พบสารตกค้าง
2	19/3/54	ผักบุ้ง, ถั่วพู, มะเขือยาว, คื่นห่าน, หอม, ผักชี, มะเฟือง, มะม่วง, ผักหวาน	ไม่พบสารตกค้าง
3	27/3/54	ถั่วฝักยาว, มะระจีน, บวบ, กวากตุ้ง, ชมพู, มะเขือเปราะ, ฟรุ้งกิมจู, โสน	ไม่พบสารตกค้าง
4	9/4/54	กะหล่ำปลี, ผักกาดขาว, ผักสลัด, แดงกวา, ชุนฉ่าย, ตั้งโอ๋, คื่นห่าน, ฟรุ้ง, มังคุด	ไม่พบสารตกค้าง
5	17/4/54	บวบ, ผักบุ้งน้ำ, ผักบุ้งจีน, ผักหวานบ้าน, ถั่วฝักยาว, หอม, ผักชี, กวากตุ้ง, ชมพู, มะม่วง	ไม่พบสารตกค้าง
6	30/4/54	ถั่วฝักยาว, มะระ, มะเขือยาว, สลัด, ชุดผักแกงส้ม, ฟรุ้งกิมจู, เผือก, ลองกอง	ไม่พบสารตกค้าง
7	7/5/54	กะหล่ำปลี, กวากตุ้ง, ผักกาดขาว, ผักกาดหอม, ชุนฉ่าย, แดงกวา, ชมพู, ฟรุ้ง	ไม่พบสารตกค้าง
8	15/5/54	ชะอม, หอม, ผักชี, คื่นห่าน, ผักบุ้งน้ำ, ตั้งโอ๋, หน่อไม้ฝรั่ง, ถั่วฝักยาว, มังคุด	ไม่พบสารตกค้าง
9	28/5/54	ถั่วฝักยาว, สลัด, คื่นห่าน, ผักหวาน, พริกแกง, โสน, ชมพู, ฟรุ้งกิมจู, สละ	ไม่พบสารตกค้าง
10	11/6/54	กวากตุ้ง, กะหล่ำปลี, ผักกาดขาว, ชะอม, พริกชี้ฟ้า, มะม่วง, สละ, เผือก	ไม่พบสารตกค้าง
11	25/6/54	ถั่วฝักยาว, กวากตุ้ง, แดงกวา, มะเขือ, ผักหวาน, ตั้งโอ๋, ฟรุ้งกิมจู, มังคุด	ไม่พบสารตกค้าง
12	9/7/54	กวากตุ้ง, มะระ, หน่อไม้ฝรั่ง, คื่นห่าน, หอม, ผักชี, ผักกาดหอม, ผักหวาน	ไม่พบสารตกค้าง
13	23/7/54	คื่นห่าน, ถั่วฝักยาว, ผักกาดขาว, สลัด, ผักบุ้งจีน, ผักบุ้งน้ำ, ถั่วพู, โสน	ไม่พบสารตกค้าง
14	30/7/54	ชะอม, หน่อไม้ฝรั่ง, หอม, ผักชี, บวบ, มะเขือยาว, ผักหวานบ้าน, ชมพู, ฟรุ้งไร่เมล็ด	ไม่พบสารตกค้าง
15	14/8/54	คื่นห่าน, ถั่วฝักยาว, กวากตุ้ง, ถั่วแขก, ผักกาดขาว, ผักกาดหอม, ตั้งโอ๋, ฟรุ้งกิมจู, เผือก	ไม่พบสารตกค้าง
16	28/8/54	คื่นห่าน, ผักกาดขาว, ผักบุ้งจีน, ผักบุ้งน้ำ, ถั่วพู, หน่อไม้ฝรั่ง, แดงกวา	ไม่พบสารตกค้าง
17	4/9/54	ผักกาดขาว, หอม, ผักชี, กวากตุ้ง, คื่นห่าน, ชุนฉ่าย, ชมพู, ฟรุ้งกิมจู	ไม่พบสารตกค้าง
18	10/9/54	ผักบุ้งน้ำ, กวากตุ้ง, หน่อไม้ฝรั่ง, ถั่วฝักยาว, ผักกาดเขียวปลี, โสน, ชมพู, มะม่วง, ฟรุ้ง	ไม่พบสารตกค้าง

4.3 ผลผลตอบรับของผู้บริโภคที่มีต่อตลาดสุขใจ ทีมนักวิจัยมีการจัดทำแบบตอบรับแสดงความคิดเห็นการขับเคลื่อนตลาดสุขใจ โดยทำแบบฟอร์มกรอกข้อมูลแสดงความคิดเห็นสำหรับผู้บริโภคที่มาใช้บริการตลาดสุขใจ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการขับเคลื่อนพัฒนาตลาดสุขใจให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคที่มาใช้บริการ ประเด็นสำคัญในแบบแสดงความคิดเห็น คืออยากให้มีสิ่งใดบ้างในตลาดสุขใจ ได้ผลสะท้อนหลากหลายที่จะนำสู่การพัฒนาขับเคลื่อนตลาดสุขใจ มีรายละเอียด ดังนี้

4.3.1 อยากให้ร้านค้ามีมากกว่านี้ ทางทีมวิจัยได้ทำการประชาสัมพันธ์ รับประทานอาหาร รับร้านค้าเพิ่มเติม ตลอดจนการแจกใบปลิวประชาสัมพันธ์ เหตุผลที่ร้านค้าน้อยเนื่องจากในระยะเริ่มเปิดตลาดมีภาคีเครือข่ายน้อย จึงมีร้านค้าที่ทีมวิจัยทำการเชิญชวนร้านค้าที่อยากเข้าร่วมก็ให้นำสินค้ามาผ่านกระบวนการตรวจมาตรฐาน แต่มีร้านที่ติดต่อน้อยเพราะกลัวว่าตลาดไปไม่รอด เพราะมีผู้บริโภคเข้ามาน้อยมาก หลังจากดำเนินการได้ 3 เดือน สวนสามพรานเริ่มทำการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อแขนงต่างๆ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคทั่วไปทราบว่ามีตลาดเพื่อสุขภาพเกิดขึ้นใหม่ ที่สวนสามพราน สื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุชุมชน ตลอดจนสื่อโทรทัศน์ จึงทำให้ตลาดสุขใจเริ่มเป็นที่รู้จักและเริ่มมีร้านค้าสนใจที่อยากจะทำจำหน่ายสินค้าเข้ามาพิจารณาคัดเลือกเพิ่มขึ้น

4.3.2 อยากให้เพิ่มผลิตภัณฑ์ทำความสะดวกสบายไพร เช่น แชมพูสมุนไพร สบู่สมุนไพร ยาสมุนไพร เป็นต้น ทางทีมวิจัยได้คัดเลือกกลุ่มที่มีผลิตภัณฑ์สมุนไพร ผ่านกระบวนการพิจารณาคัดเลือกนำเข้าสู่ตลาดสุขใจเพื่อตอบสนองความต้องการให้แก่ผู้บริโภค

4.3.3 ตลาดเล็กไป ตลาดสุขใจเปิดเพื่อเป็นแหล่งกระจายสินค้าเกษตรของภาคีเครือข่ายผู้ผลิตที่ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและสินค้าอินทรีย์ จากกลุ่มผู้ผลิตสู่ผู้บริโภคโดยตรงในราคายุติธรรมและสินค้าจะไม่ซ้ำกันเพื่อไม่ให้เกิดการแข่งขันระหว่างภาคีเครือข่าย

4.3.4 ควรมีการรณรงค์เรื่องการใช้ถุงพลาสติก ทางตลาดสุขใจมีนโยบายเรื่องการลดการใช้ถุงพลาสติกและการใช้กล่องโฟม โดยการบรรจุสินค้าให้ใช้ภาชนะบรรจุที่มาจากวัสดุทางธรรมชาติ เช่น ใบตอง ใบบัว เชือกกล้วย กล่องกระดาษ กล่องชานอ้อย ส่วนถุงพลาสติกที่ใช้ในการบรรจุให้ใช้แบบย่อยสลายเองตามธรรมชาติ มีจำหน่ายในราคาต้นทุนที่ตลาด หรือแม้แต่ลูกค้านำถุงผ้า หรือตะกร้า มาจ่ายตลาดทางภาคีเครือข่ายก็จะมีสินค้าแถมให้หรือลดราคาลงถือว่าการช่วยกันรณรงค์ลดภาวะโลกร้อน หากลูกค้าไม่ได้เตรียมตะกร้าหรือถุงผ้ามา ทางตลาดสุขใจมีตะกร้าไม้ไผ่จ่ายตลาดไว้บริการสำหรับลูกค้าที่มาใช้บริการตลาดสุขใจด้วย

4.3.5 ป้ายบอกทางขึ้น-ลง ของคนพิการ ตลาดสุขใจมีทางขึ้น-ลงสำหรับคนพิการ ไม่ได้มีการติดป้ายบอกทาง แต่จะใช้การประชาสัมพันธ์จากประชาสัมพันธ์ประจำตลาดแทน

4.3.6 บริเวณนั่งรับประทานอาหารมีไม่เพียงพอ ที่สำหรับนั่งรับประทานอาหารจะจัดเตรียมไว้ที่ศูนย์อาหารของสวนสามพราน แต่มีการจัดที่นั่งเพิ่มเติมเป็นแคร์ไม้ไผ่สำหรับนั่งรับประทานอาหาร บริเวณตลาดสำหรับบริการลูกค้า

4.3.7 สินค้าบางชนิดราคาสูง ไม่มีคุณภาพ เช่น ปลาหู หมี่กะทิรสชาติแย่มาก ทีมนักวิจัยได้มีการแนะนำกับภาคีเครือข่ายว่าให้มีการรักษาระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรอาหาร ปลอดภัยให้คงคุณภาพอยู่เสมอ หากลูกค้าประทับใจก็กลับมาตลาดอีกครั้ง แต่ถ้าลูกค้าไม่พึงพอใจในสินค้าก็จะบอกต่อและไม่กลับมาอีกเลย

ผลตอบรับจากผู้บริโภคทำให้การขับเคลื่อนตลาดมีการพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง นำข้อมูลที่ได้รับดำเนินการในส่วนที่แก้ไขพัฒนาได้ก่อนก็ดำเนินการเพื่อให้เกิดความพร้อมตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคโดยเร็วเพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความพึงพอใจมากที่สุด

สรุปรายรับรายจ่ายของตลาดสุขใจ ตั้งแต่เดือน พ.ย. 53 ถึงเดือน มิ.ย. 54

รายรับ

1.	ค่าบริการสาธารณสุขโรค เดือน พ.ย. 53	2,900 บาท
2.	ค่าบริการสาธารณสุขโรค เดือน ธ.ค. 53	14,950 บาท
3.	ค่าบริการสาธารณสุขโรค เดือน ม.ค. 54	15,050 บาท
4.	ค่าบริการสาธารณสุขโรค เดือน ก.พ. 54	16,600 บาท
5.	ค่าบริการสาธารณสุขโรค เดือน มี.ค. 54	13,250 บาท
6.	ค่าบริการสาธารณสุขโรค เดือน เม.ย. 54	20,900 บาท
7.	ค่าบริการสาธารณสุขโรค เดือน พ.ค. 54	18,650 บาท
8.	ค่าบริการสาธารณสุขโรค เดือน มิ.ย. 54	20,650 บาท

รวม 122,950 บาท

รายจ่าย

	1. ค่าจ้างยามรักษาความปลอดภัยประจำตลาด	
	จำนวน 3 นาย สัปดาห์ละ 4,012 รวม 30 สัปดาห์	120,360 บาท
	2. ค่าจ้างคนทำความสะอาดตลาดคนละ 210 บาท	
	จำนวน 2 คน รวม 30 สัปดาห์	25,200 บาท
	3. ค่าถุงย่อยสลาย	18,949.44 บาท
	4. ค่าน้ำ-ค่าไฟฟ้า	7,932.52 บาท

รวมรายจ่าย 172,441.96 บาท

รายรับ หัก รายจ่าย -	49,491.69 บาท
(เฉลี่ยเดือนละ) -	7,070.28 บาท

บทที่ 5

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อสรุปจากการดำเนินโครงการวิจัย

จากการดำเนินโครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน ปีที่ 2 เป็นการต่อยอดจากต้นทุนเดิม โดยมุ่งเน้นดำเนินการวิจัยในรูปแบบของการพัฒนาระบบธุรกิจเชิงคุณค่า โดยการขับเคลื่อนกระบวนการเติมเต็มความรู้แก่เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่องภายใต้ทีมพี่เลี้ยง ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญที่จะก่อให้เกิดสินค้าเกษตรยกระดับเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์อย่างแท้จริง

5.1 การพัฒนากลุ่มเป้าหมายธุรกิจเชิงคุณค่า

การขับเคลื่อนโครงการวิจัยในระยะที่ 2 ภายใต้การจัดการโซ่อุปทานที่มี สวนสามพรานเป็นศูนย์กลาง ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ในการดำเนินงานผ่านสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการสนับสนุนองค์ความรู้ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ เพื่อส่งไปยังกลุ่มภาคีเครือข่ายที่มีสวนสามพรานเป็นแกนกลางในการประสานงานและส่งผ่านองค์ความรู้ในด้านต่างๆ โดยมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นเครื่องมือพัฒนาไปสู่การเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ภายใต้ทีมพี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกที่อยู่ในตัวตนของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรวิจัยทุกฝ่าย กระตุ้นให้เกิดความกล้าที่จะแสดงออกทางความคิด เข้าใจถึงหลักและปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดการระดมความคิดในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคทั้งที่มันักวิจัยตลอดจนภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งเป้าหมายไว้ การดำเนินโครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน จะเป็นการต่อยอดการวิจัยที่ผ่านมา โดยใช้กลไกของศูนย์เรียนรู้ในการพัฒนาไปสู่ระบบธุรกิจเชิงคุณค่าที่มีสวนสามพรานเป็นแกนนำ การพัฒนาเครือข่ายต้นน้ำจะใช้กลไกของศูนย์เรียนรู้ในการยกระดับความรู้และทักษะในการพัฒนาการผลิตแก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกของภาคีเครือข่าย จากการผลิตสินค้าเกษตรไปสู่สินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ จากการวิจัยทำให้สวนสามพรานเริ่มมีระบบสัมพันธ์กับชาวบ้านใกล้เคียงพื้นที่บางส่วนต้องการผลิตจัดการเป็นแบบเกษตรอินทรีย์ เพราะสาเหตุที่ทำให้ชาวบ้าน

ขาดทุนจากการทำเกษตรก็มาจากต้นทุนจากสารเคมีที่ใช้ในกระบวนการจัดการ เกษตรกร/ชาวบ้านมีความตั้งใจในการปฏิบัติจริงสู่เกษตรปลอดภัย แต่ยังคงขาดองค์ความรู้หรือพื้เลี้ยงอย่างเป็นรูปธรรม ในการสนับสนุนถ่ายทอดการบวนการจัดการและถ่ายทอดองค์ความรู้ เป้าหมายในระยะยาวของโครงการวิจัยคือค่อยๆปรับเปลี่ยนยกระดับการทำเกษตรอินทรีย์ สิ่งสำคัญที่สุดที่นักวิจัยคาดหวังคือการทำความเข้าใจให้เกษตรกรมีจิตสำนึก มีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพของตนเอง นักวิจัยได้ดำเนินการขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้สู่ชุมชน โดยการจัดองค์ความรู้ในแขนงต่างๆ เป็นปฏิทินเรียนรู้ประจำเดือน ในเรื่องเป็นประโยชน์มาถ่ายทอดต่อผู้สนใจที่เข้าร่วมรับฟังการอบรมในแต่ละเดือน โดยการติดต่อประสานวิทยากรผู้ที่มีความเชี่ยวชาญหรือชำนาญเฉพาะทางเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ ทั้งนักวิชาการจากหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนปราชญ์ชาวบ้านผู้มีประสบการณ์และมีการปฏิบัติองค์ความรู้นั้นอย่างต่อเนื่องมาเป็นผู้ถ่ายทอด ในแต่ละเดือนมีองค์ความรู้แขนงต่างๆ แตกต่างกันไปเพื่อให้ได้ประโยชน์ทั้งตัวเกษตรกรผู้ผลิตและตัวผู้บริโภค กระบวนการวางแผนจัดการองค์ความรู้เป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อกิจกรรมเชิงคุณค่ามีการวางแผนจัดการกำหนดแผนการถ่ายทอดองค์ความรู้ทุกเสาร์สุดท้ายของเดือน เดือนละ 1 ครั้ง ณ เรือนกิจกรรม สวนสามพราน

5.2 กระบวนการวางแผนจัดการกลไกตลาดในการขับเคลื่อนตลาดสุขใจ

ตลาดสุขใจเป็นศูนย์รวมสินค้าเกษตร และอาหารปลอดภัย เกิดจากการร่วมมือร่วมใจอันประกอบไปด้วยภาคีเครือข่าย สวนสามพราน นักวิจัย สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และกลุ่มเกษตรกรที่รักในวิถีเกษตรธรรมชาติ ภายใต้อาณัติร่วมกัน โดยมุ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ตลาดสุขใจจะเป็นศูนย์กลางและเป็นแบบอย่างของระบบการค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยของประเทศ เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าคุณภาพดี ปลอดภัยจากเกษตรกรผู้ผลิตสู่ผู้บริโภค ผ่านกระบวนการค้าที่เป็นธรรม มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่เกษตรกรผู้ผลิตได้มีโอกาสนำผลผลิตที่มีคุณภาพ ปลอดภัย มาจำหน่ายถึงมือผู้บริโภคในราคาที่เป็นธรรม เป็นตลาดที่เกิดจากความร่วมมือและบริหารร่วมกันระหว่างกลุ่มภาคีเครือข่าย เป็นตลาดที่ให้ความรู้แก่ผู้บริโภคถึงมาตรฐานอาหารปลอดภัย มีกระบวนการตรวจสอบ ณ จุดขาย และมีการเพิ่มพูนองค์ความรู้ในด้านต่างๆ ตลาดสุขใจเป็นตลาดทางเลือก เป็นแหล่งรวบรวมสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ของสวนสามพราน บนพื้นที่ประมาณ 5 ไร่ เปิดบริการทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ตั้งแต่เวลา 10.00–17.00 น.

5.3 รูปแบบและแนวทางการยกระดับคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรสู่เกษตรกรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์

5.3.1 การตรวจรับรองมาตรฐานคุณภาพสินค้าเกษตรระดับต้นน้ำ นักวิจัยได้มีการลงตรวจรับรองมาตรฐานระดับต้นน้ำโดยการลงพื้นที่สู่ชุมชนกลุ่มภาคีเครือข่าย เพื่อส่งเสริมแนะนำถ่ายทอดแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับกลุ่มเกษตรกรภาคีเครือข่าย ในเรื่องการจัดการและการปฏิบัติดูแลรักษาผลผลิตตั้งแต่การปลูก ดูแลรักษาควบคุมโรคและแมลงโดยชีววิธีและวิถีทางชีวภาพ ตลอดจนการจัดการผลผลิตก่อนออกสู่ตลาดจนถึงมือผู้บริโภค แลกเปลี่ยนแนวความคิดวิถีเกษตรเคมี ลด ละ เลิก การใช้สารเคมีในการจัดการผลผลิตทางการเกษตร ค่อยปรับเปลี่ยนวิถีเกษตรขั้นปลอดภัยสู่วิถีเกษตรอินทรีย์ ตั้งแต่กระบวนการปลูก การปฏิบัติดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และการจัดจำหน่าย โดยยึดหลักการนำทรัพยากรทางธรรมชาติมาประยุกต์ใช้ในการจัดการกระบวนการผลิต เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตให้มากที่สุด แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงของภาคีเครือข่ายด้านการผลิตผลผลิตทางการเกษตร อีกทั้งที่มนักวิจัยช่วยสืบค้นข้อมูลที่กลุ่มเกษตรกรภาคีเครือข่ายสนใจเพิ่มเติม มีการติดต่อเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่กลุ่มเกษตรกรภาคีเครือข่าย เพื่อให้เกิดความเข้าใจและปฏิบัติจัดการผลผลิตโดยยึดหลักเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้ผลผลิตที่ได้เข้าสู่ตลาดสุขใจมีคุณภาพและความปลอดภัยถึงมือผู้บริโภคโดยตรงในราคายุติธรรม

5.3.2 การตรวจรับรองคุณภาพสินค้าเกษตรระดับปลายน้ำ เป็นกระบวนการตรวจรับรองคุณภาพสินค้าผลผลิตทางการเกษตรของกลุ่มภาคีเครือข่ายที่เข้ามาในตลาดสุขใจ จะมีการสุ่มตรวจทุก 2 สัปดาห์ นักวิจัยจะใช้ชุดตรวจ TM Kit และ M J P K เป็นชุดทดสอบสารพิษตกค้างในผักผลไม้ ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจว่าผลผลิตทางการเกษตรที่นำเข้าสู่ตลาดสุขใจ เป็นผลผลิตที่มีความปลอดภัย มีคุณภาพ หากมีการตรวจพบสารเคมีตกค้างในผลผลิตทางการเกษตรชนิดใด จะห้ามมิให้จำหน่ายสินค้าเกษตรประเภทนั้นทันที และเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร หากมีการตรวจพบอีกจะถูกตัดสิทธิ์เข้าร่วมกับตลาดสุขใจทันที ถือว่าภาคีเครือข่ายขาดความซื่อสัตย์ และเป็นการเพิ่มความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภคว่าสินค้าเกษตรของตลาดสุขใจมีคุณภาพและปลอดภัยอย่างแน่นอน

5.3.3 การประชาสัมพันธ์ตลาดสุขใจผ่านสื่อแขนงต่างๆ ส่งผลให้ตลาดสุขใจเริ่มเป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไปเพิ่มมากขึ้น เป็นแรงจูงใจดึงดูดให้บุคคลทั่วไปอยากเข้ามาสัมผัสใช้บริการตลาดสุขใจตามกระแสสื่อแขนงต่างๆที่ถ่ายทอดออกไป ทำให้ร้านค้าภาคีเครือข่ายจำหน่ายสินค้าของตนเองได้มากขึ้น เกิดกระบวนการเรียนรู้ระบบการจัดการการจัดจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร และสินค้าปลอดภัยจากผู้ผลิตสู่ผู้บริโภคโดยตรงในราคายุติธรรม มีผู้สนใจมากขึ้นเท่าใดยิ่งส่งผลให้มีกำลังการซื้อเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

5.3.4 อะไรที่ทำให้ภาคีเครือข่ายมาขายสินค้าในตลาดสุขใจ แรงจูงใจสำคัญที่ทำให้ภาคีเครือข่ายเข้ามาจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรและสินค้าปลอดภัย คือ ได้เรียนรู้กระบวนการจัดการตลาดผลผลิตเนื่องจากภาคีเครือข่ายส่วนใหญ่เป็นเพียงผู้ผลิตผลผลิตทางการเกษตรและสินค้าเกษตรปลอดภัยไม่มีโอกาสได้ส่งผ่านผลผลิตโดยตรงสู่ผู้บริโภคเองได้ สาเหตุเพราะเกิดระบบพ่อค้าคนกลางกั้นระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค ทำให้ผู้ผลิตถูกกดราคาผลผลิตทางการเกษตรของตนเองจากพ่อค้าคนกลางทำให้ผลผลิตที่ผลิตได้เมื่อจำหน่ายผ่านระบบพ่อค้าคนกลางแล้วเกิดการไม่คุ้มทุนถ้าเทียบกับต้นทุนการผลิต เมื่อเกิดตลาดสุขใจขึ้นเป็นการตัดวงจรพ่อค้าคนกลางออกจะระบบการตลาดของภาคีเครือข่ายทำให้ภาคีเครือข่ายผลิตสินค้าและจำหน่ายได้ในราคายุติธรรมสู่มือผู้บริโภคโดยตรง

5.3.5 เหตุผลที่เกิดลูกค้าประจำของตลาดสุขใจ เป็นตลาดทางเลือกของคนรักสุขภาพ สินค้ามีราคาถูกเมื่อเทียบกับตลาดสินค้าปลอดสารแหล่งอื่นๆ มีพืชผักพื้นบ้านที่ไม่สามารถหาได้จากตลาดแหล่งอื่น เช่น ผักกูด, ใบบัวบก, ตำลึงหวาน เป็นต้น สถานที่สะอาด ที่จอดรถสะดวก ภาคีเครือข่ายมีอัธยาศัยเป็นกันเองกับผู้บริโภค มีการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจในคุณภาพสินค้าระดับหนึ่งว่าเป็นสินค้าปลอดสารพิษและปลอดภัยเป็นแรงจูงใจให้ผู้บริโภคกลับมาตลาดสุขใจอีกครั้ง

5.4 การจัดการโซ่อุปทานการผลิตสินค้าเกษตรในรูปของกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า
ผู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย มุ่งเน้นไปที่กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่าย กลุ่ม องค์กร ชุมชน ภายใต้แกนนำ คือ สวนสามพราน เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมแนวทางการเชื่อมโยงโซ่อุปทานในกลุ่มเกษตรสู่สินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชน กระบวนการวิจัยได้จัดให้มีเวทีเรียนรู้ระหว่างผู้นำชุมชน ผู้นำ

เครือข่าย ได้ก่อให้เกิดแนวทางการขับเคลื่อนในรูปแบบของกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า เกิดตัวแบบการบริหารจัดการธุรกิจเชิงคุณค่ารูปแบบใหม่ที่สามารถลดข้อจำกัดของระบบการบริหารจัดการธุรกิจเชิงคุณค่าแบบเดิมที่เน้นกฎระเบียบ เงื่อนไข เป็นกลไกในการขับเคลื่อนมาใช้เป้าหมายและปณิธานร่วมในการขับเคลื่อนธุรกิจสู่ความสำเร็จร่วมกัน **นักวิจัย** เล็งเห็นปัญหาการประกอบอาชีพของเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรที่เป็นอยู่ ยังต้องการองค์ความรู้เรื่องการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และการเก็บรักษาผลผลิตก่อนนำสู่ตลาด สวนสามพรานในฐานะองค์การธุรกิจที่เห็นคุณค่าของการทำธุรกิจเพื่อสังคมและความสำคัญของการขับเคลื่อนกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า สำหรับสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ชุมชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงมีการขับเคลื่อนกระบวนการเติมเต็มองค์ความรู้แก่เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่องภายใต้ทีมพี่เลี้ยง ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญที่จะก่อให้เกิดสินค้าเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์อย่างแท้จริง มีการทำแปลงเกษตรอินทรีย์ตัวอย่างเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่กลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า อีกทั้งส่งเสริมกลุ่มที่ธุรกิจที่มีการทำเกษตร ปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์ให้ได้ ภายใต้การตรวจรับรองมาตรฐานระดับต้นน้ำโดยทีมนักวิจัยการลงพื้นที่สู่ชุมชนกลุ่มภาคีเครือข่าย เพื่อส่งเสริมแนะนำแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับกลุ่มเกษตรกรภาคีเครือข่าย

5.5 การจัดการโซ่อุปทานการตลาดในรูปแบบของกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่า ตลาดสุขใจ

เป็นตลาดทางเลือกสำหรับคนรักสุขภาพ เป็นแหล่งรวบรวมสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย เป็นตลาดที่รองรับผลผลิตทางการเกษตรปลอดภัยของเกษตรกรภาคีเครือข่ายในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ที่สามารถผลิตผักและผลไม้ที่ปลอดภัย ซึ่งในอนาคตเป็นการสร้างกระแสให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคตระหนักเห็นคุณค่าของการผลิตสินค้าปลอดภัยและนำไปสู่การผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอนาคต เป็นการรวมกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมาจำหน่ายเองสู่ผู้บริโภคโดยตรง ตลาดสุขใจเป็นศูนย์รวมสินค้าเกษตรปลอดภัย ภายใต้ปณิธานร่วมกัน โดยมุ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ตลาดสุขใจจะเป็นศูนย์กลางและเป็นแบบอย่างของระบบการค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยของประเทศ เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าคุณภาพดี ปลอดภัยจากผู้ผลิตสู่ผู้บริโภค ผ่านกระบวนการค้าที่เป็นธรรม มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่เกษตรกรได้มีโอกาสนำผลผลิตที่มีคุณภาพ ปลอดภัย เป็นตลาดที่เกิดจากความร่วมมือและบริหารร่วมกันระหว่างกลุ่มธุรกิจภาคีเครือข่าย เป็นตลาดที่ให้ความรู้แก่ผู้บริโภคถึงมาตรฐานอาหารปลอดภัย มีกระบวนการตรวจสอบ ณ จุดขาย และมีการเพิ่มพูนองค์ความรู้ในด้านต่างๆ

ข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการวิจัย

1. ภาควิชาเครื่องขยายกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามารถยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรกรอินทรีย์ ต้องอาศัยหลักปัจจัยเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรกรอินทรีย์

2. ทำอย่างไรจึงจะใช้กลไกตลาดจัดระเบียบการเรียนรู้ที่สามารถยกระดับภาควิชาเครื่องขยายที่ทำเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรกรอินทรีย์

3. ภาควิชาเครื่องขยายสามารถยกระดับพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้รับรองมาตรฐานเกษตรปลอดภัย (มาตรฐาน Q) มีหลักการรูปแบบในการปฏิบัติที่เห็นเป็นรูปธรรม

4. การจัดการรูปแบบแปลงเกษตรกรอินทรีย์ตัวอย่างเป็นแรงจูงใจให้ภาควิชาเครื่องขยายเลียนแบบได้ต้องอาศัยปัจจัยใด เพื่อเป็นการส่งเสริมยกระดับการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรกรอินทรีย์

5. กลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าส่งผลกระทบต่อภาควิชาเครื่องขยายและชุมชน

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1 : ตารางกิจกรรม

ภาคผนวกที่ 2 : ตารางการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร

ภาคผนวกที่ 3 : ระเบียบการใช้พื้นที่ ตลาดสุขใจ

ภาคผนวกที่ 4 : ใบสมัครจำหน่ายสินค้า

ภาคผนวกที่ 5 : ใบรายรับตลาดสุขใจ

ภาคผนวกที่ 6 : แบบสอบถามความเห็นภาคีเครือข่ายตลาดสุขใจ

ภาคผนวกที่ 7 : ยอดขายรวมตลาดสุขใจ

ภาคผนวกที่ 8 : ปฏิทินการถ่ายทอดองค์ความรู้

ภาคผนวกที่ 9 : สื่อ/ประชาสัมพันธ์

ภาคผนวกที่ 10 : ชุดความรู้ประกอบการอบรม

ภาคผนวกที่ 1 : ตารางกิจกรรม

ตารางกิจกรรมโครงการวิจัยเครือข่ายธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน

ลำดับ	ว/ด/ป	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
1	26/8/53	โครงการวิจัยกลุ่ม ธุรกิจเชิงคุณค่าสาม พราน	ประชุมนำเสนอ ร่างรายงาน ฉบับสมบูรณ์	ผู้ประสานงาน/ ผู้ทรงคุณวุฒิ/ นักวิจัย/เจ้าหน้าที่ สถาบันวิชาการด้าน สหกรณ์	5	ห้อง 301 ชั้น 3 อาคารวิจัย และพัฒนา มก.	-ข้อเสนอแนะ จาก ผู้ทรงคุณวุฒิ
2	30/9/53	โครงการวิจัยกลุ่ม ธุรกิจเชิงคุณค่าสาม พราน	ประชุมชี้แจง การเงิน/การ ดำเนินงานวิจัย ระยะที่ 2	ผู้ประสานงาน/ นักวิจัย	14	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัย และพัฒนา	-แนวทางการดำเนินงานวิจัย/ แนวทางการบริหารจัดการ การเงินในการดำเนินงานวิจัย -นักวิจัยรายงานปัญหา อุปสรรค
3	7/10/53	โครงการวิจัยกลุ่ม ธุรกิจเชิงคุณค่าสาม พราน	เวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้ถอด บทเรียน เครือข่ายบ้าน คลองจินดา	ผู้ประสานงาน/ ผู้บริหารโรงแรมสวน สามพราน/นักวิจัย/ สมาชิกเครือข่าย บ้านคลองจินดา	5	โรงแรมโร สกาเดิน สวนสาม พราน	การบริหารจัดการกลุ่ม/การ ตั้งราคาปรับซื้อสินค้าจากกลุ่ม/ แนวทางการบริหารจัดการ ตลาด Famer market
4	1/11/53	โครงการวิจัยกลุ่ม ธุรกิจเชิงคุณค่าสาม พราน	เตรียมการ เปิดตัว farmer market	ผู้ประสานงาน/ นักวิจัย	7	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัย และพัฒนา มก.	-การประชาสัมพันธ์ -กฎระเบียบผู้ประกอบการใน ตลาด -กรอบบริหารจัดการแบรนด์
5	22/11/53	โครงการวิจัยกลุ่ม ธุรกิจเชิงคุณค่าสาม พราน	จัดร้าน Farmer shop ที่ตลาด สุขใจ สวนสาม พราน	ผู้ประสานงาน/ นักวิจัยโครงการ พัฒนาต้นแบบ Farmer shop / นักวิจัยโครงการ กลุ่มธุรกิจสามพราน	150	ตลาดสุขใจ โรงแรมโร สกาเดิน สวนสาม พราน	-รูปแบบการจัดวางสินค้าใน ร้าน -ประชาสัมพันธ์ตลาดสุขใจ

ลำดับ	ว/ด/ป	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
6	23/11/53	โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน	แถลงข่าวเปิดตลาดสุขใจ	ผู้ประกอบการ/นักวิจัย/นักข่าว สื่อมวลชน	300	โรงแรมโรสกาเดินสวนสามพราน	-ประชาสัมพันธ์ตลาดสุขใจ
7	12/12/53	โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน	พิธีเปิดตลาดสุขใจอย่างเป็นทางการ	องคมนตรี/ผู้บริหารโรงแรมโรสกาเดินฯ/ผู้ประกอบการ/นักวิจัย/สื่อมวลชน/ผู้ค้าในตลาดสุขใจ/ผู้บริหารภาค		ตลาดสุขใจ โรงแรมโรสกาเดินสวนสามพราน	-เปิดตลาดสุขใจอย่างเป็นทางการ
8	9/1/54	โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน	ฝึกอบรมเรียนรู้เรื่องฟักข้าวด้านมะเร็ง	เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป	30	ตลาดสุขใจ โรงแรมโรสกาเดินริเวอร์ไซด์สวนสามพราน	ผู้เข้าร่วมฟังบรรยายได้รับความรู้เรื่องประโยชน์ของฟักข้าว กับการรักษาสุขภาพเพิ่มมากขึ้น
9	12/1/54	โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน	กลุ่มภาคีเครือข่ายช่วยกันมุ่งหลังคาจากตลาดสุขใจ	ผู้บริหารโรงแรมสวนสามพราน/นักวิจัย/กลุ่มภาคีเครือข่าย	18	ตลาดสุขใจ โรงแรมโรสกาเดินริเวอร์ไซด์สวนสามพราน	สร้างความสามัคคีของกลุ่มภาคีเครือข่าย
10	15/1/54	โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน	สุ่มทดสอบสารพิษตกค้างในผักผลไม้	นักวิจัย/กรรมการตลาด	3	ตลาดสุขใจ โรงแรมโรสกาเดินริเวอร์ไซด์สวนสามพราน	การสุ่มทดสอบสารพิษตกค้างในผักผลไม้ในครั้งนี้มีการตรวจพบสารเคมีตกค้างในฝรั่ง ทางกรรมการตลาดพิจารณา ลงเป็นลายลักษณ์อักษร หากมีการตรวจพบอีกจะถูกตัดสิทธิ์ทันที

ลำดับ	ว/ด/ป	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
11	18/1/54	โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน	ประชุมติดตามความก้าวหน้าโครงการฯ	ผู้ประกอบการ/นักวิจัย/ที่ปรึกษา	7	ห้อง 214 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	-แผนประชาสัมพันธ์จัดกิจกรรมแข่งขันร้องเพลงทำอาหาร -ปรับปรุงรูปแบบร้าน Farmer shop เป็นบ้านข้าว นำผักสดมาขายบริเวณตลาด -การลุ่มตรวจสอบสารปนเปื้อน
12	22/1/54	โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน	กรมควบคุมโรค เกี่ยวชมตลาด	กรรมการตลาด/นักวิจัย/กรมควบคุมโรค	20	ตลาดสุขใจ โรงแรมโรสกาเด็นริเวอร์ไซด์	-เยี่ยมชมตลาดสุขใจ ช่วยในการประชาสัมพันธ์ตลาดสุขใจ
13	22/1/54	โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน	การแสดงศิลปะ การป้องกันตัวของเยาวชนและ	กรรมการตลาด/นักวิจัย/กลุ่มภาคีเครือข่าย/ผู้สนใจทั่วไป	150	ตลาดสุขใจ โรงแรมโรสกาเด็นริเวอร์ไซด์ สวนสามพราน	-ประชาสัมพันธ์ตลาดสุขใจ -สนับสนุนความสามารถของเยาวชนที่มีความสามารถกล้าแสดงออก และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
14	23/1/54	โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน	การประกวดร้องเพลงลูกทุ่งระดับประชาชนทั่วไป	กรรมการตลาด/นักวิจัย/กลุ่มภาคีเครือข่าย/ผู้สนใจทั่วไป	100	ตลาดสุขใจ โรงแรมโรสกาเด็นริเวอร์ไซด์ สวนสามพราน	-เชื่อมความสัมพันธ์ของภาคีเครือข่ายและชุมชนภายนอกที่สนใจและมีความสามารถในการร้องเพลงลูกทุ่ง -ประชาสัมพันธ์ตลาดสุขใจ
15	30/1/54	โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน	การประกวดร้องเพลงลูกทุ่งระดับนักเรียน ประถมศึกษา	กรรมการตลาด/นักวิจัย/กลุ่มภาคีเครือข่าย/ผู้สนใจทั่วไป	100	ตลาดสุขใจ โรงแรมโรสกาเด็นริเวอร์ไซด์ สวนสามพราน	-ประชาสัมพันธ์ตลาดสุขใจ -สนับสนุนความสามารถของเยาวชนที่มีความสามารถกล้าแสดงออก และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ที่มีใจรักในการร้องเพลงลูกทุ่ง

ลำดับ	ว/ด/ป	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
16	29/1/54	โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ เชิงคุณค่าสามพราน	คณะสื่อมวลชน เยี่ยมชมตลาด สุขใจ	กรรมการตลาด/ นักวิจัย/คณะ สื่อมวลชน	22	ตลาดสุขใจ โรงแรมโร สกาเด็นริ เวอร์ไซด์ สวนสาม พราน	-ประชาสัมพันธ์ตลาดสุขใจ ออกทางสื่อแขนงต่างๆ
17	30/1/54	โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ เชิงคุณค่าสามพราน	คณะองค์การ บริหารส่วน ตำบล จ. บุรีรัมย์เยี่ยมชม ตลาดสุขใจ	กรรมการตลาด/ นักวิจัย/ คณะองค์การบริหาร ส่วนตำบล	35	ตลาดสุขใจ โรงแรมโร สกาเด็นริ เวอร์ไซด์ สวนสาม พราน	-เยี่ยมชมตลาดศึกษาแนว ทางการเปิดตลาดสุขใจโดยที่ มีหลายหน่วยงานร่วมมือกัน เพื่อเป็นแนวทางในการ ดำเนินการ ที่ จ .บุรีรัมย์
18	13/2/54	โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ เชิงคุณค่าสามพราน	รพ.รามธิบดี เที่ยวชมตลาด สุขใจ	กรรมการตลาด/ นักวิจัย/ คณะ รพ.รามธิบดี	30	ตลาดสุขใจ โรงแรมโร สกาเด็นฯ	-คณะรพ.รามธิบดีหลังจาก มีการสัมมนาที่โรงแรมโรสกา เด็นแล้วได้แวะเที่ยวชมตลาด สุขใจเพื่อซื้อสินค้าในตลาดสุข ใจกลับ และช่วยในการ ประชาสัมพันธ์ตลาดสุขใจอีก ทางหนึ่ง
19	13/2/54	โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ เชิงคุณค่าสามพราน	โรงเรียนอนุบาล ก๊กไก่อ เยี่ยมชม ตลาดสุขใจ	กรรมการตลาด/ นักวิจัย/คณะ ผู้ปกครองและเด็ก นักเรียนโรงเรียน อนุบาล	200	ตลาดสุขใจ โรงแรมโร สกาเด็นริ เวอร์ไซด์ สวนสาม พราน	- ผู้ปกครองและนักเรียน เที่ยวชมตลาดสุขใจ ซื้อสินค้า ต่างๆ ในตลาดสุขใจ และมี การถ่ายรูปสถานที่ต่าง บริเวณตลาดสุขใจไว้เป็นที่ ระลึก
20	26/2/54	โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ เชิงคุณค่าสามพราน	กรมปศุสัตว์ จังหวัด สุราษฎร์ธานี ศึกษาดูงานการ ดำเนินงาน ตลาดสุขใจ	ผู้บริหารโรงแรม/ กรรมการตลาด/ นักวิจัย/กรมปศุสัตว์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ก๊กไก่อ	110	ตลาดสุขใจ โรงแรมโร สกาเด็นริ เวอร์ไซด์ สวนสาม พราน	- ศึกษาการดำเนินงาน หลักการปฏิบัติ จนเกิดเป็น รูปแบบตลาดที่มีหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชนดำเนินการ ร่วมกัน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลำดับ	ว/ด/ป	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
21	12/3/54	โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ เชิงคุณค่าสามพราน	รายการเจ็บบ อ้อมพากินพา เที่ยวถ่ายทำ รายการตลาด สุขใจ	กรรมการตลาด/ ทีมงานรายการ/ นักวิจัย/เจ้าหน้าที่ สวนสามพราน/ภาคี เครือข่ายตลาดสุข ใจ/ผู้สนใจทั่วไป	180	ตลาดสุขใจ โรงแรมโร สกาเด็นริ เวอร์ไซด์ สวนสาม พราน	-ประชาสัมพันธ์ตลาดสุขใจ ผ่านสื่อโทรทัศน์เพื่อให้ตลาด สุขใจเป็นที่รู้จักของผู้บริโภค เพิ่มมากขึ้น
22	19/3/54	โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ เชิงคุณค่าสามพราน	รายการ ครอบครัวवाल ถ่ายทำรายการ ตลาดสุขใจ	กรรมการตลาด/ ทีมงานรายการ/ นักวิจัย/เจ้าหน้าที่ สวนสามพราน/ภาคี เครือข่ายตลาดสุข ใจ/ผู้สนใจทั่วไป	200	ตลาดสุขใจ โรงแรมโร สกาเด็นริ เวอร์ไซด์ สวนสาม พราน	-ประชาสัมพันธ์ตลาดสุขใจ ผ่านสื่อโทรทัศน์เพื่อให้ตลาด สุขใจเป็นที่รู้จักของผู้บริโภค เพิ่มมากขึ้น
23	27/3/54	โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ เชิงคุณค่าสามพราน	อบรมเรื่องพืช สมุนไพรขับไล่ แมลง	เกษตรกรผู้สนใจ/ ภาคีเครือข่าย/ พนักงานสวนสาม พราน	40	เรือน กิจกรรม โรงแรมโร สกาเด็นริ เวอร์ไซด์ สวนสาม พราน	-เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับ การใช้สมุนไพรในการป้องกัน กำจัดศัตรูพืชโดยวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ผู้เข้า รับฟังสามารถนำกลับไปใช้ ประโยชน์ได้จริง
24	1/454	โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ เชิงคุณค่าสามพราน	การจัด Press Tour ทีม สื่อมวลชนแขนง ต่างๆลงสัมผัส วิถีเกษตรสวน เกษตรภาคี เครือข่าย	คณะสื่อมวลชน/ นักวิจัยเจ้าหน้าที่ สวนสามพราน	12	ศูนย์กสิ กรรม ธรรมชาติ ท่ามะขาม กาญจนบุรี	-เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ ตลาดสุขใจ การตรวจ มาตรฐานสินค้าเกษตรของ ภาคีเครือข่ายตลาดสุขใจเพื่อ สร้างความมั่นใจให้แก่ ผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าเกษตร จากตลาดสุขใจว่ามีความ ปลอดภัย

ลำดับ	ว/ด/ป	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
25	2/4/54	โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ เชิงคุณค่าสามพราน	มนต์เสน่ห์แห่ง มะพร้าว	คณะสื่อมวลชน/ กรรมการตลาด/ นักวิจัย/เจ้าหน้าที่ สวนสามพราน/ภาคี เครือข่าย/ผู้แข่งขัน/ ผู้บริโภค	360	ตลาดสุขใจ โรงแรมโร สกาเด็นริ เวอร์ไซด์ สวนสาม พราน	-ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยให้คง อยู่ -ประชาสัมพันธ์ตลาดสุขใจ -สร้างแรงจูงใจให้ผู้บริโภคได้ มีส่วนร่วมในกิจกรรมมนต์ เสน่ห์แห่งมะพร้าว
26	30/4/54	โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ เชิงคุณค่าสามพราน	การอบรมเรื่อง การปลูกผัก คอนโด	เกษตรกรผู้สนใจ/ ภาคีเครือข่าย/ พนักงานสวนสาม พราน	45	เรือน กิจกรรม โรงแรมโร สกาเด็นริ เวอร์ไซด์ สวนสาม พราน	-เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับ การปลูกผักคอนโด โดย วิทยากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ด้าน ผู้เข้ารับฟังสามารถนำ กลับไปใช้ประโยชน์ได้จริง
27	28/5/54	โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ เชิงคุณค่าสามพราน	อบรมเรื่องภัย สารเคมีตกค้าง ในร่างกาย	เกษตรกรผู้สนใจ/ ภาคีเครือข่าย/ พนักงานสวนสาม พราน	30	เรือน กิจกรรม โรงแรมโร สกาเด็นริ เวอร์ไซด์ สวนสาม พราน	-เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับ เรื่องภัยสารเคมีตกค้างใน ร่างกายก่อให้เกิดผลเสีย อย่างไร และมีวิธีการป้องกัน หลีกเลี่ยงวิถีใด โดยวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ผู้เข้า รับฟังเข้าใจและรู้ถึงพิษภัย ของสารเคมี
28	22/6/54	โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ เชิงคุณค่าสามพราน	ภาคีเครือข่าย ร่วมกันซ่อม หลังคาตลาด สุขใจ	ภาคีเครือข่าย/ นักวิจัย	23	ตลาดสุขใจ โรงแรมโร สกาเด็นริ เวอร์ไซด์ สวนสาม พราน	-ภาคีเครือข่ายร่วมมือกัน ซ่อมแซมหลังคาจากเพื่อป้อง กการกรร่วในช่วงฝนตก ปัง ชี้ให้เห็นถึงความสามัคคีของ ภาคีเครือข่าย

ลำดับ	ว/ด/ป	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
29	25/6/54	โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ เชิงคุณค่าสามพราน	อบรมเรื่องภัย เกษตร สิ่งแวดล้อม การทำน้ายา อเนกประสงค์	เกษตรกรผู้สนใจ/ ภาคีเครือข่าย/ พนักงานสวนสาม พราน	30	เรือน กิจกรรม โรงแรมโร สกาเด็นริ เวอร์ไซด์ สวนสาม พราน	-เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยว เรื่องเกษตรชีวภาพและการ ทำน้ายาอเนกประสงค์ โดย ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ผู้เข้า รับฟังรู้หลักการทำเกษตร แบบรักษาสีสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการทำน้ายา อเนกประสงค์ ผู้รับฟัง สามารถนำกลับไปใช้ ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
30	21/7/54	โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ เชิงคุณค่าสามพราน	ตัวแทนกลุ่ม ผู้นำเกษตร ธรรมชาติ ประเทศต่างๆ ศึกษาดูงาน เกษตรสวนสาม พรานเยี่ยมชม ศูนย์เรียนรู้	ตัวแทนกลุ่มผู้นำ เกษตรธรรมชาติ ประเทศต่างๆ/ นักวิจัย/เจ้าหน้าที่ สวนสามพราน	38	เรือน กิจกรรม โรงแรมโร สกาเด็นริ เวอร์ไซด์ สวนสาม พราน	-ศึกษาการทำเกษตรอินทรีย์ และการดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมโดยวิธีทางชีวภาพ และเยี่ยมชมศูนย์เรียนรู้เรือน กิจกรรม และมีความสนใจใน การตรวจรับรองมาตรฐาน สินค้าเกษตรของตลาดสุขใจ โดยการให้ชุดตรวจสอบ สารพิษตกค้างในสินค้าเกษตร
31	23/7/54	โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ เชิงคุณค่าสามพราน	นักเรียน โรงเรียนวัด ราษฎร์บัวขาว กทม. เรียนรู้ การใช้จุลินทรีย์ ชีวภาพกับ สิ่งแวดล้อม	นักเรียน/ครู โรงเรียน วัดราษฎร์บัวขาว กทม./นักวิจัย	240	เรือน กิจกรรม โรงแรมโร สกาเด็นริ เวอร์ไซด์ สวนสาม พราน	-เรียนรู้เรื่องการประยุกต์ใช้ จุลินทรีย์ชีวภาพในการรักษา สิ่งแวดล้อมและด้าน การเกษตร
32	25/7/54	โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ เชิงคุณค่าสามพราน	นักศึกษา ม. เอเชียอาคเนย์ เรียนรู้การ ประยุกต์ใช้ จุลินทรีย์ ชีวภาพ	นักศึกษา ม. เอเชีย อาคเนย์	20	เรือน กิจกรรม โรงแรมโร สกาเด็นริ เวอร์ไซด์	-เรียนรู้เรื่องการประยุกต์ใช้ จุลินทรีย์ชีวภาพในการรักษา สิ่งแวดล้อมและด้าน การเกษตร

ลำดับ	ว/ด/ป	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
33	30/7/54	โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ เชิงคุณค่าสามพราน	รายการตลาด สดสนามเป้า ถ่ายทำรายการ ตลาดสุขใจ	ทีมงานรายการ/ นักวิจัย/เจ้าหน้าที่ สวนสามพราน/ภาคี เครือข่าย/ผู้สนใจ ทั่วไป	80	ตลาดสุขใจ โรงแรมโร สกาเดันริ เวอร์ไซด์ สวนสาม พราน	-ประชาสัมพันธ์ตลาดสุขใจ ผ่านสื่อโทรทัศน์เพื่อให้ตลาด สุขใจเป็นที่รู้จักของผู้บริโภค เพิ่มมากขึ้น
34	30/7/54	โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ เชิงคุณค่าสามพราน	อบรมเรื่องถึง หมักแก๊สหุงต้ม ชีวภาพจากขยะ ครัวเรือน	เกษตรกรผู้สนใจ/ ภาคีเครือข่าย/ พนักงานสวนสาม พราน	30	เรือน กิจกรรม โรงแรมโร สกาเดันริ เวอร์ไซด์ สวนสาม พราน	-เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยว เรื่องถึงหมักแก๊สหุงต้ม ชีวภาพจากขยะครัวเรือน โดย ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ผู้เข้า รับฟังรู้หลักการทำหมักแก๊ส หุงต้มไว้ใช้เองอีกทั้งเป็นการ ลดมลภาวะกลิ่นเหม็นจาก การทิ้งขยะครัวเรือน ผู้รับฟัง สามารถนำกลับไปใช้ ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
35	27/8/54	โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ เชิงคุณค่าสามพราน	อบรมเรื่องการ จัดการหลังการ เก็บเกี่ยว ผลผลิต	เกษตรกรผู้สนใจ/ ภาคีเครือข่าย/ พนักงานสวนสาม พราน	21	เรือน กิจกรรม โรงแรมโร สกาเดันริ เวอร์ไซด์ สวนสาม พราน	-เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยว เรื่องการจัดการหลังการเก็บ เกี่ยวผลผลิต โดยผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน ผู้เข้ารับฟังรู้ หลักการจัดการผลผลิต ทางการเกษตรหลังเก็บเกี่ยว เพื่อรักษาคุณภาพผลิตให้นาน ยิ่งขึ้นก่อนถึงมือผู้บริโภค ผู้รับ ฟังสามารถนำกลับไปใช้ ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
36	5/9/54	โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ เชิงคุณค่าสามพราน	การอบรมการ เป็นเจ้าบ้านที่ดี	ภาคีเครือข่าย/ นักวิจัย	38	ห้องโพลิน โรงแรมโร สกาเดันริ เวอร์ไซด์ สวนสาม พราน	-กิจกรรมการอบรมเรียนรู้ เรื่องการเป็นเจ้าบ้านที่ดี ของ ททท. บรรยายให้ความรู้แก่ ภาคีเครือข่ายตลาดสุขใจ เกี่ยวกับการเป็นเจ้าบ้านที่ดี

ลำดับ	ว/ด/ป	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
38	25/9/54	โครงการวิจัย เครือข่ายกลุ่มธุรกิจ เชิงคุณค่าสามพราน	การอบรมเรื่อง เกษตรอินทรีย์ วิถีแห่งอนาคต	เกษตรกรผู้สนใจ/ ภาคีเครือข่าย/ พนักงานสวนสาม พราน	26	โรงแรมโร สกาเด็นริ เวอร์ไซด์ สวนสาม พราน	-ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่อง เกษตรอินทรีย์วิถีแห่งอนาคต -การผลิตข้าวฮางอินทรีย์

ภาคผนวกที่ 2 : ตารางการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตารางการสุ่มตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรตลาดสุขใจ

ที่	วัน/เดือน/ปี	สินค้าเกษตรสุ่มตรวจ	ผลการตรวจ
1	5/3/54	กวาดตุง, แดงกวา, ผักกาดขาว, ถั่วฝักยาว, ชมพู, ฝรั่งกิมจู, ฝรั่งไร้เมล็ด	ไม่พบสารตกค้าง
2	19/3/54	ผักบุ้ง, ถั่วพู, มะเขือยาว, คื่นช่าย, หอม, ผักชี, มะเฟือง, มะม่วง, ผักหวาน	ไม่พบสารตกค้าง
3	27/3/54	ถั่วฝักยาว, มะระจีน, บวบ, กวางตุ้ง, ชมพู, มะเขือเปราะ, ฝรั่งกิมจู, โสน	ไม่พบสารตกค้าง
4	9/4/54	กะหล่ำปลี, ผักกาดขาว, ผักสลัด, แดงกวา, ชุนฉ่าย, ตั้งโอ๋, คื่นช่าย, ฝรั่ง, มังคุด	ไม่พบสารตกค้าง
5	17/4/54	บวบ, ผักบุ้งน้ำ, ผักบุ้งจีน, ผักหวานบ้าน, ถั่วฝักยาว, หอม, ผักชี, กวางตุ้ง, ชมพู, มะม่วง	ไม่พบสารตกค้าง
6	30/4/54	ถั่วฝักยาว, มะระ, มะเขือยาว, สลัด, ชูดผักแกงส้ม, ฝรั่งกิมจู, เผือก, ลองกอง	ไม่พบสารตกค้าง
7	7/5/54	กะหล่ำปลี, กวางตุ้ง, ผักกาดขาว, ผักกาดหอม, ชุนฉ่าย, แดงกวา, ชมพู, ฝรั่ง	ไม่พบสารตกค้าง
8	15/5/54	ชะอม, หอม, ผักชี, คื่นช่าย, ผักบุ้งน้ำ, ตั้งโอ๋, หน่อไม้ฝรั่ง, ถั่วฝักยาว, มังคุด	ไม่พบสารตกค้าง
9	28/5/54	ถั่วฝักยาว, สลัด, คื่นช่าย, ผักหวาน, พริกแกง, โสน, ชมพู, ฝรั่งกิมจู, สลัด	ไม่พบสารตกค้าง
10	11/6/54	กวาดตุง, กะหล่ำปลี, ผักกาดขาว, ชะอม, พริกชี้ฟ้า, มะม่วง, สลัด, เผือก	ไม่พบสารตกค้าง
11	25/6/54	ถั่วฝักยาว, กวางตุ้ง, แดงกวา, มะเขือ, ผักหวาน, ตั้งโอ๋, ฝรั่งกิมจู, มังคุด	ไม่พบสารตกค้าง
12	9/7/54	กวาดตุง, มะระ, หน่อไม้ฝรั่ง, คื่นช่าย, หอม, ผักชี, ผักกาดหอม, ผักหวาน	ไม่พบสารตกค้าง
13	23/7/54	คื่นช่าย, ถั่วฝักยาว, ผักกาดขาว, สลัด, ผักบุ้งจีน, ผักบุ้งน้ำ, ถั่วพู, โสน	ไม่พบสารตกค้าง
14	30/7/54	ชะอม, หน่อไม้ฝรั่ง, หอม, ผักชี, บวบ, มะเขือยาว, ผักหวานบ้าน, ชมพู, ฝรั่งไร้เมล็ด	ไม่พบสารตกค้าง
15	14/8/54	คื่นช่าย, ถั่วฝักยาว, กวางตุ้ง, ถั่วแขก, ผักกาดขาว, ผักกาดหอม, ตั้งโอ๋, ฝรั่งกิมจู, เผือก	ไม่พบสารตกค้าง
16	28/8/54	คื่นช่าย, ผักกาดขาว, ผักบุ้งจีน, ผักบุ้งน้ำ, ถั่วพู, หน่อไม้ฝรั่ง, แดงกวา	ไม่พบสารตกค้าง
17	4/9/54	ผักกาดขาว, หอม, ผักชี, กวางตุ้ง, คื่นช่าย, ชุนฉ่าย, ชมพู, ฝรั่งกิมจู	ไม่พบสารตกค้าง
18	10/9/54	ผักบุ้งน้ำ, กวางตุ้ง, หน่อไม้ฝรั่ง, ถั่วฝักยาว, ผักกาดเขียวปลี, โสน, ชมพู, มะม่วง, ฝรั่ง	ไม่พบสารตกค้าง

ภาคผนวกที่ 3 : ระเบียบการใช้พื้นที่ ตลาดสุขใจ

ระเบียบของการใช้พื้นที่ ตลาดสุขใจ สามพราน

1. ตลาดจะเปิดทุกวันเสาร์ – อาทิตย์ เวลาทำการ 10.00–17.00 น. ภาคีเครือข่าย สามารถมาจัดสถานที่ได้ตั้งแต่เวลา 08.00 น. เป็นต้นไปและต้องออกหลังตลาดปิด ภายใน 1 ชั่วโมง
2. การบริหารตลาดจะเป็นไปตามมติของคณะกรรมการบริหารตลาด
3. สินค้าที่นำมาขายจะต้องเป็นสินค้าปลอดภัยต่อสุขภาพ ตามมาตรฐานกรมวิทยาศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งผ่านการพิจารณาจากกรรมการตลาดแล้ว จะมีจุดตรวจสอยที่ลูกค้าสามารถนำสินค้ามาตรวจสอบได้โดยมีค่าใช้จ่ายเล็กน้อย ในกรณีที่สินค้าไม่ผ่านมาตรฐานการตรวจสอบ ทางคณะกรรมการตลาดสามารถยกเลิกสิทธิการขายได้โดยไม่มี การโต้แย้ง
4. ประเภทของสินค้าจะต้องเป็นสินค้าเกษตรและอาหารพร้อมทานปลอดภัย สินค้าที่มาจากภูมิปัญญา เช่น สมุนไพรแปรรูป, เครื่องเล่นเด็กที่ทำจากวัสดุธรรมชาติ, งานหัตถกรรมที่ทำจากสินค้าทางการเกษตรและอื่นๆ
5. อาหารหรือขนมจะต้องเป็นผลผลิตในครัวเรือน ไม่ใช่ของสำเร็จที่ซื้อมาขาย หรือบรรจุมาในหีบห่อสำเร็จรูป หรือมีส่วนผสมของวัสดุกันเสีย ผงชูรส หรือสีสังเคราะห์ ภายใต้การพิจารณาของกรรมการบริหารตลาด
6. ภาชนะที่บรรจุจะต้องใช้วัสดุธรรมชาติ เช่น ถุงกระดาษ, ใบตอง ถ้าจะใช้กล่องโฟม กล่องโฟมจะต้องทำจากขานอ้อย หรือมันสำปะหลัง ถุงพลาสติก ต้องเป็นถุงพลาสติกที่สามารถย่อยสลายได้ (เพื่อความ เป็นระเบียบและสวยงาม ทางตลาดจะจัดเตรียมถุงพลาสติกแบบย่อยสลายไว้ให้จำนวนหนึ่ง หากต้องการเพิ่มร้านค้าสามารถซื้อได้ในราคาทุน)
7. บუทการขายเป็นสิทธิเฉพาะตัวของภาคีเครือข่าย ที่ผ่านการคัดเลือก ไม่สามารถโอนสิทธิให้กับผู้อื่นได้
8. ภาคีเครือข่าย จะต้องรับผิดชอบในการจัดหาสินค้าตามมาตรฐานมาขายในวันที่ตลาดเปิดตลาดอย่างต่อเนื่อง ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ จะต้องแจ้งให้คณะกรรมการบริหารตลาดทราบล่วงหน้า 5 วัน ก่อนวันขาย ทางคณะกรรมการสามารถหาสินค้าอื่นมาทดแทนได้ในวันที่ไม่สามารถมาขายได้ หากไม่มาใช้พื้นที่ต่อเนื่อง หรือขาด 2 ครั้งในระยะเวลา 1 เดือน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
9. การเปลี่ยนแปลงสินค้าจากรายการที่ระบุไว้ในใบสมัคร จะต้องแจ้งให้คณะกรรมการทราบ และได้รับความยินยอมก่อน จึงจะนำสินค้ามาขายได้
10. การเลือกบูท อยู่ภายใต้การพิจารณาของกรรมการบริหารตลาด

11. ในกรณีที่ผู้ค้าไม่นำสินค้ากลับ ทางเจ้าของพื้นที่จะไม่รับผิดชอบในการสูญหาย หรือเสียหาย
12. ภาคีเครือข่าย จะต้องชำระค่าบริการ และค่าจัดการวันละ 70.-บาท ในเช้าวันที่ทำการขาย โดยทางตลาดจะจัดโต๊ะวางของ ให้จำนวน 1 โต๊ะ, โฟแสงสว่างในบริเวณร้านค้า, น้ำประปา, ค่าใช้จ่ายในการทำความสะดวกบริเวณ, ถุงพลาสติกแบบย่อยสลายให้จำนวนหนึ่ง, เจ้าหน้าที่จัดการจราจร และดูแลความปลอดภัยในบริเวณ รวมทั้งการทำประชาสัมพันธ์ตลาด
13. ภาคีเครือข่าย จะต้องจัดเตรียมถุงขยะใส่สำหรับใส่ขยะ และนำไปทิ้งยังที่ได้จัดไว้ให้หลังตลาดเลิกทุกครั้ง
14. ภาคีเครือข่าย จะต้องวางสินค้าในแนวที่จัดให้เท่านั้น ไม่สามารถล้ำออกมานอกบริเวณ
15. ภาคีเครือข่าย ไม่สามารถตัดแปลง หรือต่อเติมพื้นที่ขายที่ทางเจ้าของพื้นที่จัดให้
16. หากมีการทะเลาะวิวาท หรือส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น คณะกรรมการบริหารตลาด จะตัดสิทธิในการขาย ไม่อนุญาตให้ใช้เครื่องขยายเสียง กรณีที่อยู่ในข้อตกลงสามารถแจ้งประชาสัมพันธ์กลางได้
17. การจอดรถ ภาคีเครือข่าย เมื่อเอาของลงแล้วจะต้องนำรถไปจอดด้านนอก เพื่อสงวนที่จอดรถไว้สำหรับลูกค้า
18. เมื่อเลิกทำการค้าแต่ละวัน กรรมการบริหารตลาด จะประชุมกับภาคีเครือข่าย เพื่อสรุปปัญหา และหาข้อปรับปรุงเพื่อการพัฒนาตลาด ถ้าไม่ร่วมอาจถูกตัดสิทธิ์ (การนัดประชุมแล้วแต่กรรมการบริหารตลาดระบุ)
19. ภาคีเครือข่าย ที่ไม่สามารถปฏิบัติตามกฎของตลาดได้ จะถูกยกเลิกสิทธิทันทีโดยไม่มีข้อโต้แย้ง
20. ทางเจ้าของพื้นที่ และคณะกรรมการบริหาร สามารถเปลี่ยนกฎระเบียบได้ตามความเหมาะสม
21. ไม่อนุญาตให้นำอุปกรณ์ไฟฟ้ามาใช้

ภาคผนวกที่ 4 : ใบสมัครจำหน่ายสินค้า

แบบฟอร์ม

โครงการ การวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน (ตลาดสุขใจ Farmer Market)

ดำเนินการโดย

โรงแรมโรสกาเด็น ริเวอร์ไซด์ สวนสามพราน ร่วมกับ

สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. ชื่อกลุ่ม.....
2. ชื่อ (ผู้ผู้ที่จะให้การติดต่อประสานงาน).....
3. ที่อยู่เลขที่.....หมู่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

ชื่อสินค้าของกลุ่มที่จำหน่าย

ลำดับ	รายการสินค้า	ประเภท			ราคาขาย บาท/หน่วย
		อาหาร	อุปโภค	ของใช้/ ของที่ระลึก	
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					

ผู้ให้ข้อมูล.....
(.....)

ภาคผนวกที่ 5 : ใบรายชื่อตลาดสุขใจ

ภาคผนวกที่ 6 : แบบประเมินความเห็นภาคีเครือข่ายตลาดสุขใจ

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ค้าตลาดสุขใจ
โครงการวิจัยเครือข่ายธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน

--	--	--

วันที่ 30 เมษายน 2554

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย (✓) ลงหน้าข้อความหรือใส่ข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ หญิง ชาย
2. อายุ 20-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี 51 ปีขึ้นไป
3. ภูมิลำเนา อ.สามพราน จ.นครปฐม อื่นๆ ระบุ

4. สินค้าที่จำหน่าย (ขายดี 5 ชนิด) ระบุ

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของผู้ค้า

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
1. ท่าเลที่ตั้งตลาดสุขใจมีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว					
2. สถานที่จอดรถมีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว					
3. นับเป็นโอกาสดีที่โรงแรมสวนสามพรานเปิดโอกาสให้ท่านมาจำหน่ายสินค้าในตลาดสุขใจ					
4. กิจกรรมประชาสัมพันธ์ตลาดสุขใจ มีความเหมาะสมและมีความต่อเนื่อง					
5. ป้ายประชาสัมพันธ์ มีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว					
6. เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกสัปดาห์ระหว่างผู้ค้ามีประโยชน์แก่ตัวท่านเป็นอย่างมาก					
7. เวลาจำหน่ายสินค้าในวันเสาร์-อาทิตย์มีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว					
8. สินค้าในตลาดมีความหลากหลายดีอยู่แล้ว					
9. ท่านพึงพอใจต่อยอดขายสินค้าของท่านในแต่ละสัปดาห์					
10. ท่านมั่นใจว่าสินค้าที่ขายในตลาดสุขใจมีคุณภาพเชื่อถือได้					
11. ความแตกต่างระหว่างตลาดสุขใจและตลาดอื่นๆคือสินค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่ปลอดภัยผลิตจากเกษตรกรและชุมชน อ.สามพราน โดยตรง					

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

3.1 อุปสรรค/ข้อจำกัดสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ได้แก่

.....
.....
.....

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับตัวท่านในการพัฒนาตลาดสุขใจ ได้แก่

.....
.....

3.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....
.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม

สรุปผลการประเมินความคิดเห็นผู้ค้าตลาดสุขใจ

โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน

วันที่ 30 เมษายน 2554

1. หลักการและเหตุผล

จากการดำเนินโครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจเชิงคุณค่าสามพราน โดยการจัดตั้งตลาดสุขใจ เพื่อเป็นต้นแบบ การพัฒนาช่องทางการตลาดใหม่ นำผลผลิตไปสู่ผู้บริโภค คือการบริหารจัดการตลาด และการทำตลาดขายตรง ในกลุ่มพันธมิตรของโรงแรมโรสการ์เด้น โดยการผนึกกำลังการทำงาน ร่วมกันจะนำไปสู่การทำธุรกิจอย่างเป็นระบบมีแบบแผนเกิดเป็นสังคมเรียนรู้และมีแนวทางปฏิบัติที่ดีของการดำเนินธุรกิจร่วมกันของชุมชนอำเภอสามพราน และภาคีเครือข่ายพันธมิตรของกลุ่มธุรกิจสามพราน เพื่อการเป็นต้นแบบที่ดีสำหรับธุรกิจฐานสังคมที่ใช้หลักการพึ่งพาและร่วมมือกันมา แก้ปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตร และการทำธุรกิจร่วมกัน

ภายหลังจากที่ได้ทำการเปิดทำการตลาดสุขใจมากกว่า 4 เดือน เพื่อเป็นการพัฒนาตลาดสุขใจ นักวิจัยจึงได้ทำการทำแบบประเมินความคิดเห็นผู้ค้าตลาดสุขใจขึ้น โดย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงตลาดสุขใจให้มีความเหมาะสมตามปณิธานและอุดมการณ์ร่วมของกลุ่มธุรกิจสามพราน

2. วัตถุประสงค์

- 2.1. เพื่อเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลประเมินความคิดเห็นของผู้ค้าตลาดสุขใจ
- 2.2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ค้าตลาดสุขใจต่อสถานการณ์การดำเนินการ ขั้วเคลื่อนตลาดสุขใจในปัจจุบัน

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ทราบทัศนคติความคิดเห็นของผู้ค้าตลาดสุขใจ ตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ เพื่อใช้เป็นข้อประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาตลาดสุขใจ โดยการมีส่วนร่วมของผู้ค้า ในการแสดงความคิดเห็นในแบบสอบถาม

4. สรุปผลการประเมินความคิดเห็น

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตารางที่ 1 เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	7	19.40
หญิง	29	80.60
รวม	36	100.0

จากตารางที่ 1 ซึ่งให้เห็นว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นมีจำนวน 36 คนเป็นเพศชาย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 และ เพศหญิง 29 คนคิดเป็นร้อยละ 80.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 อายุผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20-30 ปี	9	25.0
31-40 ปี	15	41.7
41-50 ปี	9	25.0
51 ปี ขึ้นไป	3	8.3
รวม	36	100.0

จากตารางที่ 2 ซึ่งให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 41.7 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี รองลงมาร้อยละ 25.0 คืออายุระหว่าง 20-30 ปี และ อายุ 41-45 ปี และร้อยละ 8.3 มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป

ตารางที่ 3 ภูมิสำเนาผู้ตอบแบบสอบถาม

ภูมิสำเนา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อ.สามพราน จ.นครปฐม	22	61.1
อื่นๆ	14	38.9
รวม	36	100.0

จากตารางที่ 3 ชี้ให้เห็นว่าผู้ค้ามีภูมิสำเนาอยู่ใน อ.สามพราน จ.นครปฐม ร้อยละ 61.1 และเป็นคนนอกพื้นที่ อ.สามพราน จ.นครปฐม ร้อยละ 38.9 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของผู้ค้าในตลาดสุขใจ

ตารางที่ 4 ระดับความคิดเห็นของผู้ค้า

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น (n=36)					X	ระดับ ความ คิดเห็น
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่างยิ่ง		
1. ท่าเลที่ตั้งตลาดสุขใจมีความ เหมาะสมดีอยู่แล้ว	14	18	1	0	3	4.11	เห็นด้วย
	38.9%	50.0%	2.8%	0%	8.3%		
2. สถานที่จอดรถมีความเหมาะสมดี อยู่แล้ว	11	24	1	0	0	4.28	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	30.6%	66.6%	2.8%	0%	0%		
3. นับเป็นโอกาสดีที่โรงแรมสวนสาม พรานเปิดโอกาสให้ท่านมาจำหน่าย สินค้าในตลาดสุขใจ	18	18	0	0	0	4.50	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	50.0%	50.0%	0%	0%	0%		
4. กิจกรรมประชาสัมพันธ์ตลาดสุขใจ มีความเหมาะสมและมีความต่อเนื่อง	12	17	5	2	0	4.08	เห็นด้วย
	33.3%	47.2%	13.9%	5.6%	0%		
5.ป้ายประชาสัมพันธ์ มีความ เหมาะสมดีอยู่แล้ว	5	19	10	2	0	3.75	เห็นด้วย
	13.9%	52.8%	27.8%	5.6%	0%		
6. เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกสัปดาห์	5	22	7	2	0	3.83	เห็นด้วย

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น (n=36)					X	ระดับ ความ คิดเห็น
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง		
ระหว่างผู้ค้ามีประโยชน์แก่ตัวท่านเป็น อย่างมาก	13.9%	61.1%	19.4%	5.6%	0%		
7. เวลาจำหน่ายสินค้าในวันเสาร์- อาทิตย์มีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว	10	23	2	1	0	4.17	เห็นด้วย
	27.8%	63.9%	5.6%	2.8%	0%		
8.สินค้าในตลาดมีความหลากหลายดี อยู่แล้ว	2	15	12	6	1	3.31	ไม่แน่ใจ
	5.6%	41.7%	33.3%	16.7%	2.8%		
9. ท่านพึงพอใจต่อยอดขายสินค้าของ ท่านในแต่ละสัปดาห์	2	19	12	3	0	3.56	เห็นด้วย
	5.6%	52.8%	33.3%	8.3%	0%		
10. ท่านมั่นใจว่าสินค้าที่ขายในตลาด สุขใจมีคุณภาพเชื่อถือได้	16	16	3	0	1	4.28	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	44.4%	44.4%	8.3%	0%	2.8%		
11. ความแตกต่างระหว่างตลาดสุขใจ และตลาดอื่นๆคือสินค้าส่วนใหญ่เป็น สินค้าที่ปลอดภัยผลิตจากเกษตรกร และชุมชน อ.สามพราน โดยตรง	13	17	3	1	2	4.06	เห็นด้วย
	36.1%	47.2%	8.3%	2.8%	5.6%		
ค่าเฉลี่ยรวม						3.99	เห็นด้วย

***หมายเหตุ

- 1.00-1.80 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 1.81-2.61 ไม่เห็นด้วย
- 2.62-3.42 ไม่แน่ใจ
- 3.43-4.23 เห็นด้วย
- 4.24-5.00 เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากตารางที่ 4 ซึ่งให้เห็นว่าผู้ค้าในตลาดสุขใจมีความคิดเห็นดังรายละเอียดคือ

1. ท่าเลที่ตั้งตลาดสุขใจมีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ **ร้อยละ 50 เห็นด้วย**ว่าท่าเลที่ตั้งตลาดสุขใจมีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว โดย **ร้อยละ 38.9 เห็นด้วยอย่างยิ่ง**, **อีกร้อยละ 8.3 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง** และ **ไม่แน่ใจร้อยละ 2.8**

2. สถานที่จอดรถมีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ **ร้อยละ 66.6 เห็นด้วย**สถานที่จอดรถมีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว **ร้อยละ 30.6 เห็นด้วยอย่างยิ่ง**สถานที่จอดรถมีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว และ **ร้อยละ 2.8 ไม่แน่ใจ**ว่าสถานที่จอดรถมีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว

3. นับเป็นโอกาสดีที่โรงแรมสวนสามพรานเปิดโอกาสให้ท่านมาจำหน่ายสินค้าในตลาดสุขใจ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น **ร้อยละ 50 เห็นด้วยอย่างยิ่ง**ว่าเป็นโอกาสดีที่โรงแรมสวนสามพรานเปิดโอกาสให้ผู้ค้ามาจำหน่ายสินค้าในตลาดสุขใจ และ **อีกร้อยละ 50 เห็นด้วย**ว่าเป็นโอกาสดีที่โรงแรมสวนสามพรานเปิดโอกาสให้ผู้ค้ามาจำหน่ายสินค้าในตลาดสุขใจ

4. กิจกรรมประชาสัมพันธ์ตลาดสุขใจ มีความเหมาะสมและมีความต่อเนื่อง

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น **ร้อยละ 47.2 เห็นด้วย** , **ร้อยละ 33.3 เห็นด้วยอย่างยิ่ง** , **ร้อยละ 13.9 ไม่แน่ใจ** และ **ร้อยละ 5.6 ไม่เห็นด้วย**ว่ากิจกรรมประชาสัมพันธ์ตลาดสุขใจ มีความเหมาะสมและมีความต่อเนื่อง

5. ป้ายประชาสัมพันธ์ มีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าป้ายประชาสัมพันธ์ มีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว **ร้อยละ 52.8 เห็นด้วย** , **ร้อยละ 27.8 ไม่แน่ใจ** , **ร้อยละ 13.9 เห็นด้วยอย่างยิ่ง** และ **ร้อยละ 5.6 ไม่เห็นด้วย**

6. เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกสัปดาห์ระหว่างผู้ค้ามีประโยชน์แก่ตัวท่านเป็นอย่างมาก

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเวลาที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกสัปดาห์ระหว่างผู้ค้ำมีประโยชน์แก่ตัวผู้ค้ำเป็นอย่างมาก ร้อยละ 61.1 เห็นด้วย, ร้อยละ 19.4 ไม่แน่ใจ, ร้อยละ 13.9 เห็นด้วยอย่างยิ่ง และร้อยละ 5.6 ไม่เห็นด้วย

7. เวลาจำหน่ายสินค้าในวันเสาร์-อาทิตย์มีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเวลาจำหน่ายสินค้าในวันเสาร์-อาทิตย์มีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว ร้อยละ 63.9 เห็นด้วย, ร้อยละ 27.8 เห็นด้วยอย่างยิ่ง, ร้อยละ 5.6 ไม่แน่ใจ และร้อยละ 2.8 ไม่เห็นด้วย

8. สินค้าในตลาดมีความหลากหลายดีอยู่แล้ว

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าสินค้าในตลาดมีความหลากหลายดีอยู่แล้ว ร้อยละ 41.7 เห็นด้วย, ร้อยละ 33.3 ไม่แน่ใจ, ร้อยละ 8.3 ไม่เห็นด้วย และร้อยละ 5.6 เห็นด้วยอย่างยิ่ง

9. ท่านพึงพอใจต่อยอดขายสินค้าของท่านในแต่ละสัปดาห์

ผู้ตอบแบบสอบถามมีพึงพอใจต่อยอดขายสินค้าของตนเองในแต่ละสัปดาห์ ร้อยละ 52.8 เห็นด้วย, ร้อยละ 33.3 ไม่แน่ใจ, ร้อยละ 8.3 ไม่เห็นด้วย และร้อยละ 5.6 เห็นด้วยอย่างยิ่ง

10 ท่านมั่นใจว่าสินค้าที่ขายในตลาดสุขใจมีคุณภาพเชื่อถือได้

ผู้ตอบแบบสอบถามมั่นใจว่าสินค้าที่ขายในตลาดสุขใจมีคุณภาพเชื่อถือได้มีความคิดเห็นเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 44.4, เห็นด้วย ร้อยละ 44.4 ,ไม่แน่ใจ ร้อยละ 8.3 และ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 2.8

11. ความแตกต่างระหว่างตลาดสุขใจและตลาดอื่นๆ คือสินค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่ปลอดภัยผลิตจากเกษตรกรและชุมชน โดยตรง

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าความแตกต่างระหว่างตลาดสุขใจและตลาดอื่นๆคือสินค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่ปลอดภัยผลิตจากเกษตรกรและชุมชน โดยตรง ร้อยละ 47.2 เห็นด้วย

, ร้อยละ 36.1 เห็นด้วยอย่างยิ่ง, ร้อยละ 8.3 ไม่แน่ใจ, ร้อยละ 5.6 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง, และร้อยละ 2.8 ไม่เห็นด้วย

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

3.1 อุปสรรค/ข้อจำกัดสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ได้แก่

ประเด็น	ความถี่ (คน)
1. สินค้าไม่หลากหลาย ร้านค้ามีน้อย	14
2. หลังคา	10
3. ความพร้อมเพรียงผู้ค้า	4
4. เพลง (เสียงดัง เพลงซ้ำ)	2
5. จุดนั่งพัก นั่งรับประทานอาหาร	1
6. มด	1
7. เปลี่ยนป้ายประชาสัมพันธ์ให้ใหญ่	1

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับตัวท่านในการพัฒนาตลาดสุขใจ ได้แก่

- พ่อค้าแม่ค้าต้องช่วยกันรักษาความสะอาด
- กฎระเบียบต้องเข้มแข็ง เพื่อความเรียบร้อยของตลาด
- ทำอะไรที่เป็นเอกลักษณ์ของตลาด เช่น ใส่เสื้อผ้าเหมือนกัน
- มีกิจกรรมให้ลูกค้ามีส่วนร่วม เช่น โหวตร้านค้าที่ชื่นชอบ

3.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

- ทุกอย่างที่ทำดีแล้ว
- ขณะนี้ผักต่างๆมีว่่มาก ซ้ำกันหลายร้าน
- เสาร์อาทิตย์ลูกค้ายังไม่มาก ในวันหยุดสำคัญอยากให้มาเปิดขายได้
- ช่วยประชาสัมพันธ์ร้าน Farmer shop
- ควรมีร้านค้า ที่ขายของสามารถนั่งได้นานๆ
- ลูกค้าส่วนใหญ่ที่มาเพราะสี่อ การประชาสัมพันธ์ ไม่ประทับใจ เพราะร้านน้อย แดดร้อน

-ไม่ควรเปิดเพลงช้า รุ้สึกง่วง

-ไม่ควรเปิดเพลงดัง

-ผู้ค้าต้องพร้อมขายของตอน 10 โมง บางร้าน 10 โมงยังไม่พร้อม เวลาลูกค้ามาเดินยังไม่

ของขาย

-ควรมีผักมากขึ้น ร้านผักควรมาแต่เช้าเพราะลูกค้าบางกลุ่มมาแต่เช้า

-ภาระที่ใส่ควรเป็นใบตอง

-น่าจะเปิดตลาด 9.00-18.00 น. ช่วงเย็นอากาศดีเป็นเวลาจ่ายตลาด

- มีกิจกรรมอื่น เช่น ดูดวงไฟยิป

- เพิ่มแผงมุงจากอีกหลัง

- ไม่ควรมีร้านว่างต้องมาทุกสัปดาห์

- ประชาสัมพันธ์ให้ต่อเนื่อง

- อยากให้มีนวดสปา

-อยากให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกวันอาทิตย์ เช่น

-เกี่ยวกับสมุนไพร

-เสริมสร้างอาชีพเกี่ยวกับพืชเกษตร หรือ otop

-จัดประกวดร้องเพลงเยาวชนน้อยๆ

-จัดประกวดเทพีตลาดสุขใจ

- อยากให้ร้านค้าติดถนน มองจากข้างนอก เหมือนป่า

-มีสถานที่นั่งรับประทานอาหาร นั่งพักผ่อน

- การเปิดตลาดทางเลือกต้องใช้เวลา

-สินค้าไม่หลากหลายหลาย เพิ่มร้านค้า

-สินค้าควรมีหลากหลาย มีร้านค้าให้มากกว่านี้

ภาคผนวกที่ 7 : แบบบันทึกรายรับตลาดสุขใจ

สมุดบันทึกรายรับกลุ่มเครือข่ายตลาดสุขใจ

ที่	ร้าน/กลุ่ม	รายรับรวม (บาท)
-----	------------	-----------------

		ธ.ค.53	ม.ค.54	ก.พ.54	มี.ค.54	เม.ย.54	พ.ค.54	มิ.ย.54	ก.ค.54	ส.ค.54	ก.ย.54	รวม
1	ศูนย์กิจกรรมธรรมชาติท่ามะขาม จ.กาญจนบุรี	24,380	16,760	11,515	29,360	72,700	57,890	43,225	37,295	๙๙	๙๙	255,830
2	มูลนิธิเกษตรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จ.สระบุรี	8,995	1,495	4,710	4,075	1,400	3,625	2,340	3,445	1,210	1,640	29,490
3	อาชีพตำบลท่าตลาด (ก้านันทิพวรรณ)	14,160	2,650	9,325	4,925	10,930	11,935	14,089	10,880	8,750	45,005	118,560
4	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมหาสวัสดิ์ (คุณวันชัย)	5,265	7,020	7,333	5,475	8,310	10,553	9,120	11,930	11,554	16,850	81,125
5	สวนไทยทวี (คุณทิม)	29,210	23,795	20,975	35,550	61,280	56,817	52,042	57,770	63,809	100,785	502,033
6	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเรืองศิริ (คุณศิริโสภา)	23,080	8,400	9,600	3,900	7,660	9,240	7,127	8,333	7,891	10,228	88,332
7	วิสาหกิจชุมชนสนามจันทร์	14,000	5,470	6,070	1,255	3,640	4,440	3,880	4,150	500	4,500	47,905
8	กลุ่ม Green Bangkok (ตลาดนัดสีเขียว)	25,600	19,760	17,460	22,020	35,400	47,905	44,431	45,542	39,459	81,567	379,144
9	เครื่องจักรสานหวายคอนตุม (คุณบุบผา)	2,885	2,445	10,600	คินร้าน							15,930
10	กาแปงสุตรโบราณ (คุณใจ)	19,800	14,400	10,600	7,700	10,900	21,900	15,900	22,200	33,360	65,665	222,425
11	น้ำแข็งไสปุยหิมะ (คุณนก)	42,730	150	คินร้าน								42,880
12	กลุ่มบุญนิยมปฐมอโศก	5,500	2,410	คินร้าน								7,910
13	พัฒนายั่งยืนมะพร้าว น้ำหอม (คุณสมภพ)	4,635	4,600	คินร้าน								9,235
14	พัฒนายั่งยืนปุ๋ยหมักอัดเม็ด (คุณสุชิน)	2,710	0	คินร้าน								2,710
15	พัฒนายั่งยืนฝรั่งแป้นสีทอง (คุณสุชิน)	8,000	10,600	11,700	10,500	16,500	22,700	20,200	24,400	21,800	32,410	178,810
16	พัฒนายั่งยืนเห็ดสด ผักสวนครัว (คุณสมบัติ)	3,710	4,530	6,300	7,300	11,100	12,700	11,800	17,900	10,100	19,440	104,880
17	พัฒนายั่งยืนมะเฟืองหวาน ชมพู (คุณประภฤติ)	10,774	3,510	4,350	5,000	13,300	18,400	13,200	21,900	12,560	27,700	130,694
18	พัฒนายั่งยืนฝรั่งไร้เมล็ด (คุณลำารวม)	15,200	10,600	8,200	3,600	5,500	14,800	10,460	10,700	11,928	21,530	91,358
19	พัฒนายั่งยืนกล้วยหอม	10,000	3,700	3,050	3,800	7,000	8,300	14,200	13,320	5,520	4,700	73,590
20	มะนาวปลอดสารพัฒนายั่งยืน (เดือนเพ็ญ)	2,100	4,700	3,600	3,540	15,700	7,900	9,000	11,400	7,600	10,850	76,390
21	พัฒนายั่งยืนไข่ไก่ ไข่เป็ด (คุณไพฑูริย์)	13,300	13,500	15,400	14,900	27,500	28,160	23,940	32,500	30,860	44,220	244,280

สมุดบันทึกการขายรับกลุ่มเครือข่ายตลาดสุขใจ (ต่อ)

ที่	ร้าน/กลุ่ม	ขายรับรวม (บาท)
-----	------------	-----------------

		ธ.ค.53	ม.ค.54	ก.พ.54	มี.ค.54	เม.ย.54	พ.ค.54	มิ.ย.54	ก.ค.54	ส.ค.54	ก.ย.54	รวม
22	พัฒนายังยืนผลไม้แช่อิ่ม น้ำ สมุนไพร (คุณจารุพันธ์)	3,700	2,200	2,995	1,825	4,295	4,130	6,720	9,115	3,010	9,190	47,180
23	พัฒนายังยืนลับประรด (คุณ ประนอม)	11,080	6,460	7,180	8,290	14,780	15,300	18,200	31,000	30,365	44,050	137,505
24	โบราณสถานศิลป์ (คุณถนอม รัตน์)	12,950	7,320	7,680	5,730	5,130	12,185	9,860	14,510	9,910	38,525	113,940
25	ยำข้าวทอดสมุนไพร	7,750	8,500	6,500	4,500	26,600	24,350	22,905	36,350	15,140	53,460	198,305
26	น้องพลอยก๊วยฮ่าย	4,200	5,185	6,430	5,535	11,660	17,870	16,261	23,210	14,130	34,180	133,476
27	ลูกกลางขนมไทย (คุณว รินทร์)	5,140	4,255	5,600	6,840	29,950	18,528	16,265	25,790	13,010	34,990	160,368
28	เจ้เนียร์กล้วยนี้	2,040	2,460	3,800	5,200	8,300	6,190	9,070	10,000	3,900	19,200	50,960
29	ผลิตภัณฑ์สวน	11,040	6,505	5,470	540	11,225	7,880	11,230	4,650	คืนร้าน		58,540
30	กรีนการ์เด็น	5,920	6,765	3,305	7,295	11,600	12,406	5,608	6,295	3,855	8,630	71,679
31	ป่าแหวน ปลาตะเพียนไร้ก้าง	11,000	9,200	3,540	7,870	22,970	16,140	13,180	17,190	9,800	34,300	145,190
32	เห็ดปลอดสาร (คุณณัฐดนัย)	3,580	3,900	2,130	7,700	12,700	31,551	20,198	26,690	17,335	28,445	154,229
33	ขนมบัวป็นมะพร้าวอ่อน	3,950	3,320	2,410	2,650	5,910	6,210	7,710	9,470	9,000	23,730	57,180
34	ตุ๊กตาเด็กอ่อน	7,450	5,590	3,510	1,960	8,410	6,180	6,900	9,400	5,550	62,130	100,780
35	สตรีและเยาวชนกระทุ้มลิ้ม	2,010	1,040	3,330	2,443	8,245	11,125	8,425	5,725	4,620	16,225	54,763
36	ข้าวเม่าทอด (คุณจันทิมา)	3,550	3,460	1,760	1,300	5,700	7,765	5,504	7,620	4,580	6,100	47,339
37	โอบุราณศิลป์ (คุณชนิษฐา)	10,302	6,696	4,128	ลา	10,084	10,062	7,300	7,427	7,067	32,193	95,259
38	ผักอติ่ม		3,860	7,588	4,305	2,835	คืน					18,588
39	ร้านเชื่อมใจ		2,000	3,270	3,600	9,200	10,710	11,000	12,000	8,760	15,500	66,840
40	ผ้าบาติกคุณน้อง			7,260	9,650	12,940	13,900	15,690	22,730	12,290	43,670	99,710
41	ข้าวโพดนึ่งคุณหญิง			4,296	4,214	11,185	15,804	17,005	20,754	14,590	25,460	113,308
42	ผลิตภัณฑ์ถ่านไม้ไผ่			4,835	6,250	16,250	9,270	11,315	9,025	10,480	35,092	102,517
43	ผักสวนครัวคลองใหม่			1,920	3,540	3,689	3,370	2,405	2,050	1,640	4,600	23,214
44	สุดยอดกาแฟสด				2,400	13,900	12,420	17,035	22,260	14,810	44,426	127,251
45	สายใยต้นกล้า จ.กาญจนบุรี					10,355	13,790	43,450	44,155	52,810	124,755	289,315
46	ศูนย์บางแก้วสมุทรสงคราม					5,000	23,579	42,240	39,980	27,625	49,522	187,946
47	ศูนย์เรียนรู้พี่น้อง2ตำบล					2,130	21,005	16,215	34,137	29,888	47,472	150,847

สมุดบันทึกการขายรับกลุ่มเครือข่ายตลาดสุขใจ(ต่อ)

ที่	ร้าน/กลุ่ม	ขายรับรวม (บาท)
-----	------------	-----------------

		ธ.ค.53	ม.ค.54	ก.พ.54	มี.ค.54	เม.ย.54	พ.ค.54	มิ.ย.54	ก.ค.54	ส.ค.54	ก.ย.54	รวม
48	ผักปลอดสารบุญเฮียง						5,900	9,040	12,600	10,900	17,800	56,240
49	น้ำตาลสดแม่เล็ก						26,575	16,215	17,297	9,955	14,500	67,245
50	แป้งค้ำพพร						800	3,660	4,840	4,340	9,270	14,410
51	หัตถกรรมเป่าแก้ว							4,000	2,350	300	คืน	6,650
52	ผลิตภัณฑ์เกษตรฝั่ง							5,360	31,250	6,400	47,690	90,700
53	ขนมหวานบ้านแปด							6,500	14,200	1,800	คืน	16,000
54	หอยทอด								12,400	21,635	52,050	86,085
55	น้ำตาลโตนด								8,960	9,000	16,540	34,500
56	ของดีสวนสามพราน									9,645	41,790	51,435
57	ข้าวห่อใบบัว									8,000	33,600	41,600
58	ข้าวกล้องฟุ้งกุลา									17,700	50,050	67,750
59	หมี่กะทิ									5,760	27,600	33,360
60	ข้าวฮางศรีวิสุทธ์										28,800	28,800
61	น้ำพริกแม่จิม										43,420	43,420
62	ชาสมุนไพรขุนช้าง										33,600	33,600
63	แกงเห็ดป่าตุ๋น										40,000	40,000
64	ข้าวสหกรณ์สุรินทร์										52,230	52,230
65	ขนมเบื้องโบราณ										8,500	8,500

วัน/เดือน/ ปี	หลักสูตร	วิทยากร	กลุ่มผู้ อบรม/ คน	จุดมุ่งหมาย	การ ประเมินผล	ข้อเสนอแนะ	กิจกรรม	การติดตามผล
------------------	----------	---------	-------------------------	-------------	------------------	------------	---------	-------------

ภาคผนวกที่ 8 : ปฏิทินถ่ายทอดองค์ความรู้

27/11/53	การปลูกผักอินทรีย์และวิถีเกษตรธรรมชาติ	นายพัฒน์พงษ์ บุญเลิศ 087-1207679	30	ให้ความรู้เรื่องการปลูกผักอินทรีย์และวิถีเกษตรธรรมชาติ	-ประเมินความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมอบรม	-ความเห็นผู้เข้าร่วมอบรม	-ฟังบรรยาย -รับเอกสาร -อื่นๆ	-หลังจาก 1 เดือน ติดตามผล การนำไปใช้
9/01/54	เรื่องผักข้าวต้อนมะเร็ง	นางทิวาพร ศรีวรกุล 081-8572500	30	ให้ความรู้เรื่องประโยชน์ของผักข้าวต้อนกับการรักษาโรคมะเร็ง	-ประเมินความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมอบรม	-ความเห็นผู้เข้าร่วมอบรม	-ฟังบรรยาย -รับเอกสาร -อื่นๆ	-หลังจาก 1 เดือน ติดตามผล การนำไปใช้
27/03/54	พืชสมุนไพรกับการป้องกันแมลงศัตรูพืช	รศ.ดร.สุรพล วิเศษสรรค์	30	ให้ความรู้เรื่องพืชสมุนไพรกับการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช	-ประเมินความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมอบรม	-ความเห็นผู้เข้าร่วมอบรม	-ฟังบรรยาย -รับเอกสาร -อื่นๆ	-หลังจาก 1 เดือน ติดตามผล การนำไปใช้
30/04/54	การปลูกผักคอนโต	รศ.ดร. อรรควุฒิ ทักศน์สองชั้น 081-4411219	30	ให้ความรู้เรื่องการปลูกพืชผักไว้บริโภคเอง ตามบ้านที่ไม่มีพื้นที่เพาะปลูก	-ประเมินความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมอบรม	-ความเห็นผู้เข้าร่วมอบรม	-ฟังบรรยาย -รับเอกสาร -อื่นๆ	-หลังจาก 1 เดือน ติดตามผล การนำไปใช้
28/05/54	ภัยของสารเคมีตกค้างมีผลกระทบต่อระบบต่างๆของร่างกายอย่างไร	ดร. สราวุฒิ รุ่งเมฆารัตน์ 085-1363449	30	ให้ความรู้เรื่องภัยของสารเคมีตกค้างมีผลกระทบต่อระบบต่างๆของร่างกายอย่างไร	-ประเมินความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมอบรม	-ความเห็นผู้เข้าร่วมอบรม	-ฟังบรรยาย -รับเอกสาร -อื่นๆ	-หลังจาก 1 เดือน ติดตามผล การนำไปใช้
25/06/54	เกษตรสิ่งแวดล้อมการทำน้ายาเอนกประสงค์	นายพัฒน์พงษ์ บุญเลิศ 087-1207679	30	ให้ความรู้เรื่องการทำน้ายาเอนกประสงค์	-ประเมินความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมอบรม	-ความเห็นผู้เข้าร่วมอบรม	-ฟังบรรยาย -รับเอกสาร -คู่มือสาริต -ฝึกปฏิบัติ -อื่นๆ	-หลังจาก 1 เดือน ติดตามผล การนำไปใช้

30/07/54	ถังหมักแก๊สหุงต้มชีวภาพจากเศษอาหารในครัวเรือน	นายสังเวียน เอกจีน 089-8375230	30	ให้ความรู้เรื่องการทำถังหมักแก๊สและวิธีการปฏิบัติเศษอาหารที่เหลือจากการบริโภค	ประเมินความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมอบรม	ความเห็น ผู้เข้าร่วมอบรม	-ฟังบรรยาย -รับเอกสาร -คู่มือ -ฝึกปฏิบัติ -อื่นๆ	-หลังจาก 1 เดือน ติดตามผล การนำไปใช้
27/08/54	การจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว	ดร.อภิรดี อุทัยรัตน์กิจ 081-16990955	30	ให้ความรู้เรื่องการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต	-ประเมินความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมอบรม	-ความเห็น ผู้เข้าร่วมอบรม	-ฟังบรรยาย -รับเอกสาร -อื่นๆ	-หลังจาก 1 เดือน ติดตามผล การนำไปใช้

ภาคผนวกที่ 9 : สื่อ/ประชาสัมพันธ์

9.1 ข่าวเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ / เคเบิลทีวี / Clip Video on net

- 1.) CH.NBT – ข่าวเช้า / เวลา 06.37 น./ วันที่ 24 พ.ย.53
- 2.) CH.TNN24 – News Variety / เวลา 14.31 น. / วันที่ 24 พ.ย.53
- 3.) CH.9 – รายการสโมสรสุขภาพ / เวลา 09.10 น. / วันที่ 25 พ.ย.53
- 4.) TNN24 – รายการสุดสัปดาห์กับลัดดาชุบชัย / เวลา 19.35 น. / วันที่ 26 ธ.ค.53
- 5.) TNN2 – รายการตามรอยเศรษฐกิจพอเพียง (สัมภาษณ์คุณอรุช – สอนสามพราน) / เวลา 23.30 น. / วันที่ 24 ธ.ค.53
- 6.) TNN2 – รายการตามรอยเศรษฐกิจพอเพียง (สัมภาษณ์คุณอรุช – สอนสามพราน) / เวลา 23.30 น. / วันที่ 31 ธ.ค.53
- 7.) TNN2 – รายการตามรอยเศรษฐกิจพอเพียง (สัมภาษณ์คุณทิวาพร – ศูนย์กสิกรรมธรรมชาติท่ามะขาม) / เวลา 23.30 น. / วันที่ 7 ม.ค.54
- 8.) TNN2 – รายการตามรอยเศรษฐกิจพอเพียง (สัมภาษณ์คุณขอบฟ้า – ปฐมอโศก) / เวลา 23.30 น. / วันที่ 14 ม.ค.54
- 9.) TNN2 – รายการตามรอยเศรษฐกิจพอเพียง (สัมภาษณ์คุณขอบฟ้า – ปฐมอโศก) / เวลา 23.30 น. / วันที่ 21 ม.ค.54
- 10.) Clip Video on Net สำนักข่าวแห่งชาติ (NNT)
- 11.) ETV (โทรทัศน์เพื่อการศึกษา – กระทรวงศึกษาธิการ)
- 12.) CH.3 รายการเจ็บบ้อมพาเที่ยว
- 13.) CH.5 รายการครอบครัวवाल
- 14.) CH.5 รายการตลาดสดสนามเป้า

9.2 ข่าวเผยแพร่ทางสื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือพิมพ์ และนิตยสารต่างๆ)

- 1) มติชน (กรอบบ่าย) 4 ก.พ. 54 / ประชาชื่น
- 2) มติชน 4 ก.พ. 54 / ประชาชื่น
- 3) โพสต์ทูเดย์ 4 ก.พ.54 / กิน ตีม
- 4) กรุงเทพธุรกิจ 27 ม.ค.54 / จุดประกาย
- 5) ผู้จัดการ 360° รายสัปดาห์ 7-13 ก.พ.54 / Taste
- 6) เดลินิวส์ 4 ม.ค. 54 / ภูมิภาค
- 7) โพสต์ทูเดย์ 17 ธ.ค.53 / Magazine

- 8) กรุงเทพธุรกิจ 13 ธ.ค.53 / Daily Market
- 9) ประชาชาติธุรกิจ 2-5 ธ.ค.53 / ท่องเที่ยว-บริการ
- 10) ผู้จัดการ 360° รายสัปดาห์ 20 พ.ย.-5 ธ.ค.53 / เรดาร์สังคม 360°
- 11) เดลินิวส์ (กรอบบ่าย) 28 พ.ย.53 / โลกหลากสี
- 12) เดลินิวส์ 28 พ.ย.53 / โลกหลากสี
- 13) ไทยรัฐ (กรอบบ่าย) 23 พ.ย.53 / วิทยาการ-เกษตร
- 14) ไทยรัฐ 23 พ.ย.53 / วิทยาการ-เกษตร
- 15) เกษตรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มกราคม-กุมภาพันธ์ 2554
- 16) อสท. มกราคม 2554
- 17) หญิงไทย มกราคม 2554
- 18) สร้างเงินสร้างงาน มกราคม 2554
- 19) สกุลไทย 11 มกราคม 2554
- 20) เทียวรอบโลก มกราคม 2554
- 21) ช่องทางทำมาหากิน 2554
- 22) BEING BANGKOK ธันวาคม 2553
- 23) อสท. กุมภาพันธ์ 2554
- 24) นิตยสาร HERB for HEALTH กุมภาพันธ์ 2554
- 25) ผู้จัดการ 360° รายสัปดาห์ 10-16 ม.ค.54 / สังคมธุรกิจ
- 26) ไทยรัฐ (กรอบบ่าย) 8 ม.ค.54
- 27) แนวหน้า 7 ม.ค.54 / เกษตร-สิ่งแวดล้อม
- 28) ประชาชาติธุรกิจ 3-5 ม.ค.54 / สังคม
- 29) โพสต์ทูเดย์ 28 ธ.ค.53 / ภูมิภาค
- 30) ไทยโพสต์ 23 ธ.ค.53 / ธุรกิจบริการ
- 31) บ้านเมือง 22 ธ.ค.53 / ภูมิภาค
- 32) ข่าวสด (กรอบบ่าย) 20 ธ.ค.53 / สังคม
- 33) ข่าวสด 20 ธ.ค.53 / สังคม
- 34) สยามรัฐ 20 ธ.ค.53 / ข่าวสังคม
- 35) มติชน 18 ธ.ค.53 / สังคม
- 36) ไทยโพสต์ 13 ธ.ค.53 / X-CITE / ธุรกิจ บริการ
- 37) ข่าวสด (กรอบบ่าย) 9 ธ.ค.53 / สังคม
- 38) ข่าวสด 9 ธ.ค.53 / สังคม
- 39) สยามรัฐ 4 ธ.ค.53 / สังคมสยามรัฐ

- 40) แนวหน้า 4 ธ.ค.53 / ภาพ-ข่าวสังคม
- 41) กรุงเทพธุรกิจ 3 ธ.ค.53 / จุดประกาย
- 42) โพสต์ทูเดย์ 3 ธ.ค.53 / สังคม
- 43) มติชน (กรอบบ่าย) 2 ธ.ค.53 / สังคม
- 44) มติชน 2 ธ.ค.53 / สังคม

9.3 ข่าวเผยแพร่ทางเว็บไซต์

- | | | |
|-----|---|---|
| 1. | www.greenlattes.com | เที่ยวตลาดสุขใจ |
| 2. | www.dailynews.co.th | ตลาดสุขใจ ความสุขบนความพอเพียง |
| 3. | www.anywheremagazine.com | “ตลาดสุขใจ” ทางเลือกใหม่ของคนรักสุขภาพ |
| 4. | www.oknation.net | ชวนเที่ยวตลาดสุขใจ |
| 5. | www.manager.co.th | สวนสามพรานแถลงเปิดตลาดสุขใจ |
| 6. | http://thainews.prd.go.th | รายงานพิเศษ: ตลาดสุขใจ แหล่งสินค้าเกษตรอินทรีย์... |
| 7. | http://thainews.prd.go.th | นักวิจัย ร่วมผลักดันตลาดสุขใจ ... |
| 8. | http://thainews.prd.go.th | ประมุขชาวทั่วไปนักวิจัยร่วมผลักดันตลาดสุขใจ |
| 9. | www.mcot.net | คลิปวิดีโอรายการสโมสรสุขภาพ |
| 10. | http://thailandcoop.blogspot.com | สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตอบคำถามออนไลน์
นครปฐม สวนสามพราน โรสกาเด็นฯ
แถลงข่าว เปิดตลาดสุขใจ |
| 11. | http://76.nationchannel.com | งานแถลงข่าวเปิดตลาดสุขใจ |
| 12. | www.cai.ku.ac.th | “ตลาดสุขใจ”โรสการ์เด็นฯแวะจุดเดียวเที่ยวชิม |
| 13. | http://prachachat.net | ข้อสรุป |
| 14. | www.ryt9.com | เปิดตลาดสุขใจ |
| 15. | www.bangkokbiznews.com | ทางเลือกที่ตลาดสุขใจ |

ภาคผนวกที่ 10 : ชุดความรู้ประกอบการอบรม

ผักขำ

Momordica cochinchinensis (Lour.) Spreng.

อยู่ในวงศ์แตงกวาและมะระคือวงศ์ Cucurbitaceae

ชื่อเรียกอื่นคือ ขี้กาเครือ (ปัตตานี) ผักขำ (ตาก ภาคเหนือ) มะขำ (แพร่) แก๊ก

(Gac เวียดนาม) Baby Jackfruit, Spiny Bitter Gourd, Sweet Gourd, และ Cochin-chin Gourd

ผักขำ มีถิ่นกำเนิดในประเทศจีน พม่า ไทย ลาว บังกลาเทศ มาเลเซียและฟิลิปปินส์ เป็นพืชที่ชาวเวียดนามใช้ประกอบอาหารมาก ในชนบทมีปลูกกันเกือบทุกบ้านเรือนผักขำเป็นไม้เถาเลื้อยพัน มีมือเกาะ ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงแบบสลับ ใบรูปหัวใจหรือรูปไข่ กว้างยาวเท่ากันประมาณ ๖-๑๕ เซนติเมตร ขอบใบหยักเว้าลึกเป็นแฉก ๓-๕ แฉก ดอกเป็นดอกเดี่ยวพบที่ซอกใบ ต้นแยกเพศอยู่คนละต้น กลีบดอกสีขาวแกมเหลือง ตรงกลางมีสีน้ำตาลแกมม่วง ใบประดับมีขน ผลอ่อนมีสีเขียวอมเหลือง เจริญได้เองโดยไม่ต้อง ถูกผสม เมื่อผลสุกจะมีสีแดง ขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ดหรือแยกรากปลูก ผักขำ เริ่มมีดอกหลังแยกรากปลูกประมาณ ๒ เดือน เริ่มผลิดอกราวเดือนพฤษภาคมและให้ดอกจน ถึงราวเดือนสิงหาคม ผลสุกใช้เวลาประมาณ ๒๐ วัน และใน ๑ ฤดูกาลจะเก็บเกี่ยวผลผักขำ ได้ ๓๐-๖๐ ผล โดยเก็บผลสุกได้ตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ผลของผักขำ มี ๒ ชนิด ผลยาวมีขนาดยาว ๖-๑๐ เซนติเมตร ส่วนผลกลมยาว ๔-๖ เซนติเมตร เปลือกผลอ่อนสีเขียวมีหนามถี่ เปลี่ยนเป็นสีส้มแก่หรือแดงเมื่อผลสุก แต่ผลหนักตั้งแต่ ๐.๕-๒ กิโลกรัม

เยื่อเมล็ดของผักขำ มีปริมาณบีตาแคโรทีนมาก กว่าแครอท ๑๐ เท่า มีไลโคพีนมากกว่ามะเขือเทศ ๑๒ เท่า และมีกรดไขมันขนาดยาวประมาณร้อยละ ๑๐ ของมวล การกินบีตาแคโรทีนจากผักขำพบว่าดูดซึมในร่างกายได้ดีเพราะละลายได้ในกรดไขมันดังกล่าว ในงานวิจัยในประเทศเวียดนาม พบว่าเด็กในกลุ่มมีปริมาณบีตาแคโรทีนและไลโคพีนในพลาสมาสูงขึ้น และกลุ่มที่มีปริมาณความเข้มข้นของเฮโมโกลบินต่ำมีความเข้มข้น เพิ่มขึ้นด้วย จึงแนะนำให้ผู้มีเลือดจางกินข้าวหุงเยื่อเมล็ดผักขำสุกด้วย ปัจจุบันมีผู้นำเยื่อเมล็ดนี้ผลิตเป็นเครื่องดื่มอาหารเสริมจำหน่ายในต่างประเทศไลโคพีนเป็นสารกลุ่มแคโรทีนอยด์ พบได้ในผักและผลไม้บางชนิด ทำหน้าที่เป็นรงควัตถุรวบรวมแสงให้แก่พืช และป้องกันพืชผักจากออกซิเจนโมเลกุลเดี่ยว (อนุมูลอิสระ) และแสงที่

จำเกินไป การกินไลโคพีนที่มีฤทธิ์ต้านออกซิเดชันได้รับการพิสูจน์จากวงการแพทย์ว่ามีผลลดความเสี่ยงของการเกิดโรคหลอดเลือดหัวใจ โรคมะเร็งต่อมลูกหมาก มะเร็งปอด และมะเร็งกระเพาะอาหาร เนื่องจากเห็ดเมลิ็ดฟักข้าว มีไลโคพีน มากกว่าผลไม้อื่นๆ ทุกชนิด จึงถือว่าเป็นอาหารต้าน มะเร็ง ที่ ดี ที่ สุ ด ชนิด หนึ่ง จาก ฤทธิ์ ของ ไลโคพีน

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นพบว่า ขณะนี้มีหลายประเทศนำฟักข้าวมาพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมการผลิต เป็นผลิตภัณฑ์เสริม สุขภาพหรือเครื่องสำอางราคาแพง ผลการศึกษาฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระในส่วนต่างๆของฟักข้าวพบว่า ปริมาณสารไลโคพีนในกลุ่มเบต้าแคโรทีนของเห็ดหุ้มเมลิ็ดฟักข้าวสุกมีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระสูง และได้มีพัฒนาตำรับเครื่องสำอางชะลอความแก่ โดยใช้สารสกัดเห็ดหุ้มเมลิ็ดฟักข้าว มีประสิทธิภาพการลดรอยเหี่ยวย่นได้ดี

ไลโคพีน/กรัม น้ำหนัก ผล	เนื้อผล	เห็ดเมลิ็ด
บีตาแคโรทีน	22.1	101
ไลโคพีน	0.9	380

ผลไม้	ปริมาณไลโคพีน ไมโครกรัม/กรัม น้ำหนักผล
มะเขือเทศสุก	31
แตงโม	41
ฝรั่ง	54
ส้มโอ	33.6
เห็ดเมลิ็ดฟักข้าว	380

100 กรัม น้ำหนัก สัดส่วนที่กิน ได้	กรัม				มิลลิกรัม			
	มวล แห้ง	ใย อาหาร	น้ำตาล	โปรตีน	วิตามิน ซี	บีตา แคโร ทีน	แคลเซียม	เหล็ก
ผลอ่อนพีค ข้าว	7	1.03	1.8	0.94	0.04	91	23	0.34

ที่มาข้อมูล : หมอชาวบ้าน คอลัมน์: บทความพิเศษ โดย รศ.ดร.สุชาติพ ภูมิประวัดี

บรรยายโดย นางทิวาพร ศรีวรกุล 09/01/54

การปลูกผักคอนโด

หนึ่งในสิบของชีวิตของมนุษย์ผลิตเพลินอยู่กับการกิน สี่ในสิบสุขสงบด้วยกานนอน ส่วนที่เหลือหมกมุ่นอยู่กับการทำงาน “นี่คือชีวิต” หากมนุษย์เราเจียดเวลาเพียงอีกหนึ่งในสิบของชีวิตหาความสุขให้กับตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยว ออกกำลังกายและการเลี้ยงสัตว์ ถึงเวลาแล้วที่เราจะให้เวลากับตนเองความสุขส่วนตัวหากิจกรรมเล็กน้อยโดยมีทางเลือกใหม่เป็นการปลูกผักปลอดภัยไว้เป็นทั้งไม้ประดับที่สามารถรับประทานได้ซึ่งเหมาะสมสังคมในเมืองและยังเป็นการช่วยเพิ่มอากาศที่บริสุทธิ์ ลดมลพิษที่ก่อให้เกิดภาวะโลกร้อน ยิ่งใน

สภาพปัจจุบันอากาศที่ร้อนจัดกว่าปกติทำให้ปริมาณผักที่ออกสู่ตลาดลดลง ประกอบกับสินค้าเกษตรบางชนิดผ่านพ่อค้าคนกลาง หลายคนทำให้ราคาสูงขึ้น การปลูกผักคอนโดนั้นจึง เป็นทางเลือกหนึ่งที่ได้ผลกำไรให้กับชีวิต ทำให้ลดค่าใช้จ่าย ทำให้สุขภาพแข็งแรงและจิตใจแจ่มใส ได้การเรียนรู้ใหม่ๆ มีเวลาที่จะทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และเป็นการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยไม่รู้ตัว

ปัจจุบันผู้คนในเมืองหลวงต่าง ๆ ส่วนใหญ่มักจะอาศัยอยู่ในรูปแบบของคอนโดมีเนียม, อพาร์ทเมนท์, แมนชั่น ฯลฯ ซึ่งการอาศัยอยู่แบบนี้มีพื้นที่จำกัดและไม่มีบริเวณที่ดินเพียงพอสำหรับเพาะปลูก นอกจากบางแห่งอาจจะมีระเบียงเพียงเล็กน้อยเท่านั้นดังนั้นลักษณะของ "สวน" ที่จะเหมาะสำหรับครอบครัว ที่มีพื้นที่อยู่อาศัยจำกัด ควรที่จะไม่ต้องเน้นเรื่องการปลูกลงดิน หรือที่เราเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "ผักคอนโด" หรือ "สวนครัวกระถาง"

การปลูกผักคอนโดหรือการปลูกผักสวนครัวกระถางหมายถึง การปลูกผักพื้นที่จำกัด ปรับแนวคิดที่ว่า การปลูกผักมีพื้นที่มากมายและต้องเป็นเกษตรกรจึงจะทำได้ คนอยู่บนตึกไม่มีพื้นที่ทำเพาะปลูกได้ อาศัยอยู่ไปวันๆ ความคิดข้างต้นของคนอยู่บนตึกจริงๆแล้วก็ไม่ผิด แต่ส่วนใหญ่ที่จะเลือกซื้อต้นไม้มาปลูกจะเป็นพวกไม้ดอกไม้ประดับในกระถางที่มีความสีสันสวยงามและกลืนส่วนหนึ่งสิ้นหวังหรือหดกับการนั่งดูต้นไม้ที่เขาเฝ้าทะนุถนอมเหี่ยวเฉาค่อยๆตายไปที่ละต้นสองต้น (แม้ว่าจะซื้อมาชดเชยได้ก็ตาม) อาจจะเป็นสาเหตุทำให้คนที่อยู่ในห้องที่มีพื้นที่จำกัด ไม่คิดที่จะเพิ่มพื้นที่สีเขียวก็เป็นได้ ทำให้ไม่เคยคิดถึงไม้ประดับที่รับประทานได้ที่เติบโตง่ายกว่าไม้ดอกไม้ประดับทั่วไปก็ตาม

การเลือกผักที่จะปลูก ควรเลือกปลูกผักที่ใช้บ่อย ดูแลรักษาง่ายไม่ยุ่งยาก เพื่อให้สามารถ เก็บผักรับประทานได้ และควรเป็นผัก ที่สมาชิกในบ้านชอบ ปลูกง่าย เช่น ผักชี ผักชีฝรั่ง คื่นช่าย ตะขอย ผักกาดเขียวปลี ตะไคร้ กะเพรา แมงลัก โหระพา สารระแหง พริก เป็นต้น ซึ่งผักจำพวกนี้มีอายุในการ เก็บเกี่ยวไม่นาน

การปลูกก็ทำได้ง่ายๆ คือการใช้ปลูกแบบทั่วไปแต่เปลี่ยนจากพื้นดินเป็นการปลูกในกระถางหรืออาจจะใช้วัสดุที่เหลือใช้มาเป็นวัสดุในการปลูกเช่นกระเช้า ยางรถยนต์

ถึงเวลาแล้วหรือยังที่จะให้เวลาให้กับตนเองเพิ่มขึ้นอีกเพียงหนึ่งในสิบของชีวิต กับการหาความสุขส่วนตัวยามว่างกับครอบครัวแทนการเดินทางศูนย์การค้าหรือช้อปปิ้งเปอร์มาเก็ต ด้วยการทำกิจกรรมเล็กๆน้อยๆจากหลายๆ

ทางเลือกมาเป็นการสร้างพื้นที่สีเขียวลดโลกร้อนเป็นการปลูกผักปลอดภัยไว้เป็นทั้งดอกและไม้กินได้ซึ่งสามารถทำได้ไม่ว่าจะอยู่บ้านเดี่ยวพื้นที่แคบๆ ทาวน์เฮาส์ แฟลต หรือคอนโดก็สามารถทำได้ แต่สำหรับผู้ที่ไม่มีพื้นที่กว้างขวางก็สามารถนำหลักการดังกล่าวนี้ไปปรับประยุกต์ใช้ให้สะดวกยิ่งขึ้นได้

ดังนั้น ความเป็นไปได้ในการปลูกผักในพื้นที่แคบๆ(ปลูกผักคอนโด)สร้างพื้นที่สีเขียวแทนการปลูกไม้ประดับที่กินไม่ได้ ความเป็นไปได้มากเพียงแต่ชุมชนเมืองคนที่อยู่บนตึกต้องเปลี่ยนความคิดที่ว่าไม่ได้มีความรู้เรื่องการเกษตรจะทำได้อย่างไรแล้วทำไมห้องอื่นๆเขายังไม่ประดับกระถางได้สวยงามเขาก็ไม่มีความรู้เช่นกัน ความผิดพลาดและความเสียหายจากการที่พืชผักโตช้า บางครั้งก็ตายก่อนกำหนดไม่ใช่เรื่องเลวร้ายอย่างน้อยเราก็ได้ความเพลิดเพลินกับการค่อยๆจากไปของผัก โดยไม่รู้ตัวด้วยความตั้งใจจริงการเริ่มปลูกใหม่ปรับเปลี่ยนวิธีการดูแลผักที่ปลูกใหม่หรือเปลี่ยนชนิดของพืชผักใหม่ เราก็จะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆด้วยความสุขใจ

บรรยายโดย รศ.ดร.อรรควุฒิ ทัศนสงฆ์ 30/04/54

ภัยของสารเคมีตกค้างมีผลกระทบต่อระบบร่างกายต่างๆ อย่างไร

การใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชให้มีประสิทธิภาพ

- มีการระบาดอย่างรุนแรงของศัตรูพืช
- สามารถลดปริมาณการระบาดของศัตรูพืชได้อย่างรวดเร็ว
- เป็นวิธีการที่ง่าย เกษตรกรสามารถปฏิบัติได้เอง
- ให้ประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดได้ทันต่อการระบาด
- ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการถูก และประหยัด
- ให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

การใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชให้มีประสิทธิภาพ

1. ต้องทราบชนิดของศัตรูพืชและกำหนดเวลาการใช้ให้เหมาะสม
2. ต้องใช้ปริมาณและชนิดของสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชให้ถูกต้อง
3. ต้องเลือกใช้วิธีการที่มีประสิทธิภาพ
4. ต้องทราบสภาพดินฟ้าอากาศที่จะทำการใช้สาร

อันตรายจากการใช้สารเป็นพิษ

1. พยายามหลีกเลี่ยงการใช้สารเป็นพิษเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ
2. ควรศึกษาให้เข้าใจถึงอันตรายและวิธีการใช้สารเคมีแต่ละชนิด
3. ใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ เพื่อการป้องกันอันตรายขณะที่มีการทำงานหรือเกี่ยวข้องกับสารเคมี
4. ควรมีการตรวจสุขภาพ สำหรับผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับสารเคมีอย่างน้อยปีละครั้ง
5. หลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้บริเวณที่มีการใช้สารเคมีเพื่อป้องกันสารเป็นพิษเข้าสู่ร่างกายทางปาก จมูก และผิวหนัง
6. เมื่อมีการใช้สารเคมี ควรอ่านฉลากกำกับโดยตลอดให้เข้าใจก่อนใช้ และต้องปฏิบัติตามคำเตือนและข้อควรระวังโดยเคร่งครัด
7. อย่าล้างภาชนะบรรจุสารเคมีหรืออุปกรณ์เครื่องฟ่นยาลงไปใ้ในแม่น้ำ ลำธาร บ่อ คลอง ฯลฯ
8. ภาชนะบรรจุสารเคมีเมื่อใช้หมดแล้วให้ทำลายและฝังดินเสีย
9. ให้ความร่วมมือกับทางราชการในการควบคุมตลอดจนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

การดูดซึมของสารพิษทางระบบทางเดินอาหาร

1. การปนเปื้อนในอาหารหรือน้ำ
2. การกินยาเกินขนาด
3. จากอุบัติเหตุในเด็กหรือการแพ้
4. สารอินทรีย์ที่เป็นกรด ถูกดูดซึมบริเวณกระเพาะอาหาร
5. สารที่เป็นเบส ถูกดูดซึมบริเวณลำไส้เล็ก
6. สัมผัสสารพิษชนิดต่างๆ
7. สารพิษแพร่เข้าสู่กระแสโลหิตได้อย่างรวดเร็ว

ผลกระทบที่รุนแรงต่อระบบของร่างกาย

1. เมื่อสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเข้าสู่ร่างกาย และจะส่งผลกระทบต่อระบบในร่างกายทั้งหมด
2. เลือดจะพาสารเคมีเข้าสู่ทุกส่วนของร่างกาย และจะส่งผลต่อ ตา หัวใจ ปอด กระเพาะอาหาร ลำไส้ ตับไต กล้ามเนื้อ สมอง และประสาท
3. อาการที่เกิดจากการได้รับพิษจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่อระบบต่าง ๆ ของร่างกายจะมีอาการเป็นพิษมากหรือน้อย และรวดเร็วเพียงใด
4. ขึ้นอยู่กับชนิดของสารเคมี เวลาที่สัมผัส ปริมาณหรือความเป็นพิษของสารเคมีนั้นว่ารุนแรงมากน้อยเพียงใด
5. สารเคมีกำจัดศัตรูพืชจำนวนมากมีอันตรายต่อระบบสมองและประสาทมาก
6. อาการบางอย่างของโรคเนื้อเยื่อทางสมองที่มีสาเหตุมาจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อให้เกิด
7. ปัญหาทางด้านความทรงจำอย่างรุนแรง สมาธิสั้นและทำสมาธิยาก บุคลิกภาพเปลี่ยนไป การเป็นอัมพฤกษ์ อัมพาต เป็นลม หมดสติ และอาจมีอาการสาหัส
8. ร่างกายใช้ดับในการขจัดสารพิษที่เข้าสู่ร่างกายให้มีพิษน้อยลง
9. ต้องทำหน้าที่อย่างหนักในการขจัดสารพิษ หากร่างกายได้รับสารพิษเข้าไป และเป็นประจำก็สามารถทำอันตรายต่อตับในระยะยาว
10. ตับอักเสบและมะเร็ง
11. การอาเจียน ปวดท้อง ท้องเสียเป็นอาการทั่วไปของการได้รับพิษของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

12. การได้รับพิษเป็นระยะเวลาาน อาจจะมีผลต่อกระเพาะอาหารที่รุนแรงมากขึ้น หลายคนที่ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชติดต่อกันเป็นเวลานานหลายปี มักกินอาหารลำบาก แม้ว่าจะเป็นอาหารปกติทั่วไป
13. เฉพาะคนที่กินสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเข้าไปไม่ว่าจะโดยบังเอิญหรือตั้งใจ กระเพาะอาหารจะถูกทำลายเป็นอย่างมากและสารเคมีจะซึมผ่านผนังกระเพาะอาหารเข้าสู่ส่วนอื่น ๆ ของร่างกายต่อไปด้วย

อาการพิษเนื่องจากการใช้สารเคมี กลุ่ม*ออร์กาโนคลอรีน* ผู้ได้รับสารเคมีจะอาเจียน ท้องร่วง รู้สึกเฟื้อนที่ริมฝีปาก ลิ้น และหน้า เปื้ออาหาร ซึ่พจรเต้นผิดปกติ ปวดศีรษะ เจ็บคอ อ่อนเพลีย มีอาการคัน (บริเวณคอ ศีรษะ หน้าตา) มีมึนง ชัก เป็นอัมพาต บางส่วนหมดสติ เสียชีวิตได้

ออร์กาโนฟอสฟอรัส ออกฤทธิ์โดยการยับยั้งการทำงานของเอนไซม์โคลีนเอสเตอเรสที่ควบคุมการทำงานของระบบประสาทในร่างกาย หากได้รับพิษร่างกายจะอ่อนแอ มีมึนง ใจสั่น วิงเวียน และตาพร่า เมื่อมีอาการรุนแรง ใจเต้นเร็ว คลื่นไส้ อาเจียน ปวดเกร็งเป็นตะคริวที่ท้อง ท้องเสีย กล้ามเนื้อตึงกระตุกที่บริเวณใบหน้า เหนื่อยหอบ น้ำตาและน้ำลายไหลมาก เหงื่อออกมาก กล้ามเนื้อหน้าท้อง แขนและขาสั่นกระตุก ตามัว ม่านตาดำหดเล็กลง หมดสติ และหายใจขัด หายใจช้าลง และเสียชีวิต

กลุ่มไพรีทรอยด์สังเคราะห์ ผู้ที่ได้รับสารจะมีอาการคัน ผื่นแดง บางรายมีอาการจาม คัดจมูก โดยเฉพาะในรายที่เคยเป็นหืด หอบ เมื่อสูดหายใจเอาสารเคมีนี้เข้าไปจะแสดงอาการหอบ ปრაกฏขึ้นมา ได้รับสารเข้าไปในจำนวนมากๆจะมีอาการชักกระตุก กล้ามเนื้อกระตุก และสุดท้ายจะเป็นอัมพาต

บรรยายโดย ดร.สรารุณี รุ่งเมฆา 28/05/54

การทำการประยุกต์ใช้น้ำหมักชีวภาพ

EM ย่อมาจาก Effective Microorganisms หมายถึง กลุ่มจุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่ง ศ.ดร.เทรูโอะ ฮิงะ นักวิทยาศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญสาขาพืชสวน มหาวิทยาลัยริวกิว เมืองโอกินาวา ประเทศญี่ปุ่น ได้ศึกษาแนวคิดเรื่อง " ดินมีชีวิต" ของท่านโมกิจิ โอกะตะ (พ.ศ.2425-2498) บิดา เกษตรธรรมชาติของโลกจากนั้น ดร.ฮิงะ เริ่มค้นคว้าทดลองตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ 2510 และค้นพบ EM เมื่อ พ.ศ. 2526 ท่านอุทิศทุ่มเททำการวิจัยผลว่ากลุ่มจุลินทรีย์นี้ใช้ได้ผลจริง หลังจากนั้นศาสตราจารย์ วาคูกามิ ได้นำมาเผยแพร่ในประเทศไทย โดยท่านเป็นประธานมูลนิธิบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ด้วยกิจกรรมทางศาสนา หรือ คิวเซ (คิวเซ แปลว่า ช่วยเหลือโลก) ปัจจุบัน ตั้งอยู่ที่ อ.แก่งคอย จ.สระบุรี

จากการค้นคว้าพบความจริงเกี่ยวกับจุลินทรีย์ว่ามี 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มสร้างสรรค์ เป็นกลุ่มจุลินทรีย์ที่มีคุณภาพ มีประมาณ 10 %
2. กลุ่มทำลาย เป็นกลุ่มจุลินทรีย์ที่เป็นโทษ ทำให้เกิดโรค มีประมาณ 10 %
3. กลุ่มเป็นกลาง มีประมาณ 80 % จุลินทรีย์กลุ่มนี้หากกลุ่มใด มีจำนวนมากกว่ากลุ่มนี้จะ สันับสนุนหรือร่วมด้วย

ดังนั้น การเพิ่มจุลินทรีย์ที่มีคุณภาพลงในดิน ก็เพื่อให้กลุ่มสร้างสรรค์มีจำนวนมากกว่า ซึ่ง จุลินทรีย์เหล่านี้จะช่วยปรับปรุงโครงสร้างของดินให้กลับมีพลังขึ้นมาอีกหลังจากที่ถูกทำลายด้วย สารเคมีจนดินตายไป

จุลินทรีย์มี 2 ประเภท

1. ประเภทต้องการอากาศ (Aerobic Bacteria)
2. ประเภทไม่ต้องการอากาศ (Anaerobic Bacteria)

จุลินทรีย์ทั้ง 2 กลุ่มนี้ ต่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และสามารถอยู่ร่วมกันได้

จากการค้นคว้าดังกล่าว ได้มีการนำเอาจุลินทรีย์ที่ได้รับการคัดและเลือกสรรอย่างดีจากธรรมชาติ ที่มีประโยชน์ต่อพืช สัตว์ และสิ่งแวดล้อม มารวมกัน 5 กลุ่ม (Families) 10 จีนัส (Genues) 80 ชนิด (Spicies) ได้แก่

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มจุลินทรีย์พวกเชื้อราที่มีเส้นใย (Filamentous fungi) ทำหน้าที่เป็นตัวเร่งการย่อยสลาย สามารถทำงานได้ดีในสภาพที่มีออกซิเจน มีคุณสมบัติด้านทานความร้อนได้ดี ปกติใช้เป็น

หัวเชื้อผลิตเหล้า ผลิตปุ๋ยหมัก ฯลฯ

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มจุลินทรีย์พวกสังเคราะห์แสง (Photosynthetic microorganisms) ทำหน้าที่สังเคราะห์สารอินทรีย์ให้แก่ดิน เช่น ไนโตรเจน (N₂) กรดอะมิโน (Amino acids) น้ำตาล (Sugar) วิตามิน (Vitamins) ฮอโมน (Hormones) และอื่นๆ เพื่อสร้างความสมบูรณ์ให้แก่ดิน

กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มจุลินทรีย์ที่ใช้ในการหมัก (Zynogumic or Fermented microorganisms) ทำหน้าที่เป็นตัวกระตุ้นให้ดินต้านทานโรค (Diseases resistant) ฯลฯ เข้าสู่วงจรการย่อยสลายได้ดี ช่วยลดการพังทลายของดิน ป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืชบางชนิด ของพืชและสัตว์ สามารถบำบัดมลพิษในน้ำเสียที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมเป็นพิษต่างๆ ได้

กลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มจุลินทรีย์พวกตรึงไนโตรเจน (Nitrogen fixing microorganisms) มีทั้งพวกที่เป็นสาหร่าย (Algae) และพวกแบคทีเรีย (Bacteria) ทำหน้าที่ตรึงก๊าซไนโตรเจนจากอากาศเพื่อให้ดินผลิตสารที่เป็นประโยชน์ต่อการเจริญเติบโต เช่น โปรตีน (Protein) กรดอินทรีย์ (Organic acids) กรดไขมัน (Fatty acids) แป้ง (Starch or Carbohydrates) ฮอโมน (Hormones) วิตามิน (Vitamins) ฯลฯ

กลุ่มที่ 5 เป็นกลุ่มจุลินทรีย์พวกสร้างกรดแลคติก (Lactic acids) มีประสิทธิภาพในการต่อต้านเชื้อรา และแบคทีเรียที่เป็นโทษ ส่วนใหญ่เป็นจุลินทรีย์ที่ไม่ต้องการอากาศหายใจ ทำหน้าที่เปลี่ยนแปลงสภาพดินเน่าเปื่อย หรือดินก่อโรคให้เป็นดินที่ต้านทานโรค ช่วยลดจำนวนจุลินทรีย์ที่เป็นสาเหตุของโรคพืชที่มีจำนวนนับแสน หรือให้หมดไป นอกจากนี้ยังช่วยย่อยสลายเปลือกเมล็ดพันธุ์พืช ช่วยให้เมล็ดงอกได้ดีและแข็งแรงกว่าปกติอีกด้วย

ถ้าเรานำหัวเชื้ออีเอ็ม (EM) หรือหัวเชื้อกลุ่มจุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพ (Effective Microorganisms) มาใช้โดยตรงจะทำให้เสียค่าใช้จ่ายสูงโดยไม่มีความจำเป็นและได้จุลินทรีย์ที่มีความแข็งแรงน้อยกว่านำไปขยายเสียก่อนจึงใช้

วิธีการขยาย อีเอ็ม (EM)

อีเอ็ม (EM) 1 ส่วน + กากน้ำตาล 1 ส่วน + น้ำสะอาด 20 ส่วน หมักไว้ในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิดอย่าให้อากาศเข้าได้เป็นเวลา 7 วัน แล้วนำมาใช้ให้หมดภายใน 7 วัน เช่นเดียวกับวิธีการใช้ อีเอ็ม (EM)

การรักษา อีเอ็ม (EM)

เก็บไว้ในอุณหภูมิ 20 องศาเซลเซียส - 45 องศาเซลเซียส (อย่าเก็บในตู้เย็น) โดยปิดฝาให้สนิทอย่าให้อากาศเข้าได้ ถ้าเปิดใช้แล้วต้องรีบปิดทันที เก็บรักษาไว้ได้ประมาณ 6-8 เดือน หรือมากกว่านั้น

วิธีการใช้ อีเอ็ม (EM) และ อีเอ็ม (EM) ขยายแล้ว

1. การรกลีกรวม

ใช้อีเอ็ม (EM) หรือ อีเอ็ม (EM) ขยายผสมน้ำ 1:1000 เท่า (อีเอ็ม 1ช้อนโต๊ะต่อน้ำ 10 ลิตร) ฉีดพ่น รดพืชผักสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง แทนปุ๋ยเคมี

2. การประมง

2.1 ใช้อีเอ็มขยายใส่บ่อเลี้ยงสัตว์น้ำ (ปลา กุ้ง กบ ตะพาบน้ำ จระเข้) ในอัตราส่วน 1:1000 เท่า (อีเอ็มขยาย 1 ลิตร ต่อน้ำในบ่อ 10 ลูกบาศก์เมตร) ทุก ๆ 7-10 วัน เพื่อป้องกันน้ำเน่าเสีย

2.2 ใช้อีเอ็มขยายคลุกอาหารสัตว์น้ำก่อนให้กินประมาณ 4 ชั่วโมง (มือต่อมือ) โดยปิดฝาภาชนะให้สนิทอย่าให้อากาศเข้าได้

3. การปศุสัตว์

3.1 ใช้อีเอ็ม (EM) หัวเชื้อผสมน้ำสะอาดในอัตราส่วน 1:5000 เท่า (1 ช้อนโต๊ะต่อน้ำสะอาด 50 ลิตร) ให้สัตว์กินเป็นประจำมูลสัตว์จะไม่มีกลิ่นเหม็น

3.2 ใช้อีเอ็ม (EM) ขยาย ผสมน้ำสะอาดในอัตราส่วน 1:500 เท่า (1 ช้อนโต๊ะต่อน้ำสะอาด 5 ลิตร) ฉีดพ่นและล้างคอกสัตว์เพื่อกำจัดกลิ่นมูลเก่าได้ภายใน 24 ชั่วโมง

3.2 บำบัดน้ำเสียจากฟาร์มปศุสัตว์ภายใน 1-2 สัปดาห์

4. ด้านสิ่งแวดล้อม

4.1 ใช้อีเอ็ม (EM) ขยาย ใส่ส้วมเพื่อกำจัดกลิ่นและย่อยสลายตะกอน

4.2 ใช้อีเอ็ม (EM) ผสมน้ำอัตราส่วน 1:500 เท่า ฉีดพ่นเป็นฝอยในอาคารบ้านเรือน ปรับอากาศให้สดชื่น กำจัดกลิ่นอับชื้นต่าง ๆ และใช้ ใช้อีเอ็ม (EM) ขยายในอัตราส่วนเดิมทำความสะอาดพื้นห้องน้ำ ห้องส้วม กำจัดกลิ่นคราบสกปรก

4.3 ใช้อีเอ็ม (EM) ขยาย ในอัตราส่วน 1:10,000-20,000 เท่า ฉีดพ่นหรือราดรดน้ำเสียจากการเกษตร ประมง ปศุสัตว์ โรงงานอุตสาหกรรมชุมชน และสถานประกอบการทั่ว ๆ ไป ในบ่อบำบัดน้ำเสีย

บรรยายโดย นายพัฒน์พงษ์ บุญเลิศ 25/06/54

ถังหมักแก๊สจากเศษวัสดุเหลือใช้ในครัวเรือน

การผลิตแก๊สจากขยะและมูลสัตว์ มีมานานแล้วแต่ไม่เป็นที่นิยม เพราะเป็นขนาดใหญ่ที่เหมาะสมสำหรับปศุสัตว์เท่านั้น แต่จากการศึกษาเห็นว่าหลักการก็เป็นเช่นเดียวกับบ่อหมักขนาดใหญ่ จึงได้มีการพัฒนาเรื่อยมา รวมทั้งได้ศึกษาเรียนรู้จากสถาบันการศึกษาที่ต่าง ๆ และที่ได้คิดค้นพัฒนามาก่อน นำมาประยุกต์เข้าด้วยกันจึงได้ถังหมักแก๊สขนาดที่เหมาะสมที่จะใช้ในครัวเรือนขนาดเล็กทั่ว ๆ ไป

ลักษณะถังหมักแก๊ส

ในแต่ละชุดประกอบด้วยถังผลิต และถังสำหรับเก็บแก๊ส โดยแยกกันดังนี้ ถังผลิตหรือถังหมักเป็นถังขนาด 200 ลิตร จะเป็นถังเหล็กหรือพลาสติกก็ได้แล้วแต่ความต้องการ

ตามต้นแบบที่ได้ผลิตขึ้นใช้ถังพลาสติกขนาด 200 ลิตร

ภายในประกอบด้วยท่อสำหรับเติมวัสดุ ทำด้วย พี วี ซี ขนาด 3 นิ้ว ยาว 40 เซนติเมตร , ไม่สำหรับกวนวัสดุให้เข้ากัน ท่อระบายหรือช่องน้ำล้น มีไว้สำหรับเวลาเติมวัสดุ ส่วนหนึ่งจะล้นออกมาเพื่อไม่ให้ล้นถึงโดยเจาะบริเวณใกล้กันถึง ต่อท่อขึ้นมาประมาณ 70-75 เซนติเมตร (หรือส่วนที่ 3 ของถัง) ตามลักษณะดังกล่าวจะเห็นว่ามีส่วนว่างอยู่ประมาณ 25 เซนติเมตรเหนือวัสดุที่เป็นส่วนผสมในถัง ไม่ว่าจะเติมมากเท่าใดก็จะล้นออกมาจนอยู่ในระดับปลายท่อ ส่วนถังเก็บแก๊สประกอบด้วยถังสองใบ ๆ หนึ่งเล็กกว่า จะประกบกันในลักษณะใบหนึ่งหงายบรรจุน้ำไว้เต็มอีกใบหนึ่งคว่ำลงในถังที่บรรจุน้ำไว้แล้วนั้น จากนั้นต่อท่อจากถังหมักมาที่ถังเก็บและต่อท่ออีกท่อหนึ่งเพื่อนำแก๊สไปใช้

การเติมวัสดุ

วันที่ 1 ใช้มูลสัตว์ผสมน้ำให้เหลวพอประมาณ จำนวน 50 ลิตร เทใส่ในถังหมัก ๆ ทิ้งไว้ 10 - 15 วัน

วันที่ 16 เติมน้ำพร้อมเศษอาหาร 1 ก.ก. ให้อยู่ในระดับท่อน้ำล้น (หรือส่วนที่ 3 ของถังหมัก) ประมาณ 24 ชั่วโมง จะเริ่มมีแก๊สให้ใช้ได้แล้ว

วันที่ 16-17-18และวันต่อๆ ไป เติมเศษอาหารหรือผักผลไม้สับให้เป็นชิ้นเล็กที่สุด 1 ก.ก. ผสมน้ำครึ่งละ 1-2 ลิตร

เทคนิคที่ควรทราบ

1. ไม่ควรเติมวัสดุที่เป็นกรดจะทำให้ไม่เกิดแก๊ส เช่น ผลไม้รสเปรี้ยว
2. พีชที่เป็นเส้นใยจะทำให้ถ่ายเทออกยาก
3. มะละกอ ผักตบชวา หน่อไม้ กากถั่วเหลือง จะเกิดแก๊สได้ดี (อย่าลืมทำให้เป็นชั้นเล็กที่สุด)
4. การเติมวัสดุมากหรือน้อยให้สังเกตจากการเกิดแก๊ส ท่านจะกำหนดได้เอง
5. เมื่อเติมวัสดุแล้วควรใช้ไม้สำหรับกวนวัสดุในการดันเศษวัสดุลงไปเพื่อผสมกันกับน้ำได้ดีขึ้น
6. การเก็บแก๊สนอกจากเก็บโดยถังที่คว่ำในน้ำแล้วยังมีวิธีอื่น ๆ อีกเช่น เก็บไว้ในยางในรถยนต์

บรรยายโดย นายสังเวียน เอกจัน 30/07/54